

AGENTSCHAP VAN DE SCHULD

Jaarverslag 2022

BRUSSEL FINANCIËN EN BEGROTING
GEWESTELIJKE OVERHEIDSDIENST BRUSSEL

INHOUD

INLEIDING.....	5
DEEL 1 : DE GEWESTSCHULD.....	6
HOOFDSTUK 1: SAMENSTELLING VAN DE GEWESTSCHULD	6
HOOFDSTUK 2: KERNCIJFERS.....	8
HOOFDSTUK 3: DEKKING VAN DE GEWESTELIJKE BEGROTING TEGEN INFLATIE	9
3.1. ACHTERGROND	9
3.2. ANALYSE VAN DE INFLATIEGEVOELIGHEID VAN DE BEGROTING: RESULTATEN 2022	9
DEEL 2: DE GEWESTSCHULD VOLGENS DE ESR-NORM	10
DEEL 3: TOTALE DIRECTE SCHULD.....	13
3.1. BEHEERSVERSLAG	13
HOOFDSTUK 1: JURIDISCH KADER, FINANCIËEL BEHEERSPROCÉS, CONTROLETOOLS EN RAPPORTERINGSPLICHT	13
1.1. JURIDISCH KADER.....	13
1.2. PROCES INZAKE FINANCIËEL BEHEER EN MACHTIGING (VEREENVOUDIGD SCHEMA).....	15
1.3. CONTROLETOOLS	16
1.3.1. COMMISSIE VOOR FINANCIËEL BELEID (FINANCIËLE CONTROLE).....	16
1.3.2. REKENHOF (CERTIFICERING VAN DE REKENINGEN)	17
1.4. RAPPORTERINGSPLICHT / VERPLICHTE RAPPORTERING	17
1.4.1. EUROSTAT - INR - NBB (AANLEVERING GEGEVENS).....	17
1.4.2. TOELICHTING BIJ DE BEGROTING	18
HOOFDSTUK 2: KERNCIJFERS.....	18
2.1. UITSTAAND BEDRAG.....	18
2.2. FINANCIËRINGSKOSTPRIJS	19
2.2.1. EURIBORRENTE	20
2.2.2. IRS-RENTE	20
2.2.3. JAARLIJKSE GEMIDDELDE KOSTPRIJS VAN DE PORTEFEUILLE	21
2.3. DURATION VAN DE PORTEFEUILLE.....	22
2.3.1. KLASSIEKE DURATION	22
2.3.2. DURATION OP FINANCIËRING	23
2.3.3. DURATION OP RENTEVOETEN	23
2.4. PORTEFEUILLESTRUCTUUR	24
2.5. SCHULDKOSTEN	25
2.6. "MARK TO MARKET"-RISICO	25
2.7. DEKKINGSGRAAD VAN DE SCHULDDIENST (GOB)	26
HOOFDSTUK 3: LANGETERMIJNSCHULD	27
3.1. FINANCIËRINGSSTOOLS	28
3.1.1. OBLIGATIEFINANCIËRING (MTN-PROGRAMMA)	28
3.1.2. BILATERALE BANKFINANCIËRING	29
3.1.3. NIET-BANCAIRE BILATERALE FINANCIËRING (SCHULDSCHEIN)	29

3.1.4. NIET-BANCAIRE BILATERALE FINANCIERING (MEERJARIGE FINANCIERINGSLIJN BIJ DE EIB)	29
3.2. FINANCIERINGSBRONNEN	29
3.2.1. FINANCIERINGSBRONNEN 2022	29
3.2.2. MARGES EN LOOPTIJD VAN FINANCIERINGEN 2022	30
3.2.3. FINANCIERINGSBRONNEN, MARGES EN LOOPTIJD VAN DE HUIDIGE PORTEFEUILLE	31
3.3. AFGELEIDE PRODUCTEN OP 31 DECEMBER 2022	31
3.4. TEGENPARTIJRISICO OP 31 DECEMBER 2022	32
HOOFDSTUK 4: KORTETERMIJNSCHULD	33
4.1. BEHEER VAN DE DIRECTE KORTETERMIJNSCHULD	34
4.1.1. KASSIERSCONTRACT	34
4.1.2. BIJKOMENDE KREDIETLIJN	35
4.1.3. MTN-PROGRAMMA	35
4.1.4. SAMENSTELLING VAN DE FINANCIËLE KOSTEN VAN DE SCHULD OP KORTE TERMIJN	36
4.2. THESAURIEBEWIJZEN (< 1 JAAR)	37
HOOFDSTUK 5: FINANCIËEL COÖRDINATIECENTRUM (FCCB)	41
5.1. INLEIDING	41
5.1.1. VOORGESCHIEDENIS EN OPDRACHTEN	41
5.1.2. VOORUITZICHTEN 2023	42
5.2. BESCHRIJVING	42
5.2.1. WERKING	42
5.2.2. STRUCTUUR VAN HET FCCB	44
5.2.3. FINANCIËLE GEGEVENS 2022	46
5.3. WINST VOOR HET GEWEST	48
HOOFDSTUK 6: FINANCIËEL COORDINATIECENTRUM VOOR DE GEMEENTEN (FCCGEM)	49
6.1. VOORGESCHIEDENIS EN OPDRACHTEN	49
6.2. DE TRANSITREKENINGEN: KERNCIJFERS	52
3.2. VOORUITZICHTEN	54
HOOFDSTUK 1: AFLOSSINGSPLAN	54
HOOFDSTUK 2: VERWACHTE TEKORTEN EN FINANCIERINGS- EN HERFINANCIERINGSBEHOEFTE	55
HOOFDSTUK 3: EVOLUTIE VAN DE STRUCTUUR VAN DE DIRECTE SCHULD MET CONSOLIDATIES	57
HOOFDSTUK 4: BEREKENING VAN DE TOEKOMSTIGE PORTEFEUILLEKOSTEN (2023-2027); STRESSTESTS	58
HOOFDSTUK 5: RESULTATEN 2022 EN GEWESTELIJKE STRATEGIEËN 2023	59
5.1. HISTORISCH TRAJECT	59
5.2. DUBBELE STRATEGIE VANAF DE UITBRAAK VAN DE COVID-CRISIS	60
5.3. TWEEDE KWARTAAL 2020 EN « BIJKOMENDE CONSOLIDATIES » 2021	61
5.4. TRAJECT EN FINANCIËLE RESULTATEN 2021	62
5.5. 2022 EN NIEUWE MARKTEVOLUTIE	63
5.6. EERSTE RESULTATEN 2023 EN VOORUITZICHTEN	64
5.7. STAND VAN ZAKEN OVER DE GECONSOLIDEERDE FINANCIËLE WAARBORGEN EN RISICO'S	65
5.8. ANDERE ONTWIKKELINGEN	66

DEEL 4: GEWAARBORGDE SCHULD	67
HOOFDSTUK 1: WAARBORGBEHEER	67
HOOFDSTUK 2: VOORSTELLING VAN HET NIEUWE SYSTEEM VOOR DYNAMISCH WAARBORGBEHEER	67
HOOFDSTUK 3: HERSAMENSTELLING VAN DE UITSTAANDE GEWESTELIJKE WAARBORGEN OP BASIS VAN DE INDIVIDUELE VERRICHTINGEN	68
HOOFDSTUK 4: DE GEWESTBAARBORGEN IN CIJFERS	70
DEEL 5: BIJLAGEN	73
HOOFDSTUK 1: ENCOURS GEWESTSCHULD	73
1.1. TOTALE DIRECTE SCHULD (ENCOURS)	73
1.2. INDIRECTE SCHULD (ENCOURS)	76
1.3. GEWESTSCHULD STRICTO SENSU (ENCOURS)	77
HOOFDSTUK 2: ENCOURS VAN DE SCHULD VOLGENS DE ESR95-NORM	79
HOOFDSTUK 3: ENCOURS VAN DE SCHULD VOLGENS DE ESR2010-NORM	81
HOOFDSTUK 4: VERLOOP VAN DE FINANCIERINGSKOST VAN DE PORTEFEUILLE	83
HOOFDSTUK 5: VERLOOP VAN DE LOOPTIJD VAN DE PORTEFEUILLE	84
HOOFDSTUK 6: VERLOOP VAN DE PORTEFEUILLESTRUCTUUR	85
HOOFDSTUK 7: AFLOSSINGSPLAN VAN DE PORTEFEUILLE	86
HOOFDSTUK 8: ENCOURS VAN DE GEWAARBORGDE SCHULD EN WANBETALINGSGRADEN (DEFAULT RATES)	87
HOOFDSTUK 9: LENINGEN VAN DE GECONSOLIDEERDE SCHULD	88
HOOFDSTUK 10: AFGELEIDE PRODUCTEN VAN DE GECONSOLIDEERDE SCHULD	93
DEEL 6 : GLOSSARIUM	94
1. GEWESTELIJKE BEGRIPPEN	94
2. ANALYSEMIDDELEN	95
3. FINANCIËLE PRODUCTEN	96
INDEX	99
GRAFIEKEN	99
TABELLEN	100

INLEIDING

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is een van de drie Gewesten die samen met de drie Gemeenschappen de Federale Staat België vormen. Het Gewest heeft sinds 1989 zijn eigen instellingen. Ze werden opgericht door de Bijzondere Wet van 12 januari 1989, in toepassing van het artikel in de Grondwet dat vanaf 1970 het bestaan invoerde van drie Gewesten in België.

Elke vijf jaar kiezen de Brusselaars hun gewestelijke volksvertegenwoordigers die de Gewestraad vormen, ook Brussels Parlement genoemd. De Hoofdstedelijke Raad vaardigt regels uit via ordonnanties. De Raad kiest en controleert de Gewestregering. Die bestaat uit een Minister-President en vier Ministers aan wie drie Staatssecretarissen worden toegevoegd.

De belangrijkste aangelegenheden waarin het Gewest zijn bevoegdheid uitoefent, betreffen ruimtelijke ordening, huisvesting, leefmilieu, economie, werkgelegenheidsbeleid, vervoer, openbare werken, energiebeleid, plaatselijke of ondergeschikte besturen (gemeenten, intercommunales, erediensten), externe betrekkingen en wetenschappelijk onderzoek.

Met ingang van 1 juli 2014 (inwerkingtreding van de zesde staatshervorming) werden een aantal federale bevoegdheden geheel of gedeeltelijk overgedragen aan de gemeenschappen, gewesten of gemeenschapscommissies. Tot de belangrijkste daarvan behoren “gezinsbijslag, gezondheidszorg, arbeidsmarkt, verkeersveiligheid, huurwet, justitiehuisen en hypotheekregeling. [...] Zo gaan meer dan 20 miljard € over van het federale niveau naar de gemeenschappen en gewesten en krijgen de gewesten een bijkomende fiscale autonomie van 12 miljard €¹”.

Op 24 maart 2023 heeft het ratingagentschap Standard & Poors de langetermijnrating "AA-" met negatief vooruitzicht voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bevestigd. Volgens Standard and Poor's² “zullen de tekorten beduidend afnemen vanaf 2024 en zo de schuldgroei afremmen. [...] Het Belgische institutionele kader voor de gewesten en gemeenschappen is beproefd en stabiel. [...] Het gewest heeft blijik gegeven van een zeer proactief schuld- en liquiditeitsbeheer en kon een vlak verloop aanhouden voor zijn schuldendienst, ondanks een snelle toename van zijn schuldenlast en ondanks de huidige context van hoge rentestanden. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kan zeer vlot terecht op de kapitaalmarkten, wat zorgt voor een erg comfortabele dekkingsgraad van de schulddienst.”

Op te merken valt dat de rating van Standard & Poor's van groot belang is omdat ze bepalend is voor de voorwaarden waartegen het Gewest kan lenen op de kapitaalmarkt. Bovendien mag niet vergeten worden dat de Gewesten en Gemeenschappen geen hogere notering mogen krijgen dan de federale overheid.

¹https://www.belgium.be/nl/over_belgie/land/geschiedenis/belgie_vanaf_1830/vorming_federale_staat/zesde_staats_hervorming

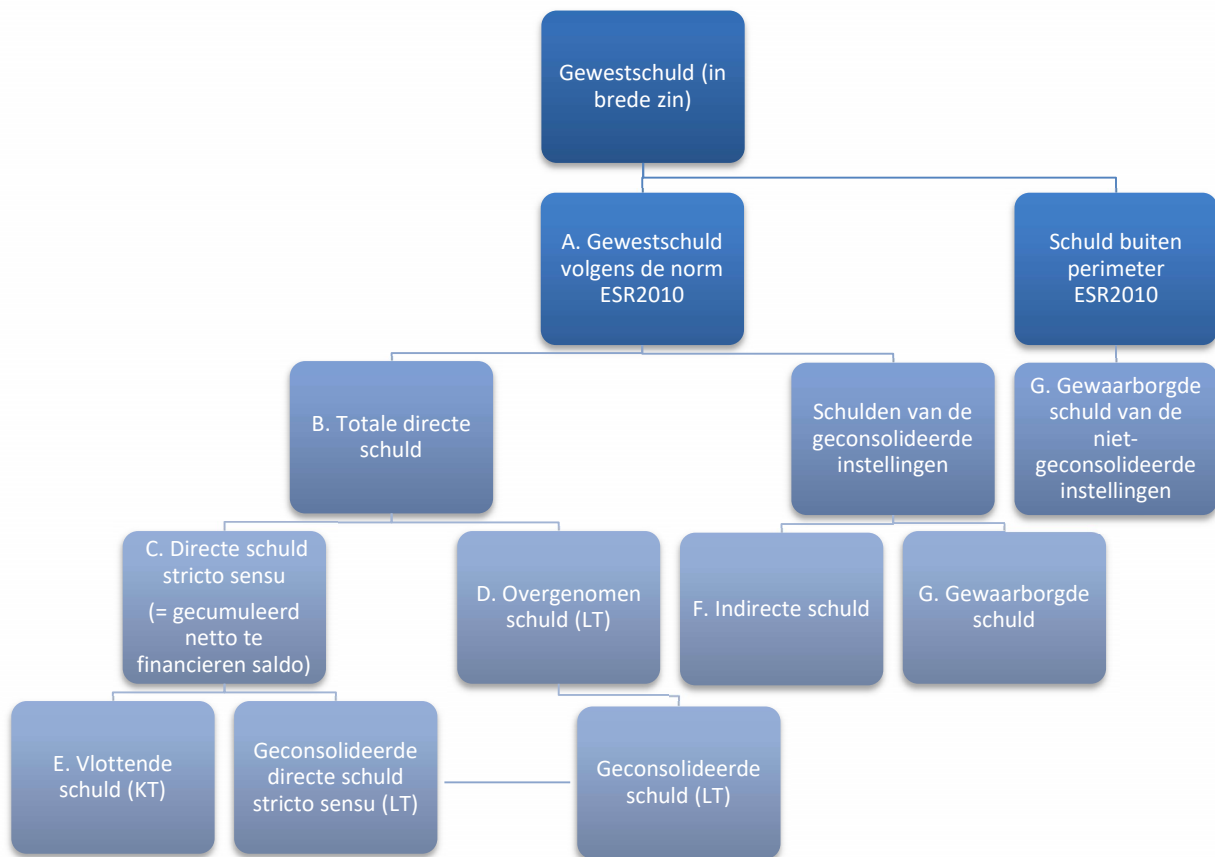
² "S&P Global, Ratings Direct, Region of Brussels-Capital, 24.03.2023"

DEEL 1 : DE GEWESTSCHULD

HOOFDSTUK 1: SAMENSTELLING VAN DE GEWESTSCHULD

De structuur van de schuld van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ziet er als volgt uit:

A. *De gewestsschuld volgens de norm ESR2010*³ omvat de totale directe schuld van het Gewest en de schulden van de geconsolideerde instellingen. Eurostat bepaalt welke instellingen geconsolideerd moeten worden.

³ Het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen (ESR2010) legt een gemeenschappelijk boekhoudkundig kader vast voor de lidstaten van de Europese Unie.

- B. De totale directe schuld** is het totaal van de gecumuleerde netto te financieren saldi (de directe schuld stricto sensu) sedert de oprichting van het Gewest evenals de schulden overgenomen van de DBDMH (Dienst voor Brandbestrijding en Dringende Medische Hulp), het Agentschap Net Brussel, van de voormalige provincie Brabant en van de voormalige Agglomeratie van Brussel. De terugbetaling van de leningen wordt in de begroting omschreven als “kapitaalaflossingen”.
- C. Het netto te financieren saldo** geeft het gecumuleerde kastekort weer (leningen - aflossingen + vlottende schuld) van het Gewest.
- D. De overgenomen schuld** werd begin 1996 opgenomen in de totale directe schuld. Het Gewest heeft op zijn rekening de schulden overgenomen van de DBDMH (Dienst voor Brandweer en Dringende Medische Hulpverlening), van het Agentschap Net Brussel, van de voormalige provincie Brabant en van de vroegere Agglomeratie Brussel. Die schulden werden opnieuw onderhandeld voor een totaalbedrag van 158,65 miljoen € (waarvan een deel al in 1995 werd afgelost). De overgenomen schuld hield op 31 december 2009 op te bestaan. Sindsdien worden de begrippen netto te financieren saldo en totale directe schuld opnieuw door elkaar gebruikt.
- E. De vlottende schuld** groepeert de voorschotten op vaste termijn (VVT), de kaskredieten en het MTN-programma dat de thesauriebewijzen (TB) omvat. De vlottende schuld (KT) en de geconsolideerde directe schuld stricto sensu (LT) vormen het gecumuleerde netto te financieren saldo.
- F. De indirecte schuld** omvat de leningen die het Gewest betaalt voor rekening van andere instellingen. De terugbetaling van die leningen wordt in de begroting omschreven als herbudgtering.
- G. De gewaarborgde schuld:** het Gewest verleent sommige instellingen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest machtiging om financiële verbintenissen (leningen, vorderingen, huur, ...) aan te gaan met de garantie van het Gewest. De aflossingen en de rentelasten vallen ten laste van die instellingen. Het Gewest komt alleen tussen in geval van onvermogen van die instellingen.

HOOFDSTUK 2: KERNCIJFERS

Tabel 1: Cijfers van de schuld van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op 31 december (in miljoen € of in %)

	2021	2022
Rating toegekend door Standard & Poor's		
- Lange termijn	AA-	AA-
- Vooruitzicht	Stabiel vooruitzicht	Negatief vooruitzicht
1. Schuld ESR2010		
Uitstaand bedrag	9.210,22 €	11.138,20 €
- Jaarlijkse evolutie	+17,56 %	+20,93 %
- Ratio schuld / totale ontvangsten	184,70 %	211,15 %
2. Totale directe schuld		
Uitstaand bedrag	7.086,52 €	8.850,23 €
Jaarlijkse evolutie	+21,61 %	+24,89 %
Op lange termijn (%) ⁴	94,39 %	87,53 %
Op korte termijn (%) ⁵	5,61 %	12,47 %
Vaste rentevoet	96,68 %	86,40 %
Variabele rentevoet	3,32 %	13,60 %
Financieringsbronnen (lange termijn)		
- Bankleningen	0,00 %	0,00 %
- Bilaterale leningen	5,61 %	0,00 %
- Medium Term Notes	86,68 %	98,15 %
- Schuldschein	7,71 %	1,85 %
Type tegenpartij (lange termijn)		
- Belgisch	12,73 %	0,00 %
- Buitenlands	87,27 %	100,00 %
Betaalde intresten (lange termijn)	130,18 €	136,33 €
Gelopen intresten (lange termijn)	134,19 €	144,27 €
Aflossingen	180,50 €	225,00 €
Herfinancieringen	180,50 €	225,00 €
Nieuwe financieringen	1.060,02 €	1.057,50 €
Financieringskost	2,02 %	1,75%
Duration (in jaar)	19,47	16,77
Duration op financiering (in jaar)	21,45	18,02
Duration op rentevoeten (in jaar)	11,06	7,52
Schulddekkingsgraad (GOB) ⁶	193,08 %	128,70 %
Kosten van de schuld ⁷	2,03 %	2,25 %

⁴ Ratio geconsolideerde directe schuld/uitstaande directe schuld.

⁵ Ratio vlottende directe schuld/uitstaande directe schuld.

⁶ Sinds begin 2012 beoordeelt Standard & Poor's de beschikbare liquiditeit van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest via de *schulddekkingsgraad (GOB)* voor de komende 12 maanden (en bekijkt daarbij enkel de vaststaande liquiditeitslijnen). Zie deel 3.1 hoofdstuk 2.7 voor meer informatie.

⁷ Intresten + resultaat schuldbeheerfonds in verhouding tot verrichte uitgaven (vastgestelde rechten).

	2021	2022
3. Gewaarborgde schuld		
Uitstaand bedrag	3.230,40 €	3.287,89 €
Jaarlijkse evolutie	+2,36 %	+1,78%

HOOFDSTUK 3: DEKKING VAN DE GEWESTELIJKE BEGROTING TEGEN INFLATIE

3.1. ACHTERGROND

In 2010 heeft het Agentschap van de schuld een studie uitgevoerd over de inflatiegevoeligheid van de begroting van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in de betekenis van de perimeter ESR. Ze heeft de meeste financiële partners van het Gewest ontmoet en heeft vervolgens de financiële producten bestudeerd die het meest geschikt waren om dit gewestelijke risico te dekken. Het op de initiële begroting toegepaste model werd jaarlijks bijgewerkt. Sinds 01.04.2018, het Gewest dekt het nettorisico verbonden aan de inflatiegevoeligheid van de begroting voor een volume van 100 miljoen over een periode van 5 jaar, via een optiestructuur, een cap spread (aankoop van een cap tegen 1,25% en verkoop van een cap tegen 2,75%). De jaarlijkse premie bedraagt 0,4289%. In 2022 werd beslist het inflatiederivaat vervroegd te beëindigen. Dat gebeurde enerzijds omdat het product zijn maximale waarde bereikt had en anderzijds omdat de verkoop ervan benut kon worden om de bijzonder sterke inflatiestijging in 2022 gedeeltelijk op te vangen.

Tabel 2: Verloop van de inflatiestructuur

Jaar	Jaarpremie	Ontvangst	Dekkingskosten
2019	428.900,00 €	0,00 €	428.900,00 €
2020	428.900,00 €	34.921,64 €	393.978,36 €
2021	428.900,00 €	0,00 €	428.900,00 €
2022	428.900,00 €	1.500.000,00 € + 1.051.000,00 €	-2.122.100,00 €
			870.321,64 €

De totale ontvangst (2019-2022) voor het Gewest bedraagt € 870.321,64.

3.2. ANALYSE VAN DE INFLATIEGEVOELIGHEID VAN DE BEGROTING: RESULTATEN 2022

Voor de begrotingen 2022 van de Gewestelijke Overheidsdienst Brussel (GOB) en de geconsolideerde ABI's komt de raming uit op een netto "betalende" inflatiepositie van € 398 miljoen, tegenover € 830 miljoen in 2021.

DEEL 2: DE GEWESTSCHULD VOLGENS DE ESR-NORM

De ESR95-norm, die sinds 2002 van toepassing is, voorziet in het consolideren van alle schulden op de balans (uitgezonderd handelsschulden) van alle instellingen die behoren tot de sector van de deelstaatoverheden (S.1312) met die van de diensten van de Regering (de Gewestelijke Overheidsdienst Brussel⁸). Deze consolidatie is van louter boekhoudkundige aard en het resultaat ervan wordt “geconsolideerde brutoschuld” of “Maastrichtschuld” genoemd.

In februari 2014 deelde Eurostat op een vergadering met de federale en gefedereerde instellingen mee dat het in sector S1312 alle entiteiten en activiteiten wenst op te nemen die aanleiding gegeven hebben tot een schuld voor rekening van de overheidsbesturen.

Op 1 september 2014 werd de ESR95-norm vervangen door de ESR2010-norm, waarbij onder meer nieuwe begrippen ingevoerd werden, zoals de “financiële instellingen binnen concernverband”. Dit nieuwe begrip houdt in dat instellingen in sector S1312 opgenomen worden die er vroeger buiten vielen.

Eurostat heeft in 2014 drie achtereenvolgende “ESR-consolidatiegolven” verricht, via zijn nationaal vertegenwoordiger, het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR⁹).

Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betekent dit concreet dat de schulden van een veertigtal instellingen geconsolideerd moeten worden.

De gewestelijke uitstaande geconsolideerde schuld wordt in dit verslag voorgesteld volgens de ESR2010-methode. Die cijfers kunnen evenwel verschillen van de officiële gepubliceerde cijfers van het INR, die het resultaat zijn van op verschillende tijdstippen bijgewerkte gegevens, al dan niet met toepassing van bepaalde consolidatieregels (verrekening van schulden die resulteert in schuldvorderingen in de balans van een instelling uit dezelfde subsector).

Het INR en het Agentschap van de Schuld beogen beide de gewestelijke schuld waarheidsgetrouw weer te geven. Meermaals per jaar organiseren zij onderlinge contacten om de verschillen tussen hun beide gegevensreeksen toe te lichten en te corrigeren.

Het Gewest maakt elk kwartaal een financiële rekening in de zin van het ESR over aan het INR, dat meer gedetailleerde gegevens in acht neemt dan die van de balansen. Dit geeft een beter beeld van de geconsolideerde gewestelijke schuld.

De thesauriesaldi en de beleggingen van de te consolideren instellingen worden in onze tabellen afgetrokken van bruto geconsolideerde schuld. Het Agentschap van de Schuld volgt deze methode om drie redenen:

⁸ De benaming “Gewestelijke Overheidsdienst Brussel” (GOB) vervangt de benaming “Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest” (MBHG).

⁹ Het INR (opgericht door de wet van 21 december 1994) is samengesteld uit vertegenwoordigers van drie instellingen: de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie, de Nationale Bank van België en het Federaal Planbureau. Het INR werkt met deze instellingen samen maar stelt de statistieken van de nationale rekeningen en van de economische verwachtingen onder eigen verantwoordelijkheid op.

- de terugwerkende kracht van het ESR. Zo wordt de schuld van een in 2014 nieuw geconsolideerde instelling opgenomen in de INR-reeks vanaf 1995;
- het standpunt van Eurostat, dat ermee instemt dat thesauriesaldi die het voorwerp uitmaken van een overeenkomst voor cashpooling tussen de instelling en de administratie geconsolideerd worden in de brutoschuld;
- artikel 68 van de ordonnantie van 23 februari 2006 (OOBBC), dat de centralisering van de gewestelijke thesaurieën via een systeem van notionele cashpooling organiseert. Dit artikel schrijft het volgende voor:
 - alle S1312-instellingen, met uitzondering van het Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds voor de Gemeentelijke Thesaurieën (BGHGT), behoren automatisch tot het toepassingsgebied van de gewestelijke cashpooling, die wordt geregeld door een overeenkomst tussen de instelling en het Gewest;
 - een instelling die is toegetreden tot de gewestelijke cashpooling kan geen beleggingen verrichten. Behoudens uitzonderingen worden al haar rekeningen beheerd via de financiële centralisatie. Zo zijn alle thesauriesaldi en beleggingen vervat in de cashpooling.

In dit verslag wordt met “ESR-schuld” de geconsolideerde brutoschuld bedoeld, na aftrek van de creditsaldi en de thesauriebeleggingen van de te consolideren instellingen.

Tabel 3: Geconsolideerde brutoschuld volgens Maastrichtnorm en creditsaldi van de S1312-instellingen op 31 december

In duizenden €	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1. Rechtstreekse gewestelijke schuld	2.958.593	3.364.687	4.291.766	5.827.449	7.086.521	8.850.229
2. Andere geconsolideerde gewestelijke schulden	2.051.001	2.177.869	2.241.125	2.440.434	2.577.571	2.707.063
3. Bruto geconsolideerde schuld volgens Maastrichtnorm (ESR2010)	5.009.595	5.542.557	6.532.891	8.267.883	9.664.093	11.557.291
4. Creditsaldi van de instellingen die tot de consolidatieperimeter behoren	-367.423	-353.905	-368.361	-433.553	-453.870	-419.095
Totale netto ESR-schuld (3+4)	4.642.171	5.188.652	6.164.529	7.834.329	9.210.222	11.138.197

Tabel 4: Verhouding Totale schuld / Totale ontvangsten (op 31 december)

In duizenden €	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1. Totale schuld	4.642.171	5.188.652	6.164.529	7.834.329	9.210.222	11.138.197
2. Totale ontvangsten	4.654.694	4.763.910	4.739.283	4.827.915	4.986.608	5.275.084
Verhouding totale schuld / totale ontvangsten	99,73%	108,92%	130,07%	162,27%	184,70%	211,05%

Deze verhouding geeft aan in welke mate het Gewest vanuit een geconsolideerde benadering in staat is te voldoen aan zijn toekomstige financiële verplichtingen (financiële schulden) op basis van zijn eigen jaarlijkse ontvangsten.

Voor 2022 komt de schuldgraad in verhouding tot de totale ontvangsten (ontvangsten van het Gewest en eigen ontvangsten van de te consolideren instellingen) uit op 211,15%. In 2021 bedroeg dit cijfer 184,70%. Deze verhoging is toe te schrijven aan het feit dat in 2022 de stijging van de totale schulden (+20,93%) hoger lag dan die van de totale ontvangsten (+5,78%). De gewestsschuld (GOB) steeg met 1,76 miljard €.

DEEL 3: TOTALE DIRECTE SCHULD

3.1. BEHEERSVERSLAG

HOOFDSTUK 1: JURIDISCH KADER, FINANCIËEL BEHEERSPROCES, CONTROLETOOLS EN RAPPORTERINGSPLICHT

1.1. JURIDISCH KADER

Vijf juridische bronnen omschrijven de omgeving waarin het beheer van de schuld moet plaatsvinden.

- De *bijzondere wet van 16 januari 1989 art. 49* over de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten machtigt de Gewesten en Gemeenschappen leningen aan te gaan onder bepaalde voorwaarden.
- Met de goedkeuring van de *middelenbegroting* geeft het parlement aan de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de bevoegdheid om leningen aan te gaan en elke transactie te verrichten, inclusief de afgeleide middelen, de uitgifte van thesauriebewijzen,...
- In *het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 18 juli 2000 art. 9* machtigt de Regering de minister van Financiën leningen aan te gaan, de korte- en langetermijnschuld te beheren, thesauriebewijzen uit te geven.
- Met *het ministerieel besluit van 7 oktober 2022 houdende delegatie van bevoegdheid inzake het beheer van de rechtstreekse gewestelijke schuld en delegatie van handtekening*¹⁰, heeft de minister van Financiën een procedure ingevoerd voor het aangaan van verrichtingen op korte termijn (van één dag tot één jaar) en op lange termijn (meer dan een jaar), evenals alle verrichtingen met afgeleide producten in het raam van een strategie die vooraf is vastgesteld waarvoor de minister van Financiën goedkeuring verleende. Met dit besluit worden financiële beheerders bij de directie Front Office van het Agentschap van de Schuld en de directie Thesaurie door de minister nominatief aangesteld voor de onderhandelingen over en het afsluiten van de bovenvermelde financiële verrichtingen.

¹⁰ Dit besluit vervangt de ministeriële besluiten van 1 juni 2004, 25 juni 2007, 10 november 2017, 10 november 2017, 20 september 2018, 30 augustus 2019, 12 juni 2020 en 20 juli 2022 houdende delegatie van bevoegdheid inzake het beheer van de rechtstreekse gewestelijke schuld evenals de ministeriële besluiten van 30 augustus en 1 oktober 2019 houdende delegatie van handtekening.

- *Het ministerieel besluit van 30 augustus 2019 met betrekking tot de Commissie voor Financieel Beleid (dat de ministeriële besluiten van 1 juni 2004 en 10 november 2017 opheft) omschrijft de werking van de Commissie Financieel Beleid en haar bureau.*

Rol van het bureau van de Commissie voor Financiële Strategie:

De financiële strategievorstellen in verband met het beheer van de schuldportefeuille worden voorgelegd aan het bureau van de Commissie voor Financieel Beleid, dat wordt voorgezeten door de kabinetschef van de minister van Financiën.

Dit bureau “legt de financiële strategievorstellen voor, hetzij:

- ter beslissing aan de minister, samen met het uitgebrachte advies;
- ter advies aan de commissie, op verzoek van een van de leden van het bureau van de commissie.”¹¹

Het bureau van de Commissie voor Financiële Strategie is samengesteld uit:

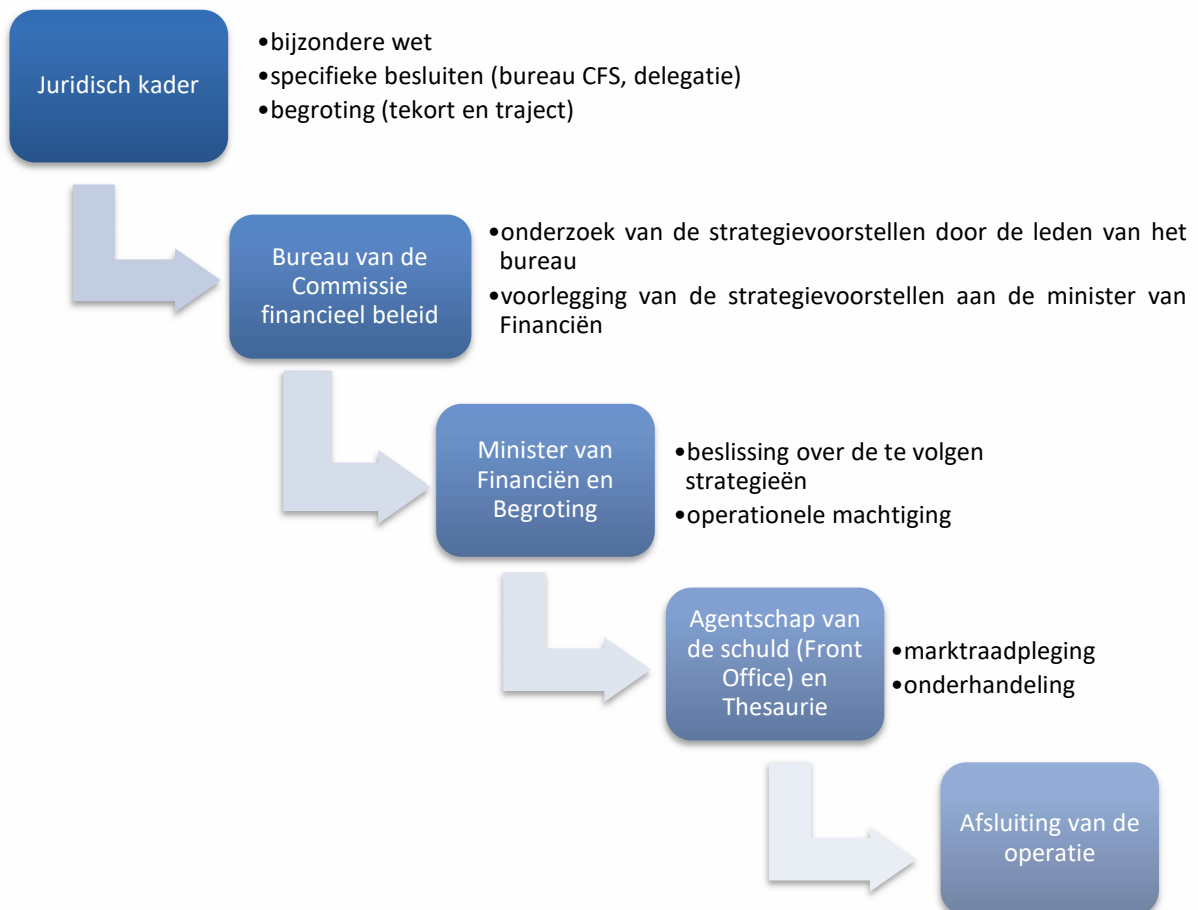
- de minister van Financiën of zijn vertegenwoordiger (voorzitter);
- de directeur-generaal Financiën (secretaris);
- de directeur-generaal Fiscaliteit;
- de directeur-diensthooft van het Agentschap van de Schuld;
- de directeurs van de Front Office en de Thesaurie, alsook de personeelsleden die zij aanwijzen; voornoemde directies staan immers in voor het beheer van de rechtstreekse schuld.

De machtiging voor de financiële verrichting wordt verleend door de minister van Financiën, zowel op strategisch vlak als operationeel, conform het bovenvermelde delegatiebesluit van 7 oktober 2022.

¹¹ Ministerieel besluit van 30.08.2019 met betrekking tot de commissie voor financiële strategie, artikel 9.

1.2. PROCES INZAKE FINANCIËEL BEHEER EN MACHTIGING (VEREENVOUDIGD SCHEMA)

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gebruikt derivaten enkel met het oog op risicoverkleining. Deze producten gaan systematisch gepaard met een bestaande onderliggende waarde of zullen dat in de nabije toekomst zijn.

1.3. CONTROLETOOLS

1.3.1. Commissie voor Financieel Beleid (financiële controle)

De Commissie Financieel Beleid bestaat uit leden:

- van het kabinet van de minister van Financiën;
- van de gewestelijke administratie (de secretaris-generaal, de adjunct-secretaris-generaal, de directeur-generaal van Brussel Financiën en Begroting, de directeur-generaal van Brussel Fiscaliteit, de directie Agentschap van de Schuld en de directie Thesaurie);
- van de kassier van het Gewest die gratis als adviseur optreedt.

De Commissie is belast met volgende opdrachten:

- advies uitbrengen over de financiële strategievorstellen die haar worden voorgelegd door het bureau;
- alle economische gegevens voorstellen en bespreken die relevant zijn in het licht van de financiële strategie;
- controleren of de aangegane verrichtingen in het kader van het beheer van de rechtstreekse schuld beantwoorden aan de door de Minister besliste financiële strategie;
- controleren of de aangegane verrichtingen in het kader van het beheer van de rechtstreekse schuld beantwoorden aan de volgende prudentiële regels:
 - de noodzaak van een specifieke machtiging voor het uitvoeren van een verrichting in vreemde valuta en/of op basis van een buitenlandse referentie op de Belgische financiële markten;
 - de verplichting om afgeleide producten te koppelen aan een onderliggende lening.¹²

¹² In "Ministerieel besluit van 30.08.2019 met betrekking tot de Commissie voor financiële strategie", artikel 6.

1.3.2. Rekenhof (certificering van de rekeningen)

De wet van 16 mei 2003 heeft het voorafgaande visum van het Rekenhof afgeschaft, omdat dit werd beschouwd als omslachtig en ongepast voor de overgang naar een boekhouding gebaseerd op het concept van de vastgestelde rechten. Bovendien kon dit visum het Hof zelf in gebreke stellen, omdat het kon gebeuren dat het een verrichting betwistte waar ze zelf het visum voor had gegeven.

De OOBBC preciseert de nieuwe rol die het Rekenhof speelt in het controleproces van de rekeningen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Artikel 84 zegt het volgende: "Het Rekenhof onderzoekt de wettigheid en de regelmatigheid van de uitgaven en de ontvangsten. Inzake de ontvangsten oefent het Rekenhof een algemene controle uit op de vaststelling en de invordering. (...) Het Rekenhof is gemachtigd om zich alle documenten en inlichtingen, van welke aard ook, met betrekking tot het beheer van de diensten van de Regering en autonome bestuursinstellingen die aan zijn controle zijn onderworpen, te doen verstrekken. Het Rekenhof kan een controle ter plaatse organiseren."

Via de OOBBC belast het Brussels Hoofdstedelijk Gewest het Rekenhof met de certificatie van zijn rekeningen. De audit vindt plaats op basis van de ISSAI-normen (*International Standards of Supreme Audit Institutions*) die vastgesteld worden door de internationale organisatie INTOSAI (*International Organization of Supreme Audit Institutions*).

"De algemene rekening van de gewestelijke entiteit wordt door de Regering opgemaakt en ter certificatie aan het Rekenhof bezorgd (...). Onder "certificatie" wordt verstaan het met redenen omklede en gedetailleerde oordeel over de regelmatigheid, de waarachtigheid en de betrouwbaarheid van de algemene rekening van de gewestelijke entiteit. Het Rekenhof bezorgt die certificatie aan het Parlement als bijlage bij de algemene rekening en voegt er zijn opmerkingen aan toe." (artikel 60).

Tijdens die certificatie worden de gegevens van de gewestenschuld gecontroleerd (verificatie van de contracten, van de bankbevestigingen en van de gegevens die in de verschillende IT-applicaties werden ingevoerd m.b.t. de in het kader van het schuldbeheer uitgevoerde betalingen en geïnde ontvangsten).

1.4. RAPPORTERINGSPLICHT / VERPLICHTE RAPPORTERING

1.4.1. Eurostat - INR - NBB (aanlevering gegevens)

Eurostat is de Europese instelling die belast is met het verzamelen van de statische gegevens die de Lidstaten opstellen. In België bezorgt het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) deze gegevens.

De Nationale Bank (NBB) controleert de kortetermijnverrichtingen die de directie Thesaurie van het Gewest uitvoert. Bovendien vraagt de BNB sinds 2012 aan het Agentschap van de schuld om tweemaal per jaar een standaardtabel van de door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gewaarborgde schuld in te vullen. De eerste keer in maart, met voorlopige cijfers, de tweede keer in augustus met definitieve cijfers.

Sinds begin 2014 vraagt Eurostat de federale overheid en de gefedereerde entiteiten, via het INR, een gedetailleerde financiële rekening te bezorgen van alle verrichtingen met betrekking tot de schulden, het thesauriebeheer en de balans van de activa.

1.4.2. Toelichting bij de begroting

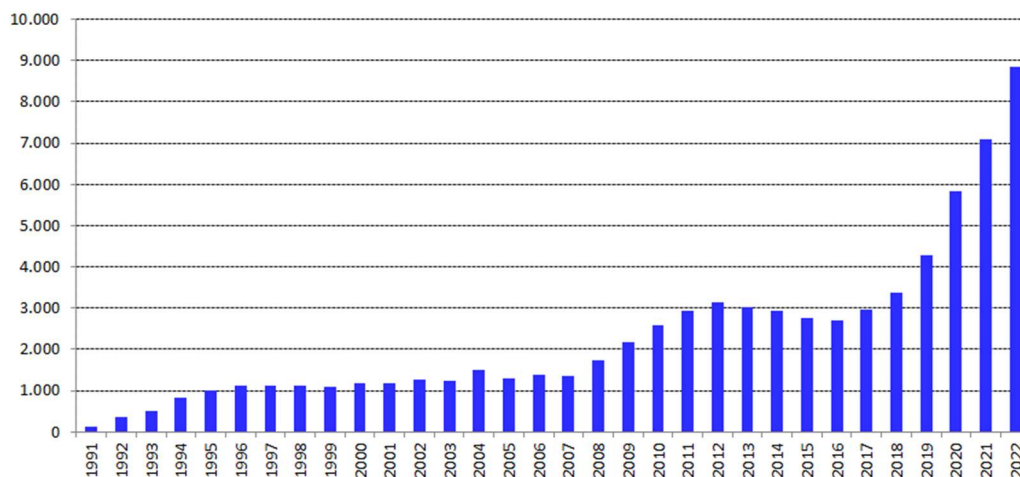
In hoofdstuk III, artikel 21 van de OOBBC is bepaald dat de algemene toelichting bij de begroting die bij het Brussels parlement wordt ingediend “een financieel verslag, dat inzonderheid een verslag over de gewestelijke schuld en de gewestelijke thesaurie inhoudt” moet bevatten.

HOOFDSTUK 2: KERNCIJFERS

2.1. UITSTAAND BEDRAG

Het gecumuleerde netto te financieren saldo bedraagt op 31 december 2022 8.850.228.580,27 €. Het is met 1.763.707.455,06 € (+24,89%) toegenomen tegenover 2021. Dat betekent dat het Gewest zijn schuld ten belope van dat bedrag heeft opgebouwd tijdens het begrotingsjaar 2022¹³.

Grafiek 1: Uitstaand bedrag van de totale directe schuld 1991-2022 op 31 december (in miljoenen €)

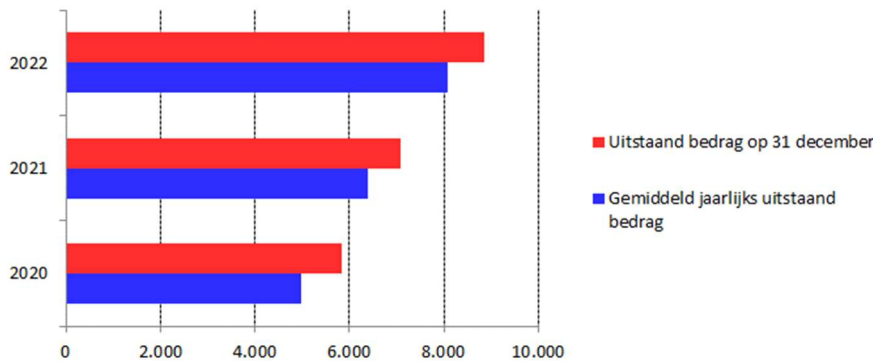
De informatie in de grafiek van het uitstaand bedrag van de totale directe schuld blijft erg partieel. Ze geeft de lezer enkel een bedrag op 31 december van het betrokken jaar. We kunnen dit gegeven verder

¹³ Zie deel 5 hoofdstuk 1.1 voor meer informatie.

verfijnen. De evolutie van het gemiddeld jaarlijks uitstaand bedrag geeft een realistischer beeld van de evolutie van de gewestenschuld omdat deze grafiek gebaseerd is op 365 (of 366) waarnemingen.

Grafiek 2: Verschil tussen gemiddeld jaarlijks uitstaand bedrag en uitstaand bedrag van de totale directe schuld op 31 december (in duizenden €)

Op 31 december 2022 lag het uitstaand bedrag 1,76 miljard € hoger dan eind 2021. Het gemiddeld uitstaand bedrag, dat een beter beeld geeft van de toestand, lag 1,70 miljard € hoger dan in 2021 (van 6.379.468.925,71 naar 8.076.924.638,74).

2.2. FINANCIERINGSKOSTPRIJS¹⁴

De basis van de dagelijkse berekening van de financieringskostprijs is van het type “full costing” (geconsolideerde schuld + vlottende schuld + lasten en afgeleide producten + effect FCCB¹⁵).

Er is een parallel tussen de gemiddelde prijs van de portefeuille en de curve van de euriborrenten. De omvang van die correlatie wordt gewogen door de uitstaande bedragen van de variabele en vlottende schuld. Hoe belangrijker de plaats is van die uitstaande bedragen in de portefeuille, des te dichter de financieringskosten van de portefeuille zullen aanleunen bij de curve van de euriborrenten.

Financieringskostprijs 2022 : 1,75%

¹⁴ Het overzicht in de tijd van de financieringskost vindt u als bijlage (deel 5 hoofdstuk 4).

¹⁵ Met de oprichting van het Financieel Coördinatiecentrum (FCCB) kon de gemiddelde gewogen prijs van de portefeuille worden verlaagd door de annulering van het risico van korte termijnrenten van een deel van de vlottende schuld.

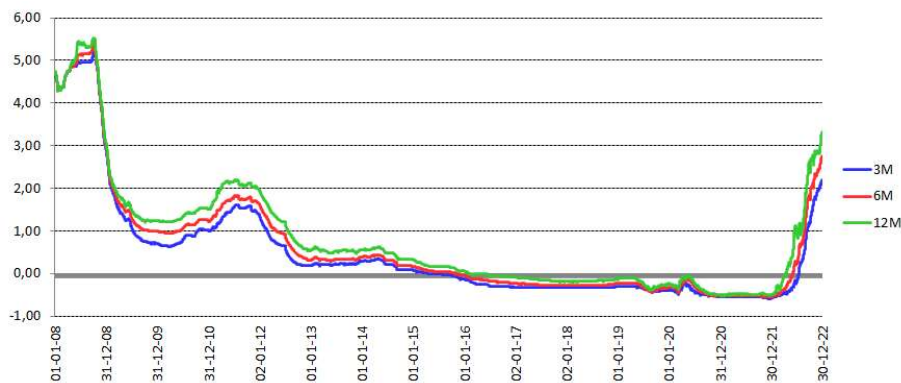
2.2.1. Euriborrente

In 2022 stegen zowel de euribortarieven op 31 december als de gemiddelde euribortarieven evenredig met hun looptijd.

Tabel 5: Evolutie van de euriborrente tussen 2021 en 2022

	E3M	E6M	E12M
op 31.12.2021	-0,572%	-0,546%	-0,501%
op 31.12.2022	2,132%	2,693%	3,291%
verschil	+472,73%	+593,22%	+756,89%
gemiddelde 2021	-0,549%	-0,523%	-0,491%
gemiddelde 2022	0,372%	0,714%	1,141%
verschil	+167,82%	+236,33%	+332,67%

Grafiek 3: Euriborrente op 3, 6 en 12 maanden

2.2.2. IRS-rente

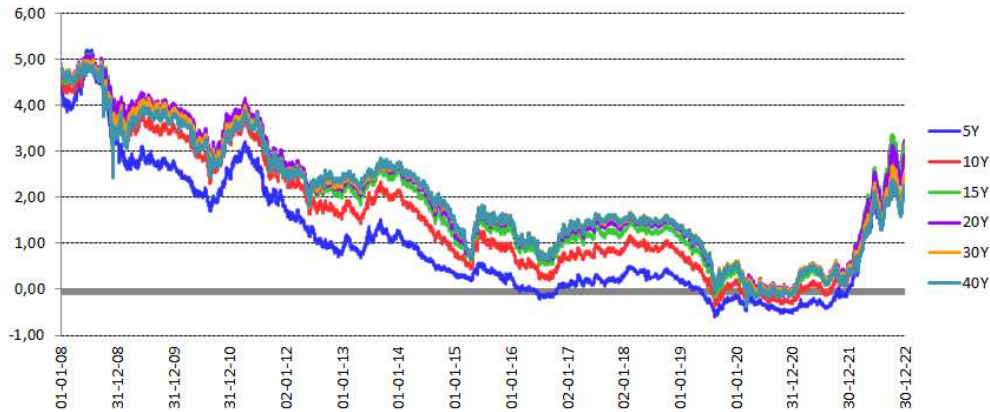
Zowel de tarieven op 31 december als de jaargemiddelden van de IRS-rente zijn procentueel sterk gestegen tussen 2021 en 2022.

Tabel 6: Evolutie van de IRS-rente tussen 2021 en 2022

	IRS5Y	IRS10Y	IRS15Y	IRS20Y	IRS30Y	IRS40Y
op 31.12.2021	0,011%	0,298%	0,487%	0,543%	0,474%	0,389%
op 31.12.2022	3,230%	3,191%	3,132%	2,922%	2,524%	2,260%
verschil	+29.263,64%	+970,81%	+543,12%	438,12%	+432,49%	+480,98%
gemiddelde 2021	-0,267%	0,046%	0,275%	0,371%	0,356%	0,294%
gemiddelde 2022	1,787%	2,014%	2,124%	2,029%	1,753%	1,559%
verschil	+769,70%	+4.279,43%	+671,52%	+446,66%	+392,58%	+430,62%

Grafiek 4: Evolutie van de IRS-rente tussen 2008 en 2022

2.2.3. Jaarlijkse gemiddelde kostprijs van de portefeuille

De jaarlijkse gemiddelde kostprijs van de portefeuille is in 2022 van 2,02% naar 1,75% gedaald (een afname met 13,32%).

De portefeuillekosten voor 2022 zijn historisch laag, vooral gelet op het defensieve profiel (met een zeer laag renterisico¹⁶).

Grafiek 5: Gemiddelde maandelijkse kostprijs ter financiering van de directe schuld (2020-2022)

¹⁶ Het renterisico is het risico verbonden aan de schommelingen van de rentevoeten.

2.3. DURATION VAN DE PORTEFEUILLE

2.3.1. Klassieke duration¹⁷

De duration wordt gedefinieerd als *de verhouding van de gewogen actuele looptijd van elke financiële stroom tot de actuele waarde van alle financiële stromen. Daarmee kunnen op basis van alle geactualiseerde cash flows (intresten en aflossingen) de renterisico's geëvalueerd worden evenals het gemiddelde risico van portefeuilleliquiditeiten.*

De rente- en aflossingsstromen van leningen en afgeleide producten met vaste renten hebben een lange duration omdat ze gelden voor hun volledige levensduur. De rente- en aflossingsstromen van leningen en afgeleide producten met een variabele rente daarentegen hebben een lage duration omdat ze slechts gelden tot de volgende vastleggingsdatum van de rentevoet. Met andere woorden: er wordt enkel rekening gehouden met de stromen tegen gekende rentevoeten.

De duration van de portefeuille heeft verschillende stijgings- en dalingscycli gekend. Hoe langer de looptijd, hoe kleiner de renterisico's zijn. De stijgingsperiodes komen overeen met momenten van consolidatie of van vermindering van de vlottende schuld en die van de dalingen met terugbetalingen van de leningen en de verhoging van de vlottende schuld.

Dankzij de oprichting van het FCCB kon de duration van de portefeuille gevoelig verlengd worden met de annulering van het renterisico op een deel van de vlottende schuld.

Op 31 december 2022 bedroeg de duration van de portefeuille 16,77 jaar. Deze waarde ligt enigszins lager dan op 31 december 2021 (19,47 jaar) en is een van de hoogste waarden ooit die het Gewest op 31 december liet optekenen.

De positieve factoren voor de duration, zoals de toename van de uitstaande geconsolideerde schuld met vaste of beschermde rente (van € 6,66 miljard op 31 december 2021 naar € 7,49 miljard op 31 december 2022) en het FCCB-effect (+0,29 jaar op 31 december 2022), die een positieve weerslag hebben voor de actualisering van de financiële stromen, hebben de negatieve gevolgen van de verhoging van de langetermijnrente (op 31 december 2022 t.o.v. 31 december 2021) en de toename van de uitstaande schuld met variabele of vlottende rente (van € 422,50 miljoen op 31 december 2021 naar € 1,36 miljard op 31 december 2022) meer dan tenietgedaan.

Om de prestaties van de schuldportefeuille te bekijken, brengen we twee evaluatiecriteria, duration en gemiddelde kostprijs (met FCCB-effect), samen in één grafiek.

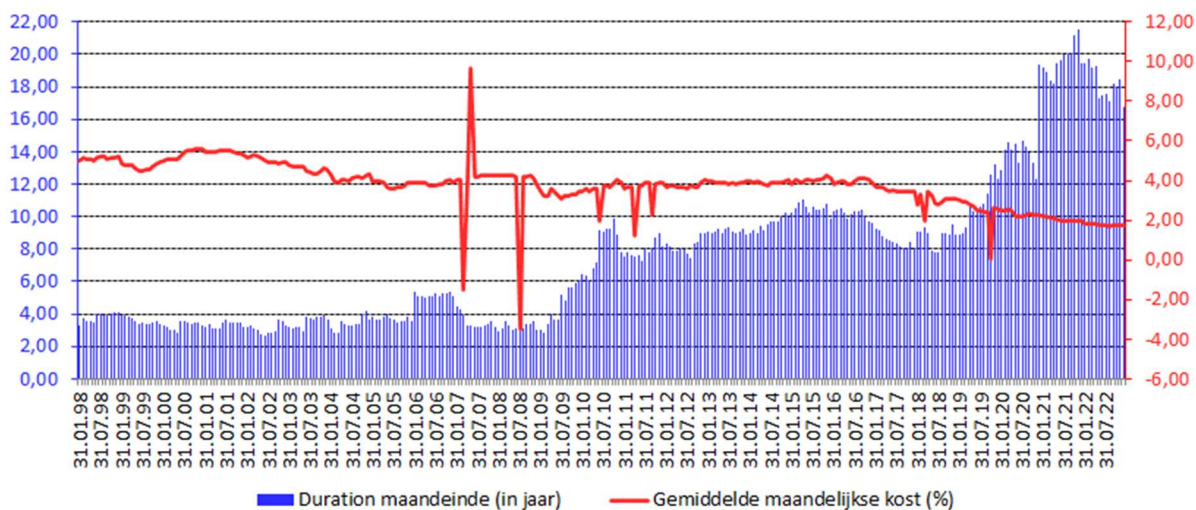
Door de evolutie van de duration en de kosten van de portefeuille naast elkaar te plaatsen kan immers een kritische blik worden geworpen op de optimalisering van het portefeuillebeheer (om te komen tot een betere kosten/risico-verhouding).

Duration 2022 : 16,77 jaar

¹⁷ Een overzicht in de tijd van de duration is opgenomen in de bijlage (deel 5 hoofdstuk 5).

Grafiek 6: Evolutie duration (maandeinde) en gewogen maandelijkse kost (1998-2022)

De voorbije tien jaar kon het Gewest de duration van zijn portefeuille aanzienlijk verhogen (van 3,17 jaar in 2007 naar 16,77 jaar in 2022) en tevens de financieringskosten verlagen (van 4,13% in 2007 naar 1,75% in 2022). Hierdoor verkleinde het Gewest zijn rente-, liquiditeits¹⁸ en herfinancieringsrisico's¹⁹.

2.3.2. Duration op financiering

De duration op financiering houdt enkel rekening met de aflossingsstromen. Ze drukt de resterende looptijd van onze financieringsverbintenissen uit. Deze eigen indicator van het Gewest drukt het liquiditeitsrisico uit.

Ze daalt van 21,45 jaar eind 2021 naar 18,02 jaar eind 2022.

2.3.3. Duration op rentevoeten

De duration op rentevoeten houdt enkel rekening met de intereststromen. Ze drukt de resterende looptijd van onze intereststromen op financieringen en afgeleide producten uit. Deze eigen indicator van het Gewest meet het renterisico.

Ze daalt van 11,06 jaar eind 2021 naar 7,52 jaar eind 2022.

¹⁸ Het liquiditeitsrisico is het gevaar om geen financiering te vinden op korte, middellange en lange termijn om een bestaand of toekomstig tekort te dekken.

¹⁹ Het herfinancieringsrisico is het risico dat het Gewest de in de voorgaande jaren aangegane leningen en de bijhorende rentelasten niet kan terugbetalen, omdat het de terug te betalen bedragen niet kan lenen.

2.4. PORTEFEUILLESTRUCTUUR

86,40% van de totale directe schuldportefeuille is tegen vaste rente, beschermd of geneutraliseerd.

Tabel 7: Structuur van de portefeuille op 31 december 2022

	in euro	in %
Geconsolideerde schuld tegen vaste rente	7.490.023.000,00	84,63 %
Geconsolideerde schuld tegen variabele rente (beschermd)	0,00	0,00 %
Beschermd vlottende schuld (effect FCCB)	156.533.597,71	1,77 %
Vaste, beschermde & effect FCCB	7.646.556.597,71	86,40 %
Geconsolideerde schuld tegen variabele rente	256.500.000,00	2,90 %
Vlottende schuld	1.103.705.580,27	12,47 %
Beschermd vlottende schuld (effect FCCB)	-156.533.597,71	-1,77 %
Variabele rente & effect FCCB	1.203.671.982,56	13,60 %
TOTAAL	8.850.228.580,27	100,00 %

Door het aandeel van de schuld met vaste en beschermde rente op een hoog niveau (86,40%) te handhaven, kan het Gewest zijn renterisico laag houden.

Structuur 2022 : 86,40% tegen vaste en beschermde vlottende rente

Grafiek 7: Evolutie van de structuur van de schuld van 31 december 2021 (links) tot 31 december 2022 (rechts)

2.5. SCHULDKOSTEN²⁰

De schuldkosten stemmen overeen met de verhouding van de door het Gewest betaalde rente (na aftrek van de ontvangen rente) op de gewestelijke uitgaven. Het rentebedrag kwam voor 2022 uit op minder dan 143 miljoen €. Dat is 2,25% van de uitgaven van het Gewest.

2.6. "MARK TO MARKET"-RISICO

De berekening van de gevoeligheid (die voorheen door Belfius Bank werd verricht) gebeurt sinds 2014 intern bij de Front Office, op basis van de nulcouponrente.

Schuldentlast 2022
2,25% van de uitgaven

Tabel 8: Evolutie van de rentegevoeligheid van de portefeuille

jaar	gevoeligheid	
	totaal	% nominaal
2020 ²¹	17.410.994	0,25%
2021 ²²	21.059.402	0,24%
2022 ²³	11.845.848	0,13%

Onderstaande tabel geeft aan hoe gevoelig de directe schuld (en de eraan verbonden swapproducten) is voor het markrenterisico. Dit risico wordt uitgesplitst volgens looptijd (eerste kolom links).

Concreet toont de tabel de verandering in waarde, uitgedrukt in euro, die de financiële verbintenissen van het Gewest ondergaan bij een verandering met 1 basispunt (0,01%) van de nulcouponrente voor een gegeven looptijd. Een positief cijfer betekent dat de waarde van de verbintenissen van het Gewest toeneemt wanneer de referentierente met 1 basispunt daalt.

De gevoeligheid voor het renterisico wordt weergegeven voor leningen ("loans") en voor "plain vanilla"-swaps. De totaalkolom vermeldt de som van beide.

²⁰ Intresten + resultaat schuldbeheerfonds in verhouding tot verrichte uitgaven (vastgestelde rechten).

²¹ In 2020 vertegenwoordigen de "plain vanilla"-producten 93% van de nominale waarde. De grotere gevoeligheid valt te verklaren door de toename van de financieringen en hun duration en daling van de rente.

²² In 2021 waren de "plain vanilla"-producten goed voor 97% van de nominale waarde. De verhoogde gevoeligheid valt te verklaren door de toename van de financieringen.

²³ In 2022 nemen de "plain vanilla"-producten 97% van de nominale waarde voor hun rekening. De lagere gevoeligheid is een gevolg van de sterke rentestijging.

Tabel 9: Gevoeligheid van de Gewestportefeuille voor de marktrente (nulcouponobligaties) op 31.12.2022

Period	Total	Loans	Swaps (vanilla)
6M	-251	-40.797	40.547
1Y	-1.694	16.370	-18.064
2Y	-34.743	-36.188	1.445
3Y	-67.086	-36.656	-30.430
4Y	-60.793	-42.398	-18.394
5Y	-107.604	-94.538	-13.066
6Y	-107.968	-86.964	-21.004
7Y	-224.349	-206.165	-18.185
8Y	-151.759	-136.657	-15.102
9Y	-167.913	-126.723	-41.190
10Y	-190.064	-164.444	-25.620
11Y	-199.836	-164.699	-35.137
12Y	-128.300	-121.559	-6.741
15Y	-1.298.606	-921.842	-376.764
20Y	-1.449.191	-983.197	-465.994
25Y	-2.106.426	-1.907.422	-199.004
30Y	-2.024.612	-1.611.044	-413.569
35Y	-1.017.194	-543.656	-473.539
40Y	-1.987.632	-1.683.763	-303.869
50Y	-519.827	-531.190	11.363
Total	-11.845.848	-9.423.533	-2.422.315

2.7. DEKKINGSGRAAD VAN DE SCHULDDIENST (GOB)

Sinds begin 2012 beoordeelt Standard & Poor's de beschikbare liquiditeit van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest aan de hand van de *dekkingsgraad van de schulddienst (GOB)* voor de komende 12 maanden, waarbij enkel de zekere liquiditeitslijnen in aanmerking genomen worden. In zijn analyserooster beoordeelt Standard & Poor's het liquiditeitsniveau positief als die dekkingsgraad hoger ligt dan 120%.

Om het liquiditeitsrisico te beperken, heeft het Agentschap van de Schuld een strategie gevolgd die tot doel had de directe schuld te consolideren, waarbij de dekkingsgraad opgetrokken werd van 49,27% in juni 2012 naar 128,70% in december 2022. Het Agentschap heeft er sindsdien voor gezorgd deze dekkingsgraad op een hoog peil te handhaven.

Eenzijds voorziet het gewestelijke kassierscontract in een kaskredietlijn van 500 miljoen euro sinds 1 oktober 2022. Anderzijds beschikt het gewest ook over een bijkomende kredietlijn van 500 miljoen euro bij een andere financiële instelling. Daarnaast beschikt het nog over een andere liquiditeitsvoorziening ten belope van 475 miljoen euro bij de Europese Investeringsbank²⁴.

Dit zou de dekkingsgraad eind 2023 op 155,11% moeten brengen.

²⁴ Zie deel 3.1 van hoofdstuk 3.1.4. en hoofdstukken 4.1.1. en 4.1.2. voor meer informatie.

Tabel 10: Dekkingsgraad van de schulddienst (GOB)

	31.12.2022	31.12.2023 (projectie op 13.03.2023)
1. Beschikbare middelen (liquiditeiten)	1.070.294.420	797.294.420
kredietlijnen en andere liquiditeitsvoorzieningen	1.475.000.000	1.475.000.000
vlottende schuld	-1.103.705.580	-853.705.580
volume aan thesauriebewijzen	699.000.000	176.000.000
2. Schulddienst ²⁵	831.590.233	514.006.265
waarvan langetermijnintresten die binnen 12 maanden vervallen	153.090.233	207.006.265
waarvan langetermijnaflossingen die binnen 12 maanden vervallen en roll-over	225.000.000	376.500.000
waarvan kortetermijnintresten die binnen 12 maanden vervallen	4.500.000	4.500.000
waarvan volume aan thesauriebewijzen (GOB) ²⁶	699.000.000	176.000.000
waarvan volume-aanpassingen op thesauriebewijzen (GOB)	-250.000.000	-250.000.000
3. Liquiditeitsgraad volgens S&P [1/2]	128,70%	155,11%

HOOFDSTUK 3: LANGETERMIJNSCHULD

De financieringsbehoeften voor 2023 worden a priori geraamd op 1.499 miljoen euro. Dit cijfer omvat een maximaal financieel tekort van 1.274 miljoen euro zoals bepaald in de toelichting bij de initiële begroting 2023 en 225 miljoen euro aflossingen met vervaldatum in 2023. In het merendeel van die behoeften zal via consolidatie voorzien worden.

Gelet op de hoge vlottende schuld die uitstond bij de afsluiting 2022 en om de vlottende schuld in 2023 gematigd te houden, werd het consolidatievolume voor 2023 opgetrokken met 300 miljoen euro aanvullende financieringen. Dit brengt de toegestane consolidaties voor 2023 momenteel op in totaal 1.799 miljoen euro.

Dankzij financieringsverrichtingen met uitgestelde start die in de vorige jaren aangegaan werden ten belope van in totaal 225 miljoen euro (en waarin specifiek de aflossingen 2023 begrepen zijn), komt het nettovolume van de toegestane consolidaties in 2023 uit op 1.574 miljoen euro.

²⁵ De schulddienst is het geheel van de aflossingen en intresten die de komende 12 maanden betaald moeten worden.

²⁶ Volume aan (kortlopende) thesauriebewijzen dat binnen 12 maanden terugbetaald moet worden.

Tabel 11: Voorzien consolidatiebedrag in 2023

Bedrag (€)	Omschrijving
225.000.000,00	Schuldaflissingen met vervaldag in 2023
+ 1.274.000.000,00	Raming van het maximale financiële tekort voor 2023 (waarvan de strategische investeringen 2023 en de code 8)
= 1.499.000.000,00	Externe financieringsbehoefte voor 2023 (waarin voorzien kan worden met consolidaties)
+ 300.000.000,00	Bijkomende consolidaties
= 1.799.000.000,00	Maximaal toegestaan consolidatievolume voor 2023
- 225.000.000,00	Financieringen met uitgestelde start (aangegaan in de vorige jaren)
= 1.574.000.000,00	Netto consolidatievolume voor 2023

De op 31.03.2023 aangegane langlopende financieringsverrichtingen belopen in het totaal 751 miljoen, verdeeld over 24 verrichtingen. Deze financieringen werden afgesloten met 14 dealers voor 12 looptijden. De gemiddelde marge bedraagt OLO+42,52 basispunten. Het gemiddelde tarief voor deze verrichtingen bedraagt bijna 3,46%, wat zowat een verdubbeling is in vergelijking met de gemiddelde verrichtingskosten in 2022 (1,89% bij de afsluiting). Dit is vooral een gevolg van de zeer forse markrentestijgingen gedurende heel 2022.

Bij die 751 miljoen komen dus nog 225 miljoen aan verrichtingen met uitgestelde start, die aangegaan werden in vorige jaren maar beginnen te lopen in 2023. Dankzij deze echt baanbrekende verrichtingen kon het Gewest niet enkel op voorhand voorzien in een deel van zijn behoeften voor de komende jaren (hoofdzakelijk het volume van de jaarlijkse aflossingen), maar ook de aanzienlijk gunstiger tarieven en marges van de vorige jaren behouden.

3.1. FINANCIERNGSTOOLS

Globaal beschouwd werden alle financiële verrichtingen in de directe schuldportefeuille in euro afgesloten. Voor zover de Front Office weet, zijn alle tegenpartijen (investeerders, banken waarbij het BHG schulden heeft uitstaan) Europees en hoofdzakelijk afkomstig van het Europese vasteland, waarbij Duitsland, Frankrijk en de Benelux het best vertegenwoordigd zijn.

3.1.1. Obligatiefinanciering (MTN-programma)²⁷

Eén enkel obligatieprogramma voorziet in alle uitgaven van het gewest, zowel op korte als op lange termijn. Globaal beschouwd is dit het belangrijkste financieringsinstrument voor de rechtstreekse schuld.

Belfius is 'arranger' en agent van dit programma. De uitgaven worden genoteerd op Euronext Brussels. De banken Belfius, BNP Fortis, ING en KBC treden op als vaste dealers en zijn overwegend op korte

²⁷ Zie deel 3.1 van hoofdstuk 4.1.3 voor meer informatie.

termijn actief. De langlopende verrichtingen worden door de Front Office evenwel voor het merendeel afgesloten met andere dan de vaste dealers.

[3.1.2. Bilaterale bankfinanciering](#)

Sinds de financiële crisis van 2008 wordt nog slechts zeer beperkt gebruik gemaakt van bankfinancieringen voor de rechtstreekse schuld. Op de banken wordt in veel hogere mate een beroep gedaan voor afgeleide producten.

[3.1.3. Niet-bancaire bilaterale financiering \(schuldschein\)](#)

Dit betreft een op specifieke documenten gebaseerd systeem voor bilaterale leningsovereenkomsten die hoofdzakelijk door Duitse investeerders gevraagd worden. Verrichtingen volgens de schuldscheinformule maken slechts een beperkt aandeel uit van de portefeuille.

[3.1.4. Niet-bancaire bilaterale financiering \(meerjarige financieringslijn bij de EIB\)](#)

Op 15 december 2022 ging het gewest een meerjarige financieringslijn aan bij de Europese Investeringsbank (EIB) ten belope van 475 miljoen euro. Op deze lijn kunnen trekkingen verricht worden gedurende een periode van vier jaar met ingang van 15 december 2022. Deze tool is bestemd voor financieringen rond duurzame mobiliteit. De in aanmerking komende projecten omvatten vooral de aankoop van elektrische voertuigen (bus, tram en metro) en de vernieuwing van een deel van het MIVB-netwerk.

De lijn kan vrij gebruikt worden tijdens de trekkingsperiode. De trekkingen moeten niet gelijklopen met de voortgang van de betrokken projecten, maar er geldt wel de verplichting dat de uitvoering van de projecten het dubbele bereikt van de verrichte trekkingen (de EIB mag immers maximaal 50% van de financiering van de projecten voor haar rekening nemen).

Deze lijn biedt twee voordelen: ze voorziet het gewest van financiering tijdens de trekkingsperiode en ze verschaft toegang tot liquiditeiten ten belope van het onbenutte gedeelte. Het onbenutte deel van deze lijn wordt in aanmerking genomen bij de berekening van de liquiditeitsratio, net zoals de twee andere kortlopende kredietlijnen van het gewest, die samen goed zijn voor € 1 miljard.

[3.2. FINANCIERINGSBRONNEN](#)

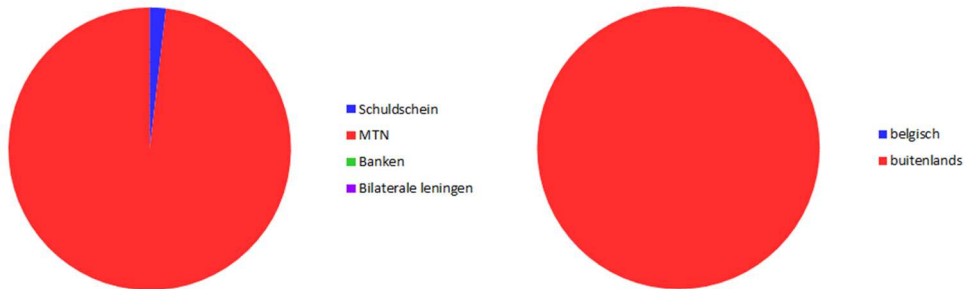
[3.2.1. Financieringsbronnen 2022](#)

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft consolidaties op lange termijn verricht ten belope van in het totaal € 1.081.500.000. Zo werden 2 financieringen in Schuldscheinvorm aangegaan (€ 20 miljoen), 25 via het MTN-programma (€ 1,06 miljard) en geen enkele via bilaterale en niet-bancaire bilaterale overeenkomst.

Deze langetermijnfinanciering gebeurde voor 100,00% bij buitenlandse investeerders.

Grafiek 8: Financieringen in 2022 volgens type (links) en afkomst (rechts)

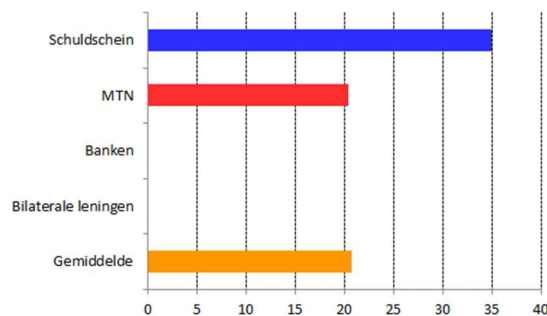
Het Gewest streeft er niet enkel naar zijn financieringsformats te diversifiëren, het doet dat ook met de aard en de oorsprong van zijn investeerders. Zo vinden we openbare en privé-investeerders (banken, spaarkassen, pensioenfondsen, verzekeraars, holdings). Bovendien kreeg het Agentschap van de schuld sinds 2012 de toestemming om rechtstreeks met non-bancaire tegenpartijen financieringsdeals aan te gaan.

3.2.2. Marges en looptijd van financieringen 2022

De 27 consolidaties vonden plaats onder aantrekkelijke voorwaarden voor het Gewest: de marges bedroegen gemiddeld +22,8 BP t.o.v. de OLO-rente en +42,3 BP t.o.v. de IRS- of Euriborrente.

De gemiddelde looptijd van de financiering bedroeg 20,7 jaar (zonder onderscheid qua soort financiering).

Grafiek 9: Gemiddelde looptijd volgens financieringsvorm op lange termijn in 2022

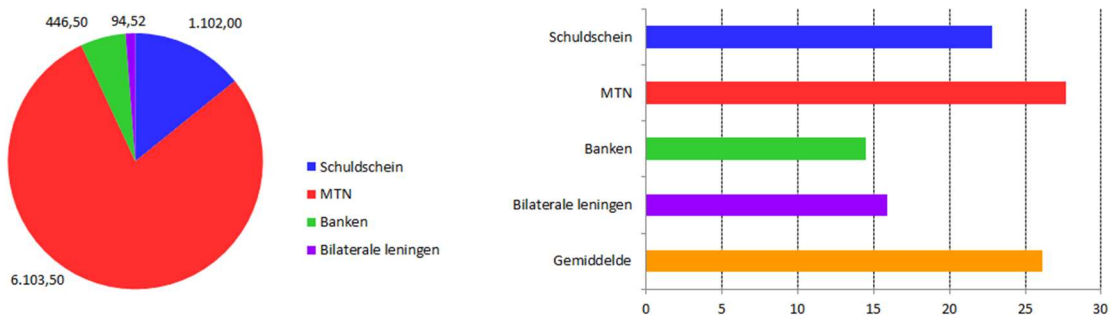
3.2.3. Financieringsbronnen, marges en looptijd van de huidige portefeuille

Eind 2022 omvatte de portefeuille 212 financieringen voor in het totaal € 7,75 miljard.

De gemiddelde looptijd van de financieringen bedroeg 26,1 jaar (zonder onderscheid qua soort financiering).

De gemiddelde marge op leningen bedroeg 56,69 basispunten ten opzichte van de IRS of Euribor-rentevoet.

Grafiek 10: Financieringsvormen op 31 december 2022 volgens bedrag (links) en volgens gemiddelde looptijd (rechts)

3.3. AFGELEIDE PRODUCTEN OP 31 DECEMBER 2022

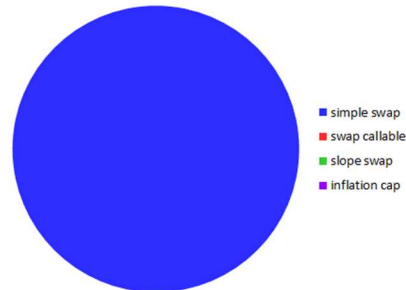
In 2022 werd de portefeuille van afgeleide producten vereenvoudigd, in lijn met de inspanningen van de voorbije jaren om te komen tot een portefeuille die zo veel mogelijk gebaseerd is op standaard (“plain vanilla”) producten:

- er werden geen nieuwe swaps afgesloten;
- herstructurering van 4 financieringen en de betreffende swaps (om de volatiliteit van de coupons te verkleinen). Op 28 oktober 2022 heeft het gewest een meervoudige uitgifte van € 131 miljoen geherstructureerd. Hoewel een derivaat voorzag in uitstap met vaste rente, wenste het gewest de voorwaarden m.b.t. het onderliggende financieringstarief te vereenvoudigen. Dit tarief is nu omgezet in een bijna vast tarief. Dankzij deze herstructurering kon de volatiliteit van de coupons sterk verlaagd worden naar 0 of 3,25%. Op financieel vlak is de weerslag voor het gewest neutraal.

Het Gewest beschikte op 31 december 2022 over 1,65 miljard € aan derivaten, via overeenkomsten met 10 banken. Hieronder ziet u de verdeling per producttype:

Grafiek 11: Verdeling van de afgeleide producten per producttype op 31.12.2022

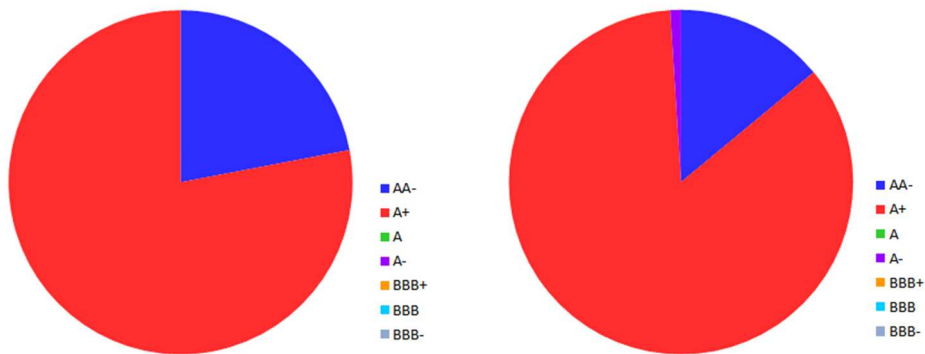

3.4. TEGENPARTIJRISICO OP 31 DECEMBER 2022

Het tegenpartijrisico (of kredietrisico) vloeit voort uit de onzekerheid dat een van de tegenpartijen haar financiële verplichtingen niet of slechts deels vervult. Het Gewest heeft een rooster opgesteld om de kwaliteit van zijn tegenpartijen te beoordelen op basis van hun ratings: een voor de financieringen en een voor de afgeleide producten.

De onderstaande grafieken illustreren de uitstekende kwaliteit van de tegenpartijen waarmee het Gewest zaken doet.

Grafiek 12: Rating van de bancaire tegenpartijen op 31.12.2022 per financieringstype (links) en per afgeleid product (rechts)

HOOFDSTUK 4: KORTETERMIJNSCHULD

In de periode 2013-2016 verminderde het Gewest zijn schuld met € 458,1 miljoen. Bij die schuldafbouw werd de vlottende schuld volledig weggewerkt, met als resultaat een bijzonder defensieve schuldenportefeuille.

Vanaf 2016 besliste het Gewest om geleidelijk opnieuw een vlottende schuld op te bouwen, met behoud van een evenwichtige en defensieve schuldstructuur. Die doelstelling werd bereikt. De vlottende schuld steeg van 0,00% op 31 december 2016 naar 16,65% (zonder FCCB-effect) en naar 13,28% (met FCCB-effect) op 31 december 2019.

Het heropbouwen van een vlottende schuld maakte het mogelijk de kosten van de gewestelijke schuld tijdens die periode aanzienlijk te verminderen. De strategische doelstelling bestaat erin de vlottende schuld beperkt te houden tot minder dan 20% van de schuldenportefeuille.

Begin 2020 werd evenwel beslist om de vlottende schuld zo laag mogelijk te houden, hoofdzakelijk door minimaal gebruik te maken van de kredietlijn²⁸. In 2020 kwam de vlottende schuld vooral tot stand door uitgifte van kortlopend papier met looptijden van 6 tot 12 maanden (beschouwd als langlopende thesauriebewijzen) om het hoofd te bieden aan de conjuncturele gevolgen van de gezondheids crisis. Dit volume werd grotendeels gecompenseerd door de "cash rich"-positie die bereikt werd vanaf de jaarhelft als gevolg van de consolidaties. Bij de afsluiting op 31 december 2020 bedroeg de vlottende schuld iets minder dan 200 miljoen €, te verklaren door langlopende thesauriebewijzen ten belope van 776 miljoen €, gecompenseerd door een cash- (en beleggings)positie van 578 miljoen €.

Op te merken valt dat bij de jaarwissel een uitzonderlijke lening afgesloten werd tussen het Gewest en de federale overheid. Met de uitdrukkelijke toestemming van de gewestelijke minister van Financiën heeft het Gewest ingetekend op het equivalent van een thesauriebewijs uitgegeven door het Federaal Agentschap van de Schuld ter waarde van 300 miljoen €. Deze verrichting is zo goed als neutraal voor het Gewest en draagt bij tot het neutraliseren van een deel van de Belgische geconsolideerde schuld op 31 december 2020.

2021 werd dus ingezet met een vlottende schuld op een zeer comfortabel niveau. De vlottende schuld bleef gedurende het grootste deel van het jaar zeer laag, zodat het mogelijk was de consolidaties te beperken tot slechts één pakket in het tweede semester (200 miljoen € op 28 september 2021). Om het jaar niet af te sluiten met een "cash rich"-positie werd slechts een deel van de langlopende TB's vernieuwd (lopend bedrag van 196 miljoen € op 31 december 2021 tegenover 776 miljoen € op 31 december 2020). Bij de afsluiting op 31 december 2021 bedroeg de vlottende schuld slechts 397,5 miljoen €.

Ondanks deze zeer lage vlottende schuld bij de jaarwisseling heeft de Front Office van bij de start van het jaar zijn gefaseerde consolidatiecampagne aangevat (eerste pakket geopend op 02 februari 2022). Deze strategie leverde in het eerste deel van het jaar financieringen op tegen nog aantrekkelijke tarieven, terwijl de rentevoeten, OLO-tarieven en kredietmarges het hele jaar door stijgingen te zien gaven. Dankzij deze strategie is de vlottende schuld vrij stabiel gebleven in 2022 en kon de valkuil van

²⁸ Zie deel 3.2, hoofdstuk 5 voor meer informatie.

het laatste kwartaal vermeden worden. In het laatste kwartaal van 2022 kwamen de markten immers onder spanning te staan. De creditmarges gingen sterk de hoogte in en de financieringsvolumes gaven een uitgesproken terugval te zien, waardoor sommige emittenten er niet in slaagden de nodige volumes op te halen voor hun benchmark-uitgifte.

Er valt evenwel op te merken dat de vlottende schuld sterk is toegenomen in de laatste weken van december, vooral als gevolg van vertraging in de betaling van bepaalde ontvangsten, onder meer afkomstig van de federale overheid. Op 31 december 2022 stond de vlottende schuld op bijna € 903 miljoen (zonder € 200 miljoen aan hybride producten die bijna gelijkstaan met consolidaties), te vergelijken met een jaargemiddelde van € 600 miljoen in 2022.

In 2023 kon de Front Office dankzij een zeer vroege start van de consolidaties (op 5 januari 2023) alleen al in januari bijna een half miljard euro langlopende financiering binnenhalen. Bijgevolg werd de vlottende schuld die uitstond bij de jaarwisseling aanzienlijk teruggedrongen.

Wat betreft de samenstelling van de kortetermijnschuld valt op te merken dat de Front Office de voorkeur is blijven geven aan langlopende thesauriebewijzen, zoals ook in 2022 het geval was. Dit maakt het mogelijk om het gebruik van de liquiditeitstools te beperken (waaronder de twee in 2022 geopende kredietlijnen van samen 1 miljard euro, die lopen sinds 1 oktober 2022) en tegelijk een duurzame basis te verschaffen voor kortlopende financiering tijdens het jaar.

4.1. BEHEER VAN DE DIRECTE KORTETERMIJNSCHULD

In de loop der jaren heeft het Gewest beheerstools ontwikkeld waarmee het liquiditeitsrisico tot een minimum beperkt kon worden.

4.1.1. Kassierscontract

Via de laatste Europese offerteaanvraag, uitgeschreven in 2021, werd Belfius Bank²⁹ aangewezen als kassier van het Gewest voor de periode van 1 oktober 2022 tot 31 december 2024³⁰. Belfius Bank is sinds 1 januari 1999 de kassier van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De plichten van een kassier zijn vastgelegd bij wet. De kassier heeft als opdracht de rekeningen te centraliseren en de dagsituatie bij te houden. Het gewest heeft steeds de toekenning van een kaskredietlijn (en een aantal specifieke financiële verrichtingen) aan deze opdracht verbonden.

Tot 31 december 2013 beschikte het gewest over een kaskredietlijn van € 500 miljoen. Vervolgens steeg dat bedrag naar € 1,5 miljard van 1 januari 2014 tot 31 maart 2018 om daarna af te nemen tot € 1,2 miljard van 1 april 2018 tot 30 september 2022.

²⁹ Belfius Bank heette tot in juni 2012 Dexia Bank.

³⁰ Ingeval een andere dienstverlener aangewezen wordt voor het volgende contract, moet de opdrachtnemer (Belfius Bank) de residuaire prestaties verrichten die voortvloeien uit de uitvoering van het huidige kassierscontract gedurende een periode van zes maanden na het verstrijken van de uitvoeringsperiode van de huidige opdracht.

Bij de recentste Europese aanbesteding van de kassiersopdracht heeft het gewest de offerte van Belfius gekozen. Deze offerte voorziet in een kaskredietlijn van € 500 miljoen voor de periode van 1 oktober 2022 tot 31 december 2024.

4.1.2. Bijkomende kredietlijn

In juli 2022 werd een bijkomende kredietlijn geopend bij de bank ING ten belope van € 500 miljoen, wat het totale kredietlijnvolume van het gewest op € 1 miljard brengt. Ook deze tweede kredietlijn loopt van 1 oktober 2022 tot 31 december 2024.

Beide kredietlijnen – Belfius en ING – staan los van elkaar. Voor elke lijn is er een reserveringsprovisie verschuldigd.

4.1.3. MTN-programma

Naast de kasfaciliteiten heeft het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op 3 april 2009 een MTN-programma (Medium Term Notes) op korte en lange termijn (van 1 dag tot 50 jaar) opgezet met een capaciteit van € 11 miljard sinds 23 december 2022.

Historisch omvat dit MTN-programma het bestaande programma van thesauriebewijzen (TB) dat enkel betrekking had op de korte termijn (van 1 dag tot 1 jaar). Op 1 juni 2005 was het TB-programma al verhoogd van 250 naar 500 miljoen €, op 1 november 2008 naar 700 miljoen €, op 16 juni 2010 naar 2 miljard €, op 1 januari 2014 naar 3 miljard €, op 4 september 2019 naar 5 miljard €, op 18 december 2020 naar 8 miljard € en op 23 december 2022 naar 11 miljard.

Op 16 juni 2010 heeft het Gewest een nieuw MTN-programma opgezet dat voortaan openstaat voor concurrentie tussen 4 dealerbanken (BNP Paribas Fortis, Dexia, KBC en ING). Er kunnen dealers “of the day” toegevoegd worden voor eenmalige operaties. Het programma werd voor 6,33 miljard € (voor de lange termijn) benut in 2022.

De bijwerking van het MTN-programma op 1 januari 2014 bleef niet beperkt tot het optrekken van de capaciteit van 2 naar 3 miljard, maar omvatte onder andere ook:

- de mogelijkheid om de uitgegeven effecten te laten noteren - sowieso op Euronext Brussels - op vraag van de investeerders (voor sommige investeerders is dit een reglementaire verplichting);
- een vereenvoudiging en harmonisering van de kostenroosters. Het nieuwe systeem is afgestemd op dat van de Schuldschein, waardoor ongeacht het formaat dezelfde bemiddelingsmarge gehanteerd kan worden voor de dealer. De keuze van het formaat berust uiteindelijk bij de belegger;
- een neerwaartse herziening van de administratiekosten van het programma;
- een formalisering van de rapportering over de aard en oorsprong van de beleggers;

- een meer flexibele wijze om de mededinging te laten spelen wanneer het Gewest emissies vraagt;
- het invoeren van mededinging voor de thesauriebewijzen op minder dan een maand (geen exclusiviteit meer voor de Kassier).

Het MTN-programma werd dynamischer, concurrentiëler, flexibeler en aanzienlijk goedkoper dan voorheen en biedt tevens nieuwe mogelijkheden voor de korte termijn.

De recentste update – op 23 december 2022 – van het MTN-programma bestond er vooral in het totale bedrag van het programma op te trekken van 8 naar 11 miljard euro.

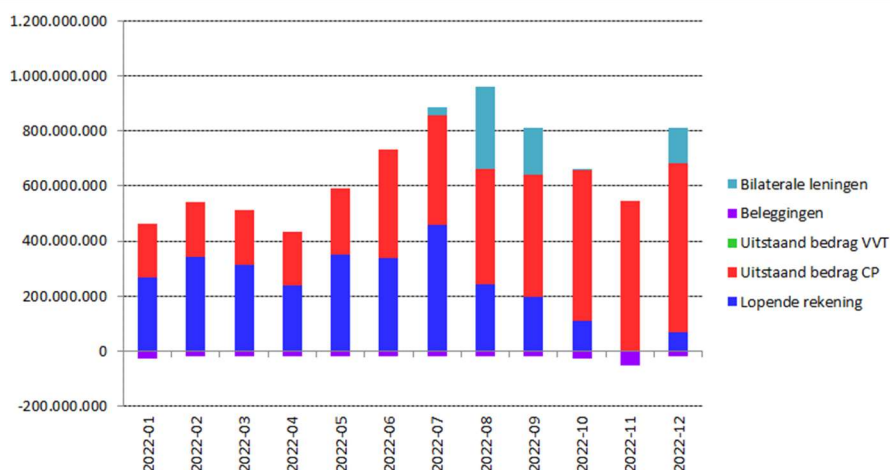
4.1.4. Samenstelling van de financiële kosten van de schuld op korte termijn

Het jaargemiddelde van de kortetermijnschuld is in 2022 als volgt verdeeld:

Tabel 12: Jaargemiddelde van de kortetermijnschuld in 2022

Opschrift	Bedrag in euro
Uitstaand CP	366.591.780,82
Uitstaand VVT	0,00
Bilaterale leningen	53.287.671,23
Beleggingen	-22.733.972,60
Lopende rekening	244.452.049,70
Totale KT-schuld	641.597.529,15

Grafiek 13: Gewogen maandelijkse samenstelling (per aantal dagen van de maand) van de vlottende schuld in 2022

De werkelijk gelopen interesten van de kortetermijnschuld (op minder dan een jaar) in 2022 bedragen samen 1.652.893,03 €.

Tabel 13: Financiële lasten opgelopen in 2022 in € voor de kortetermijnschuld (< 1 jaar)

Via bankfinanciering op korte termijn (< 30 dagen)	
Intresten op de rekening-courant	101.780,79
Intresten op VVT (straight loan)	0,00
Intresten op bilaterale leningen	97.209,72
Reserveringsprovisies	705.753,42
Via MTN-programma:	
Intresten (+ kosten) op thesauriebewijzen	810.900,09
Via deposito's in euro (> 30 dagen):	
Intresten op deposito's	-62.750,99
Totaal	1.652.893,03

Het komt voor dat het Gewest positief staat op zijn lopende rekening. Het wordt dan op zijn beurt geldschieter, hetzij via zijn lopende rekening, hetzij via de aankoop van TB's. De gevolgde strategie bestond erin deze kortlopende beleggingen optimaal te beheren door:

- de beleggingskanalen te diversifiëren (lopende rekening, ...);
- de looptijd van de beleggingen te diversifiëren (verrichtingen op een week, een maand, twee maanden en drie maanden);
- het tegenpartijrisico te minimaliseren (belegging in de overheidssector);
- zo veel mogelijk te beleggen met vrijstelling van de roerende voorheffing van 30%³¹ (in geval er in de overheidssector belegd wordt).

4.2. THESAURIEBEWIJZEN (< 1 JAAR)

Het programma van thesauriebewijzen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, dat sinds 3 april 2009 opgenomen is in het MTN-programma, heeft volgende kenmerken:

- continu programma

³¹ Geldend tarief sinds januari 2017, daarvoor was het 25%.

- maximumbedrag: 11.000.000.000 € sinds 23 december 2022
- gedematerialiseerde vorm
- clearing: Nationale Bank van België
- minimum van 250.000 € per uitgifte³² sinds 1 januari 2014
- looptijd: van 1 dag tot 1 jaar
- taxatiestelsel: onderworpen aan het Koninklijk Besluit van 15 december 1995 over de inhouding en de vergoeding van de roerende voorheffing³³
- market maker: Belfius Bank (behalve voor BT's op minder dan 1 maand; in dat geval wordt er mededinging georganiseerd)

Dit programma biedt talrijke voordelen aan de emittent, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest:

- historisch, diversificatie van de financiële instrumenten op korte termijn
- financieringsmethode tegen geringe kostprijs
- grote flexibiliteit
- verzekerde liquiditeit
- aangepast aan de noden van de thesauriecyclus
- mogelijk gebruik van afgeleide producten

Ook voor de investeerders zijn de troeven niet te verwaarlozen:

- hoge opbrengst, hoger dan thesauriebewijzen
- geen roerende voorheffing voor de investeerders van de openbare sector

³² Als de investeerder behoort tot de privésector volgens de ESR-norm, € 100.000 als hij behoort tot de overheidssector.

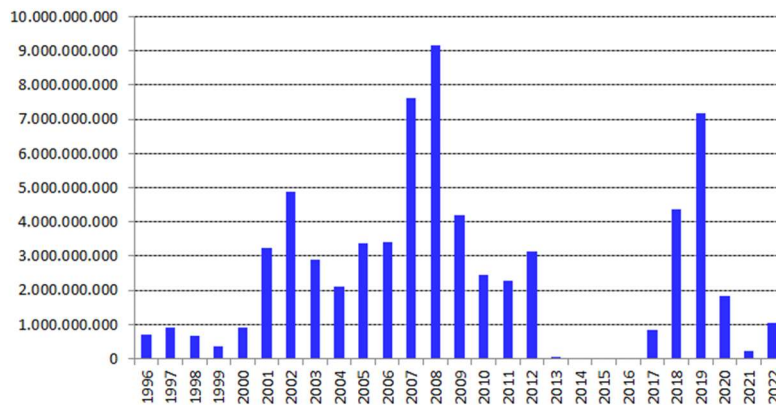
³³ Koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 26 mei 1994 over de inhouding en de vergoeding van de roerende voorheffing overeenkomstig hoofdstuk I van de wet van 6 augustus 1993 betreffende de transacties met bepaalde effecten.

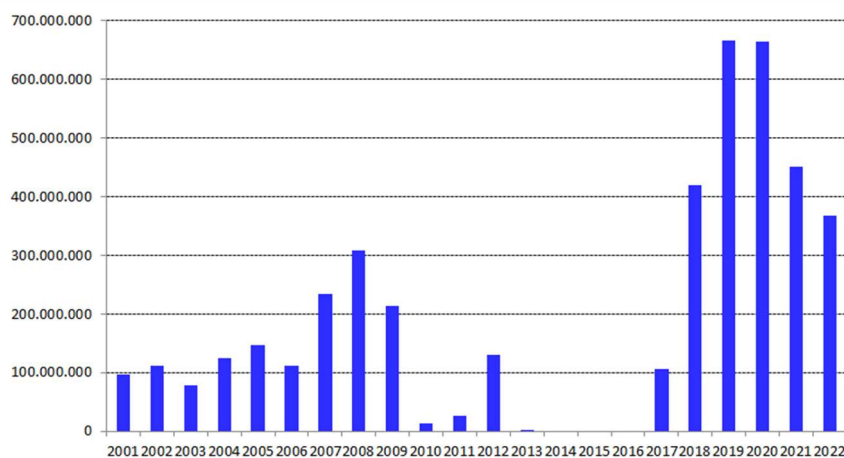
- efficiënte secundaire markt
- diversificatie van de kortetermijnopbrengsten
- aangepast aan de noden van de thesauriecyclus
- AA- rating

Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen de jaarlijkse volumes van emissies van TB (in nominale waarde) enerzijds en de gewogen jaargemiddelden (gemiddeld jaarlijks uitstaand bedrag) anderzijds. Zo bedraagt het volume voor 2022, 1.035.000.000,00 € en het gemiddeld jaarlijks uitstaand bedrag 366.591.780,82 €.

Grafiek 14: Jaarvolume emissies thesauriebewijzen (in nominale waarde)

Grafiek 15: Gemiddeld jaarlijks uitstaand bedrag thesauriebewijzen (van 2001 tot 2022)

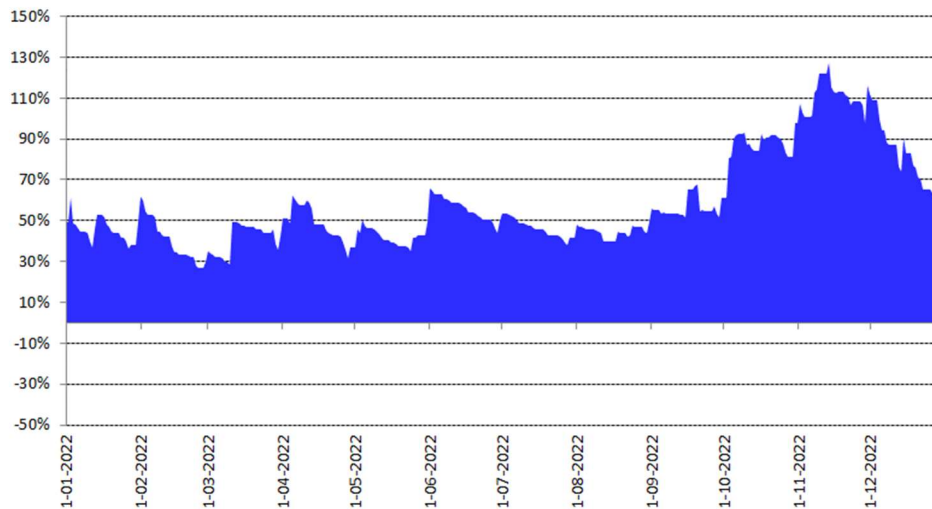

Voor 2022:

- 25 emissies over het hele jaar;
- Emissies van 5 tot 89 miljoen €;
- Looptijden van 82 tot 364 dagen, met een gemiddelde van 151 dagen;
- Minimale euribormarge: -35,0 basispunten;
- Maximale euribormarge: 290,0 basispunten.

De grafiek (deel van de TB in percentage van de vlottende schuld) toont aan hoe goed het programma van TB past in de financieringsstrategie van de kortetermijschuld van het Gewest. Dit programma betekent een echte buitenkans zowel voor de emittent, het Gewest, als voor de investeerders die er vlot op reageren.

Grafiek 16: Aandeel van de TB in de vlottende schuld in 2022

HOOFDSTUK 5: FINANCIËEL COÖRDINATIECENTRUM (FCCB)

5.1. INLEIDING

5.1.1. Voorgeschiedenis en opdrachten

Het FCCB werd opgericht bij ordonnantie van 19 februari 2004 en is operationeel sinds 1 oktober van datzelfde jaar. Het FCCB, waarvan de werking geregeld wordt door de OOBBC sinds die in 2006 werd aangenomen, centraliseert vandaag de thesaurieën van 20 ABI's (autonome bestuursinstellingen), goed voor een gemiddeld uitstaand bedrag van om en bij de € 1,6 miljard. Dit maakt van het FCCB een strategisch instrument voor het optimaliseren van de gewestelijke financiën.

De algemene werkingsprincipes van het FCCB zijn de volgende:

- centralisering van de thesaurieën van de deelnemende instellingen via een notionele cash pooling;
- just-in-time financiering van de uitgaven van de instellingen via een systeem voor automatische overboeking van hun transitrekening naar hun eigen rekening;
- opstelling van een geconsolideerde thesaurieplanning op basis van de thesaurieplanningen van de instellingen;
- evaluatie door het FCCB van de afvlakkingskwaliteit van de financiële stromen van de instellingen, evenals van de kwaliteit van hun kasvooruitzichten;
- berekening en toekenning van een jaarlijkse dotatie voor goed financieel beheer;
- respecteren van de onafhankelijkheid van de instellingen enerzijds, adviezen van het FCCB om hun financieel beheer te verbeteren anderzijds.

Dankzij notionele cash pooling wordt de bankmarge tussen de debet- en creditintresten uitgespaard. Daarnaast worden substantiële besparingen verwezenlijkt doordat de subsidies aan de ABI's systematisch op hun transitrekeningen gestort worden, waarbij de overboekingen tussen die transitrekeningen en de eigen rekeningen van de ABI's automatisch verlopen volgens de werkelijke thesauriebehoeften van de ABI's.

De oprichting van het FCCB levert zo jaarlijks aanzienlijke financiële winsten op, ten belope van ongeveer 20 miljoen €, wat het belang van dit systeem aantoont.

Het FCCB functioneert optimaal en de samenwerking met de verschillende partners verloopt zeer goed. Bovendien maken efficiënte, intern ontwikkelde informaticaprocedures het mogelijk dat een beperkt team alle operationele aspecten beheert en een kwaliteitsvolle recurrente rapportering verricht.

5.1.2. Vooruitzichten 2023

De laatste jaren heeft het FCCB zijn expertise inzake cash pooling uitgebouwd, niet enkel wat de technische en financiële aspecten betreft, maar ook juridisch en fiscaal. Op basis van die nieuwe competenties en gelet op de beperkingen van de gebruikte specifieke cash-poolingformule, heeft het FCCB alternatieven voorgesteld om nog verder te gaan inzake financiële optimalisatie na een grondige studie over de verschillende manieren waarop de thesaurie gecentraliseerd kan worden.

Voor de recentste aanbesteding van het kassierscontract had het gewest in zijn bestek een alternatief opgenomen voor de notionele cash pooling. Het doel bestond erin om enerzijds de rechtszekerheid van het sinds 2004 toegepaste systeem te verhogen en anderzijds de mededinging tussen mogelijke inschrijvers te bevorderen.

De kassier koos voor de alternatieve cash pooling “A”. Het nieuwe systeem trad op 1 januari 2023 in werking. Het houdt in dat elke eigen rekening van de ABI's intrest genereert. De rekening-courant van het gewest omvat met andere woorden niet langer de eigen rekeningen van de instellingen.

De werking van het FCCB, met name het storten van de subsidies op de individuele transitrekening van elke instelling en de automatische overboeking tussen de transitrekeningen en de eigen rekeningen van de instellingen, blijft daarentegen ongewijzigd.

5.2. BESCHRIJVING

5.2.1. Werking

5.2.1.1 Notionele Cashpooling

De notionele cashpooling is een techniek voor thesauriebeheer die het mogelijk maakt om liquiditeiten van verschillende rekeningen optimaal te beheren zonder dat er fondsen van de ene rekening naar de andere rekening worden overgeheveld.

Zo worden de debet- of creditintresten bepaald op basis van het globale saldo van die gezamenlijke rekening (fictieve entiteit) en niet langer door de debet- en/of creditintresten op te tellen die op de individuele rekeningsaldi berekend zijn.

Daarnaast kan door de cashpooling bespaard worden op de bemiddelingsmarges van de bank, die berusten op het verschil tussen de debet- en de creditintresten.

Het cashpoolingsysteem dat in het kader van de oprichting van het FCCB werd opgezet, heeft nog een bijkomende functie:

- de rekeningen van het Gewest en van de deelnemende instellingen werden in één fictieve rekening samengevoegd. Het Gewest betaalt debetintresten op het saldo van die rekening. De instellingen zien ervan af de creditintresten voor hun daarin geïntegreerde rekeningen te innen.
- de eigen rekening die een deelnemende instelling als ‘hoofdrekening’ aanwijst, mag niet onder nul gaan. Daartoe zorgt de Kassier voor een systeem met automatische overboekingen van de rekeningen van het Gewest (dit zijn transitrekeningen waarop de subsidies van de instellingen worden gestort) naar de hoofdrekeningen van de instellingen, die op het einde van de dag, indien dat nodig is, op nul worden gebracht. Het gevolg daarvan is dat een uitgave van de instelling door de Kassier wordt geweigerd wanneer het bedrag van de uitgave (vermindering van de dagontvangsten op de hoofdrekening) de som van de saldi van de hoofdrekening en de transitrekening van de instelling overschrijdt.

5.2.1.2 Effecten van de cashpooling op het financieel beleid van het Gewest

Naast de besparing op de bemiddelingsmarges van de bank heeft het cashpooling-systeem een aanzienlijk effect op het financieel beleid van het Gewest:

- impact op het thesauriebeheer

Vroeger werden de subsidies naar de eigen rekeningen van de instellingen overgeschreven op verzoek van de instellingen zelf, in afwachting (lang of minder lang naargelang de instelling) van de werkelijke uitvoering van hun uitgaven. Deze methode zorgde ervoor dat de ABI's soms de subsidies belegden en zo creditintresten, die hoger waren dan debetintresten op een zichtrekening, opstrekten voor de duur van de wachtperiode. Dergelijke beleggingen gebeurden echter tegen minder gunstige voorwaarden dan wat het Gewest kan verkrijgen.

Het Gewest moest de betaling van deze subsidies financieren en debetintresten betalen aan zijn Kassier.

Vandaag blijven de subsidies zo lang mogelijk op de transitrekeningen van het Gewest staan. Ze worden pas overgeboekt wanneer de uitgave daadwerkelijk plaatsvindt. Het verloop van de vlottende schuld volgt dus de werkelijke uitgaven van de instellingen.

- impact op het beheer van de Gewestsschuld

De creditsaldi van de instellingen zijn een dekking tegen het schuldrisico in verband met de evolutie van de variabele rentevoeten.

De portefeuillestructuur is dus gewijzigd, waarbij het mogelijk is om zonder toename van het risico de consolidatie van de vlottende schuld in langetermijnleningen aan vaste rentevoeten uit te stellen en de gemiddelde kosten van de Gewestenschuld te verminderen.

5.2.2. Structuur van het FCCB

Tabel 14: 20 pararegionale instellingen nemen deel aan het FCCB

Brussel Gas Elektriciteit	BRUGEL
Brussel Preventie & Veiligheid	BPV
Brussels Agentschap voor de Ondersteuning van het Bedrijfsleven	BAOB
Brussels Instituut voor Milieubeheer	BIM
Brussels Planbureau	BPB
Brusselse Gewestelijke Dienst voor Arbeidsbemiddeling	ACTIRIS
Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij	BGHM
Brusselse Hoofdstedelijke Dienst voor Brandbestrijding en Dringende Medische Hulpverlening	DBDMH
Centrum voor Informatica voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	CIBG
Brussels Agentschap voor de Ondersteuning van het Bedrijfsleven	NEO
Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	ESR
Gewestelijk Agentschap voor Netheid	GAN
Gewestelijk Parkeeragentschap	GPA
Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	CityDev
Gewestelijke Vennootschap van de Haven van Brussel	Haven
Instituut ter Bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel	Innoviris
IRISteam vzw	IRISteam
Maatschappij voor Intercommunaal Vervoer te Brussel	MIVB
Visit.brussels	Visit.brussels
Woningfonds	Woningfonds

We onderscheiden twee belangrijke aspecten inzake deelname:

- de invloed op de geconsolideerde thesaurieplanning

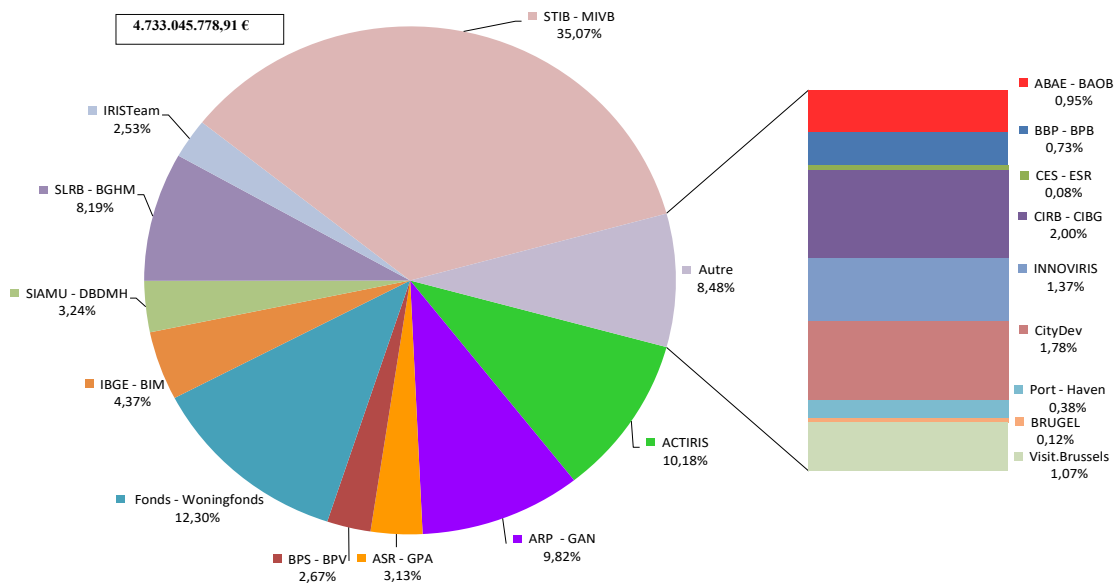
De omvang van de financiële bewegingen op de bankrekeningen maakt het mogelijk om de invloed van een instelling op de thesaurieplanning van het FCCB te bepalen en dus het belang van haar individuele thesaurieplanning voor het beheer van de vlottende schuld van het Gewest.

- de thesaurie-inbreng

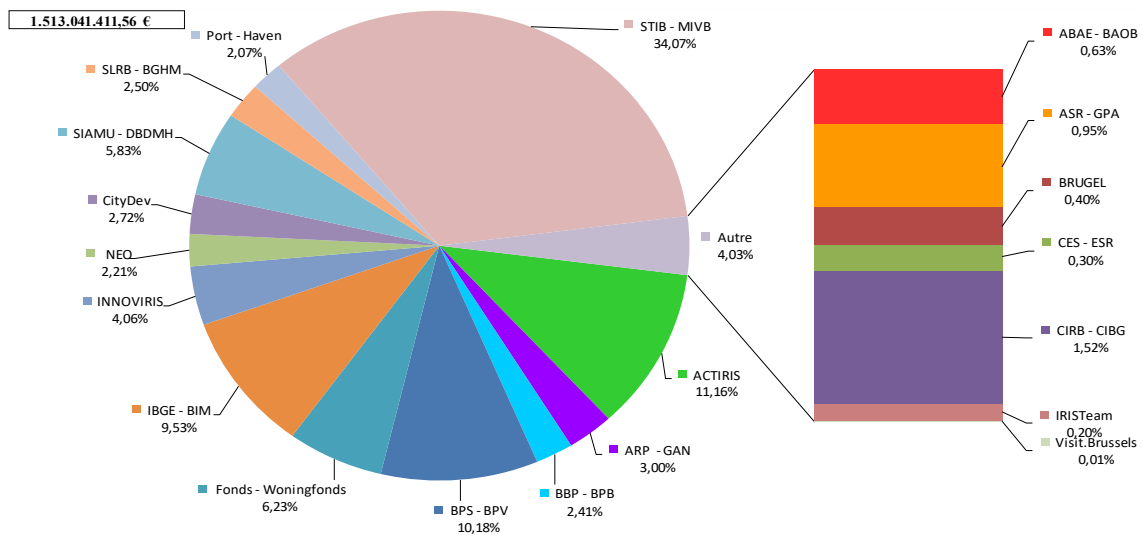
Door de uitstaande bedragen te vergelijken kunnen we het relatieve aandeel van elke instelling in de thesauriemiddelen nagaan.

Grafiek 17: Verdeling van het totaal bewegingen 2022

Grafiek 18: Verdeling van het gemiddeld totaal uitstaand bedrag (eigen + transitrekeningen) 2022

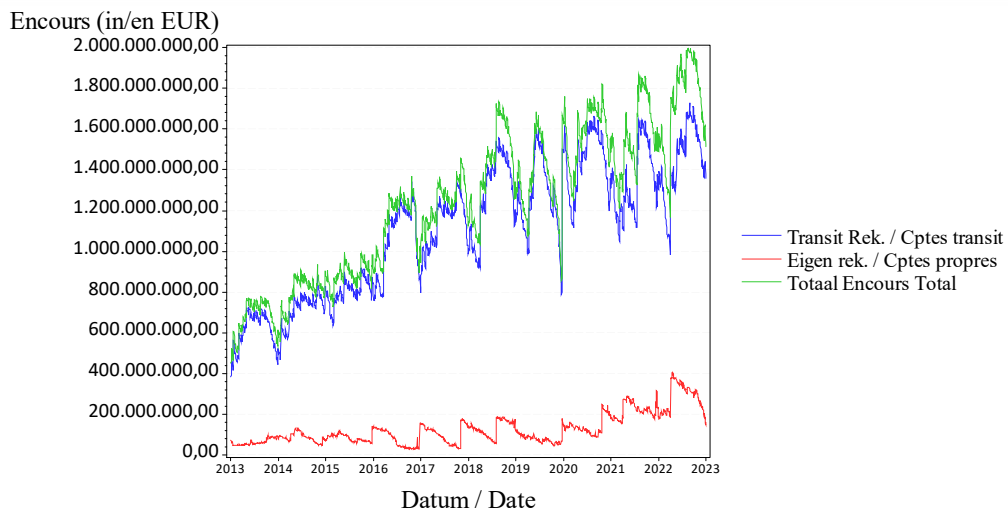
5.2.3. Financiële gegevens 2022

A. De evolutie van het globale uitstaande bedrag van het FCCB :

Tabel 15: Evolutie van het globale financiële uitstaande bedrag van het FCCB

Saldo in EUR	2018	2019	2020	2021	2022
1. Eigen rekeningen	130.810.786,88	79.617.302,39	138.660.635,04	218.461.340,83	284.093.512,50
2. Einde van de periode	114.945.722,70	145.439.386,98	182.759.440,70	187.363.763,26	156.933.762,87
3. Transitrekeningen	1.285.597.372,77	1.269.142.061,88	1.448.545.667,06	1.347.257.496,88	1.447.568.510,23
4. Einde van de periode	1.141.796.961,20	1.489.415.650,90	1.381.287.990,04	1.303.383.882,88	1.356.107.648,69
5. Totaal	1.416.408.159,65	1.348.759.364,27	1.587.206.302,10	1.565.718.837,72	1.731.662.022,72
6. Einde van de periode	1.256.742.683,90	1.634.855.037,88	1.564.047.430,74	1.490.747.646,14	1.513.041.411,56

Grafiek 19: Evolutie van het globale financiële uitstaande bedrag van het FCCB

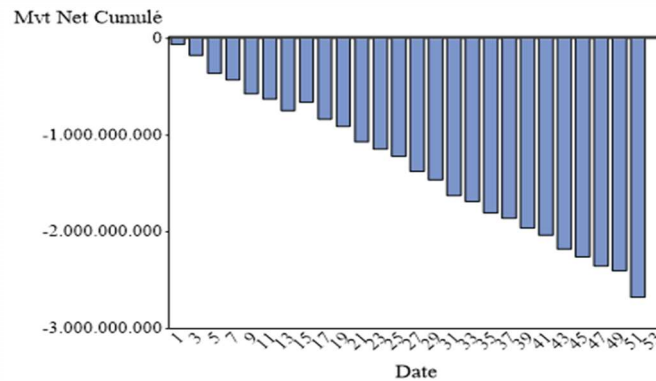
Het gemiddelde totale uitstaande bedrag lag in 2022 hoger dan in 2021. Van € 1.565.718.837,72 in 2021 evolueerde het immers naar € 1.731.662.022,72.

Deze grafiek bevestigt nogmaals dat de transitrekeningen pas gedebiteerd worden op het moment dat de uitgaven effectief worden verricht. De subsidies blijven dus wel degelijk zo lang mogelijk binnen de perimeter van het Gewest.

Onderstaande grafiek illustreert de evolutie van het netto te financieren saldo van de instellingen voor het jaar 2023, zonder betalingen van dotaties. Men stelt vast dat dit saldo een regelmatig verloop in de tijd te zien geeft, wat het opstellen van betrouwbare vooruitzichten vergemakkelijkt.

Grafiek 20: Verloop van het netto te financieren saldo van de instellingen voor 2023

B. Kwaliteit van de geconsolideerde thesaurieplanning van het FCCB

De thesaurieplanningen op maandbasis die de ABI's wekelijks bezorgen, worden geconsolideerd om vooruitzichten voor de komende 28 dagen op te stellen wat betreft de financiële saldi op de eigen rekeningen. Deze vooruitzichten dienen als basis voor het beheer van de vlottende schuld van het Gewest.

De individuele en de geconsolideerde planningen worden volgens dezelfde methode geëvalueerd: voor elke dag van de thesaurieplanning wordt een afwijkingspercentage berekend dat overeenstemt met het verschil tussen de voorziene nettobeweging en de reële nettobeweging, op basis van het totaal van alle debet- en creditbewegingen.

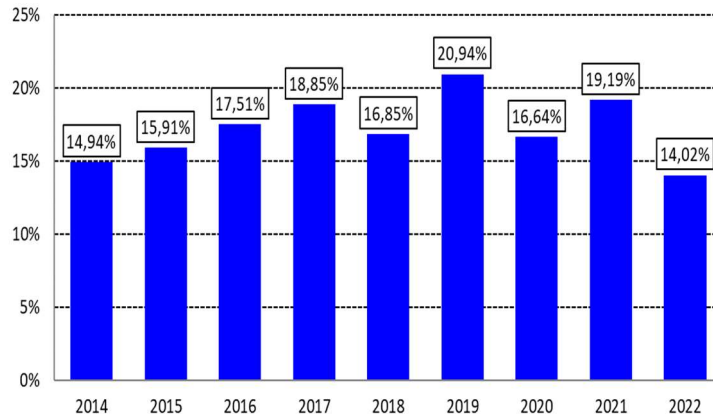
Naargelang van de kwaliteit van hun individuele planningen kunnen de instellingen een grotere dotatie voor goed financieel beheer verkrijgen (bonus van 0 tot 25 basispunten op het gemiddelde financiële encours op jaarbasis).

De kwaliteit van de geconsolideerde planning is een maatstaf voor de kwaliteit van de dienstverlening van het FCCB aan de directie Thesaurie, die de vlottende schuld beheert. Het einddoel bestaat erin onder een afwijkningsniveau van 15% te blijven.

Voor 2022 kwam de gemiddelde afwijking uit op 14,02%, wat getuigt van de uitstekende kwaliteit van de thesaurieramingen van de deelnemende instellingen.

Grafiek 21: Evolutie van de kwaliteit van de thesaurieplanning van het FCCB

De voortdurende verbetering van de thesaurieplanning van het FCCB heeft meerdere redenen:

- de afwijkingen worden door het FCCB geanalyseerd en in categorieën ingedeeld. Die analyse wordt aan de instellingen meegedeeld via driemaandelijks rapporten en/of informatievergaderingen, op initiatief van het FCCB of de instellingen. In veel gevallen stellen de adviezen van het FCCB de ABI's in staat de kwaliteit van hun thesaurievoorzichten te verbeteren.
- de proactieve houding van sommige instellingen die hun interne beslissingsprocedures voor betalingen en hun betalingstermijnen bij leveranciers hebben gewijzigd om de datums van hun uitgaven beter te controleren.

C. Dotaties toegekend aan de instellingen

De ABI's ontvangen voor hun deelname aan het FCCB een dotatie voor goed financieel beheer (zoals bepaald in de bilaterale overeenkomst). Deze dotatie wordt berekend op basis van hun thesaurie-inbreng en in mindere mate volgens de kwaliteit van hun thesaurieplanningen.

5.3. WINST VOOR HET GEWEST

Het uitstellen van de consolidatie van de vlottende Gewestsschuld

De schuldportefeuille van het Gewest wordt beheerd door het Agentschap van de Schuld van het Bestuur Financiën en Begroting (Brussel Financiën en Begroting) van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De risicostructuur van de portefeuille is een bepalende factor binnen dat beheer. De vlottende Gewestenschuld, die het meest onderhevig is aan het variabiliteitsrisico van de kortetermijnrentevoeten, moet, als het aandeel ervan in de portefeuille een bepaald percentage overtreft, het voorwerp uitmaken van een consolidatie via een langetermijnlening om het risico vast te leggen en om de portefeuillestructuur binnen de grenzen te houden die zijn bepaald door het Agentschap van de Schuld in overleg met de Minister van Financiën.

De oprichting van het FCCB heeft een positieve invloed op het portefeuillerisico van het Gewest gehad. De inbreng van creditsaldi door de deelnemende instellingen in het cashpooling-systeem neutraliseert immers het variabiliteitsrisico van de rentevoeten van het overeenstemmende bedrag.

Sinds 2005, het eerste volledige werkingsjaar van de FCCB, heeft de thesaurie-inbreng van de instellingen die deelnemen aan de financiële centralisatie ervoor gezorgd dat consolidaties vermeden konden worden, en dit ten belope van een gecumuleerd bedrag dat momenteel op 1,58 miljard € geschat wordt.

Deze thesaurie-inbreng heeft het Gewest dus toegelaten schuldconsolidaties voor een totaal bedrag van € 1,58 miljard met een geraamde rentevoet van 0,93% te vermijden, zijnde een besparing van € 14.759.048,79 voor het jaar 2022.

HOOFDSTUK 6: FINANCIËEL COORDINATIECENTRUM VOOR DE GEMEENTEN (FCCGEM)

6.1. VOORGESCHIEDENIS EN OPDRACHTEN

Het Financieel Coördinatiecentrum voor de Gemeenten werd opgericht in 2017, na de publicatie van de ordonnantie van 23 december 2016 houdende de algemene uitgavenbegroting van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Overeenkomstig met de gemeente gesloten overeenkomsten, voorziet de ordonnantie in de opening van een specifieke transitrekening voor elke gemeente van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Deze transitrekeningen, geopend binnen de globale staat van het gewest, worden met name gebruikt voor de betaling van de voorschotten op gemeentepcentiemen, om het beheer van de financiële stromen tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de gemeenten te optimaliseren.

Het FCCGEM centraliseert vandaag de voorschotten op de gemeentelijke opcentiemen op de onroerende voorheffing en op de gewestbelasting op de inrichtingen van toeristisch logies van de 19 gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor respectievelijk een jaarlijks bedrag van € 562.864.723,44 en € 0 in 2022. Bij die bedragen komen nog de afrekening 2021 ten belope van € 288.202.111,29 voor de onroerende voorheffing, de doorstorting aan de 19 gemeenten van de werkelijke ontvangsten uit de belasting op de inrichtingen voor toeristisch logies, die € 125.919,70 bedragen, en de ontvangsten uit de verkeersbelasting ten belope van € 10.071.978,81.

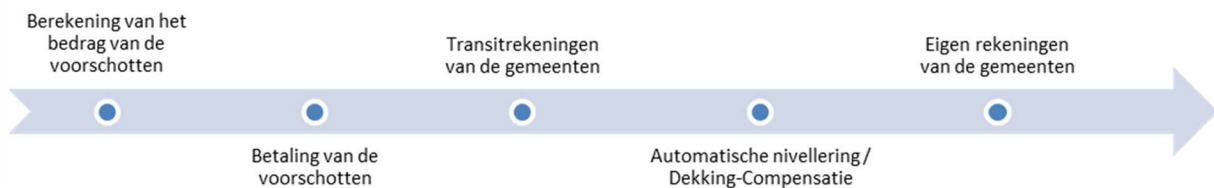
In 2020 werden overeenkomsten gesloten tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de gemeenten, waarin de nadere regels voor de werking van het systeem van de transitrekeningen bepaald

worden. Het betreft enerzijds tweepartijovereenkomsten tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de gemeenten en anderzijds driepartijovereenkomsten tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de gemeenten en de gewestelijke kassier. De algemeen werkingsprincipes zijn als volgt:

- centralisering van de voorschotten op transitrekeningen gewijd aan de gemeenten;
- opstelling van een geconsolideerde trekkingsplanning op basis van de individuele trekkingsplanningen van de gemeenten;
- opstelling van driemaandelijks rapporten aan de gemeenten en de Autoriteit ;
- berekening en toekenning van een jaarlijkse dotatie voor goed financieel beheer;
- invoering van een systeem om de voorschotten door automatische nivellering over te boeken van de transitrekening van de gemeenten naar hun eigen rekening;
- invoering van een digitaal platform voor uitwisseling van gegevens, zodat de gemeenten de planningen voor hun trekkingen gemakkelijker kunnen bezorgen;
- inachtneming van de gemeentelijke autonomie.

Deze bedragen blijven beschikbaar en de gemeentelijke financiële managers trekken bedragen eruit, volgens hun thesauriebehoeften zonder extra kosten. De gemeenten zullen niet meer verplicht worden te wachten op de betaling van de opcentiemen op basis van de effectieve inning van de opcentiemen en dus bedragen te moeten lenen met ongunstige voorwaarden.

Deze werkwijze moet ervoor zorgen dat de voorschotten langer op de transitrekeningen van het Gewest blijven staan dankzij een "just in time"-financiering. Zo wordt vermeden dat de gemeenten overmatig geld opvragen van beleggings- of termijnrekeningen, waarbij een wachttijd in acht genomen moet worden, tenzij er een financiële vergoeding betaald wordt.

De werkwijze van het dekking-compensatiesysteem dat inging op 01.02.2020, is als volgt:

Dit nieuwe systeem heeft onmiskenbare voordelen :

- **administratieve vereenvoudiging:** automatisering van een systeem dat al bestaat sinds 2017, zonder kosten voor de gemeente (met uitzondering van een driemaandelijke tarifiering door de bank);
- **flexibiliteit in de overschrijvingen:** gewenste bedragen, gewenste frequentie ;
- **maximale beschikbaarheid van de voorschotten:** saldo van de transitrekening kan op elk moment worden overgedragen zonder wachttijd voor de terbeschikkingstelling ;
- **glijdende trekkingskalender:** online platform om de verwachte trekkingen tijdens het lopende jaar in te voeren.

De digitale interface benoemd “e_Pecunia”, opgericht door het Agentschap van de Schuld zodat de gemeenten hun trekkingsprognoses op transitrekening vanaf de eigen rekening B van de gemeente kunnen invoeren, is toegevoegd aan de beschikbare diensten :

- **administratieve vereenvoudiging:** schrappen van de handmatige trekkingsaanvragen en de uitwisseling van Excel-bestanden per e-mail om de verwachte trekkingen mee te delen;

- **respecteren van de gemeentelijke autonomie:** geen beperking op het afhalen van de gevraagde bedragen, de gemeente kan vrijer beschikken over de verleende voorschotten;
- **ondersteuningsdienst:** de personeelsleden specifiek aangewezen door Brussel Financiën en Begroting om deze opdracht op te volgen staan volledig ter beschikking om vragen te beantwoorden en te helpen.

6.2. DE TRANSITREKENINGEN: KERNCIJFERS

Tabel 16: Evolutie van het saldo van de 19 transitrekeningen

Saldo op de rekeningen op 31/12/2021	25.281.634,66 €
Saldo op de rekeningen op 31/03/2022	96.425.407,18 €
Saldo op de rekeningen op 30/06/2022	88.773.119,11 €
Saldo op de rekeningen op 30/09/2022	39.324.583,11 €
Saldo op de rekeningen op 31/12/2022	18.823.636,04 €

Voor de eerste twee kwartalen van 2022 liggen de saldi van de transitrekeningen op het einde van de periode hoger dan in 2021, terwijl het derde kwartaal gekenmerkt werd door stijgende euribortarieven.

Het gemiddelde uitstaande bedrag kwam uit op € 90.803.281,30 in 2022, tegenover € 68.450.482,43 in 2021.

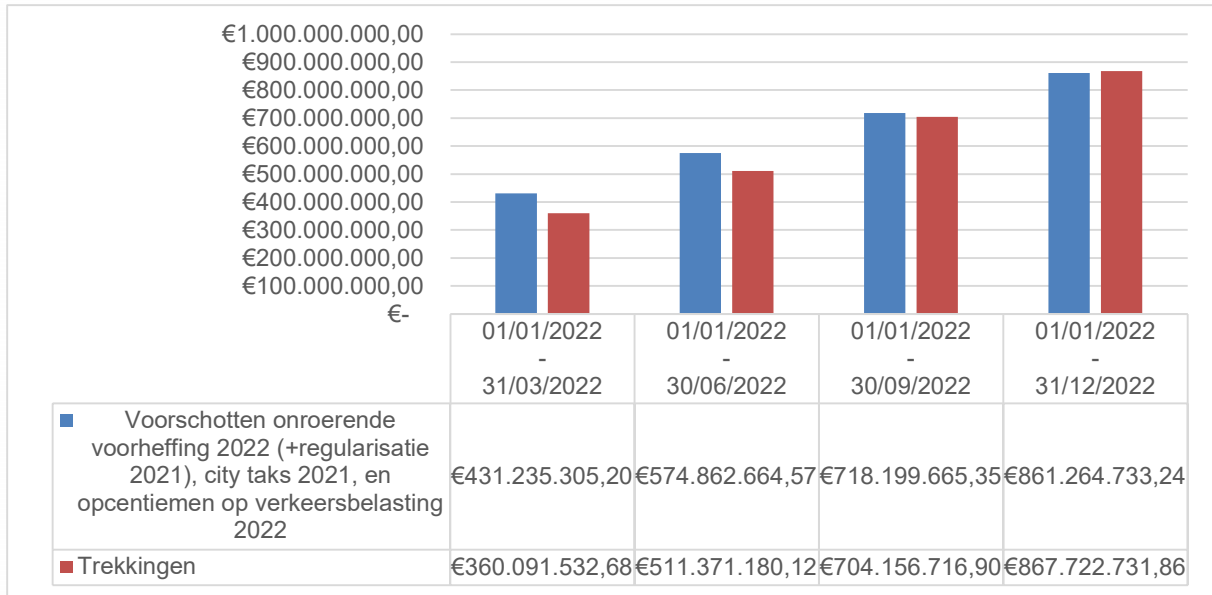
De gewogen gemiddelde duration bedroeg in 2022 46 dagen, tegenover 41 dagen in 2021.

Meerdere factoren verklaren de evolutie van de saldi in 2022:

- de betaling, in februari 2022, van de afrekening van de onroerende voorheffing 2021 ten belope van € 288.202.111,29 in het totaal;
- de volledige betaling in één keer van de algemene dotatie aan de gemeenten in mei 2022, die het tempo van de trekkingen op de transitrekeningen aanzienlijk verlaagd heeft;
- de rechtstreekse betaling van de opcentiemen op de verkeersbelasting op de transitrekeningen;
- gelet op de negatieve creditrente die de bank sinds meerdere jaren aanrekent, geven de gemeenten er waarschijnlijk de voorkeur aan hun tegoeden op de transitrekeningen te laten staan;
- de opstoot van de euriborrente in het derde kwartaal 2022.

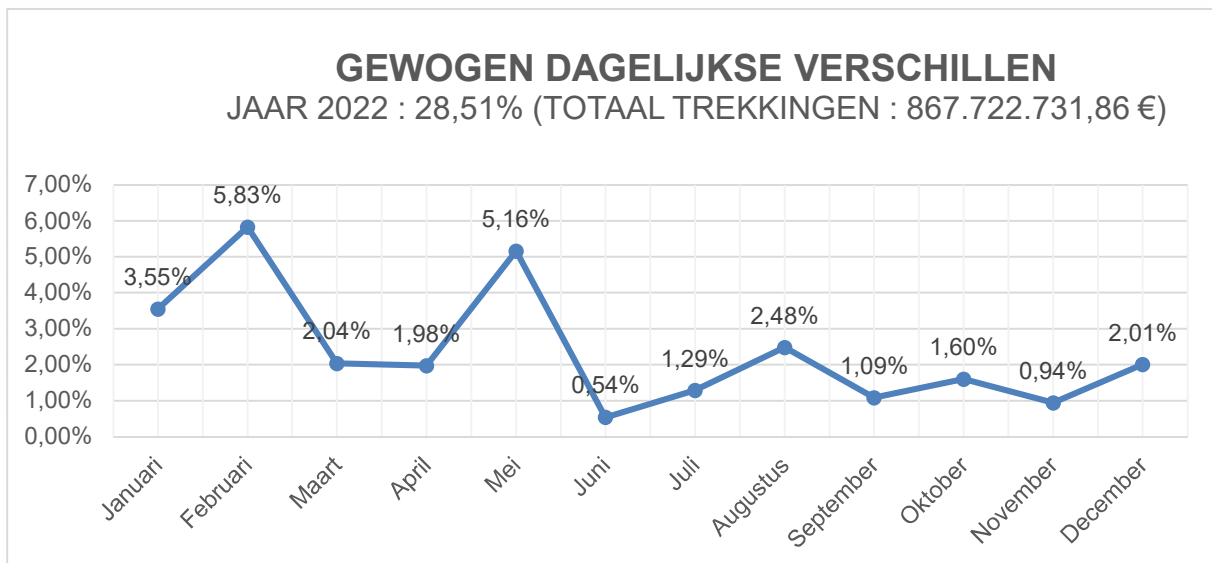

Grafiek 22: Bedrag van de stortingen en trekkingen op de transitrekeningen in 2022

De FCCGEM bekijkt de dagelijkse afwijkingen tussen de meegedeelde geplande trekkingen en de uitgevoerde trekkingen. Deze afwijkingen worden gewogen op basis van het totaal van de trekkingen tijdens een bepaalde periode, en dit op geconsolideerde wijze voor de 19 gemeenten. De gemiddelde dagelijkse afwijking voor het jaar 2022 bedraagt 28,51%. In vergelijking met 2021 is de gemiddelde dagelijkse afwijking licht toegenomen (20,85%).

Grafiek 23: Grafische weergave van de gewogen afwijkingen tijdens het jaar 2022

3.2. VOORUITZICHTEN

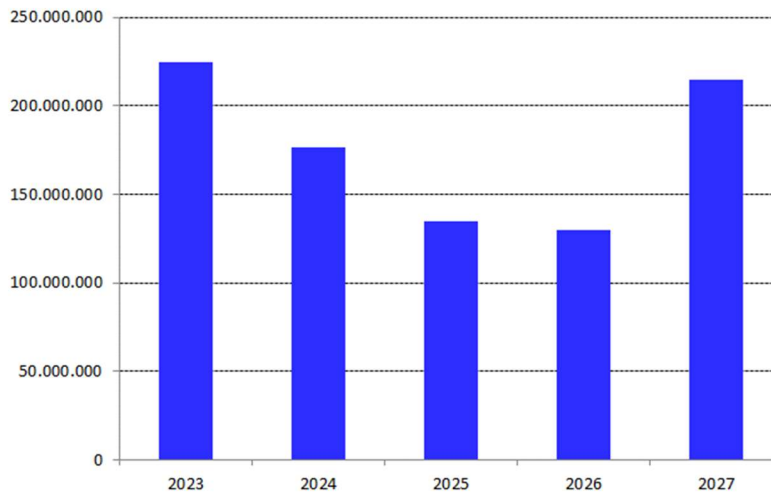
HOOFDSTUK 1: AFLOSSINGSPLAN

Het aflossingsplan vermeldt het bedrag van het resterende kapitaal dat het Gewest nog moet betalen op elke terugbetalingsvervaldag.

Het aflossingsplan is een indicator van het liquiditeits-, het herfinancierings- en het renterisico. Als een openbare entiteit of een bedrijf moeilijkheden ondervindt om financierings- of herfinancieringsbronnen te vinden, krijgen ze te maken met een liquiditeits- en herfinancieringsrisico. Hoe groter de financierings- of herfinancieringsbehoeften, hoe terughoudender de banken zullen zijn een lening tegen gunstige voorwaarden toe te kennen. Dat zal leiden tot een renterisico en zal voor de ontlenaar een weerslag hebben door de hogere financieringskost wegens hogere bankmarges op de referentierentes (Euribor, IRS, OLO).

Om die risico's te verminderen tracht het Gewest het aflossingsplan zo vlak mogelijk te maken. Dat beperkt geconcentreerde kapitaal terugbetalingen en verbetert bijgevolg de financierings- en herfinancieringsvoorwaarden van het Gewest.

Grafiek 24: Aflossingsplan (2023-2027) van de geconsolideerde schuld op 31.12.2022³⁴

De berekening van de volatiliteit³⁵ van de aflossingen rond het gemiddelde is het belangrijkste instrument waarover het Gewest beschikt om zijn liquiditeits-, herfinancierings- en renterisico's te

³⁴ Het volledige aflossingsplan is opgenomen in de bijlagen (Deel 5, Hoofdstuk 7).

³⁵ De analyse van de volatiliteit laat toe de omvang van de variatie van elke aflossing rond het gemiddelde van de aflossingen te meten.

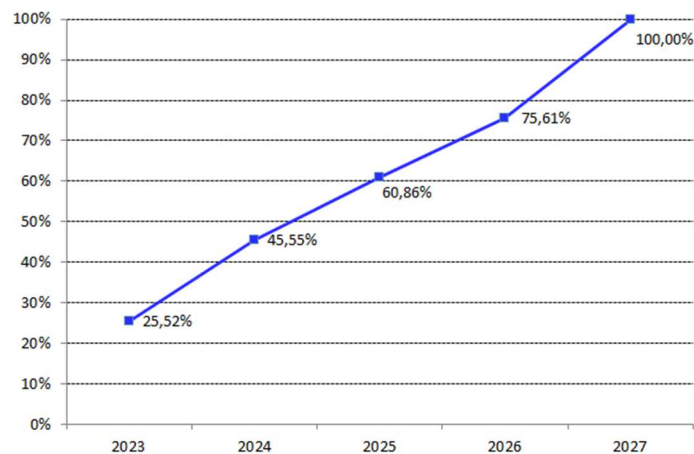
verminderen. Een lage volatiliteit betekent een perfecte uitvlakking van het aflossingsplan. Dat wordt beschouwd als een van de prioritaire doelstellingen die het Gewest moet bereiken:

- de ratio type-afwijking/gemiddelde toont ons dat de variabiliteit van de toekomstige aflossingen van het Gewest laag ligt:

Jaar	Gemiddelde	Uitgedrukt op	Type-afwijking	Type-afwijking/
2023	20,00%	5 jaar	4,98%	24,92%

- dat blijkt ook uit de quasi constante stijging van de grafiekcurve:

Grafiek 25: Gecumuleerde aflossingen van de geconsolideerde schuld (2023-2027) op 31.12.2022

HOOFDSTUK 2: VERWACHTE TEKORTEN EN FINANCIERINGS- EN HERFINANCIERINGSBEHOEFTE

Om de rente- en liquiditeitsrisico's van het Gewest juist in te schatten, moeten in de analyse de toekomstige financieringsstromen worden opgenomen die kunnen veroorzaakt worden door de toegestane begrotingstekorten (= financieringsbehoeften), bekendgemaakt door de vaste afdeling "Financieringsbehoeften van de Overheid" van de Hoge Raad van Financiën.

Deze afdeling kan ambtshalve of op vraag van de federale minister van Financiën een advies uitbrengen over de opportuniteit om de leningscapaciteit van een of meerdere overheden te beperken, en dat afhankelijk van de noodzaak om:

- de economische en monetaire eenheid niet in het gedrang te brengen;
- een structurele ontsporing van de financieringsbehoeften te voorkomen.

Naar aanleiding van de crisis veroorzaakt door het COVID-19-virus (die door de WGO op 11 maart 2020 tot pandemie verklaard werd) met een ernstige economische recessie tot gevolg, stelde de Europese Commissie op 13 maart 2020 voor de "algemene ontsnappingsclausule"³⁶ van het stabiliteits- en groeipact te activeren³⁷. De ministers van Financiën van de lidstaten stemden hiermee in op 23 maart 2020. In 2022 werd een hervorming aangevat van het kader voor economische governance van de Europese Unie (met inbegrip van het begrotingskader).

De Europese Commissie heeft op 8 maart 2023³⁸ meegedeeld dat de algemene ontsnappingsclausule van toepassing blijft in 2023, zoals al beslist op 23 mei 2022, maar te deactiveren voor het begrotingsjaar 2024.

"Ondanks deze ontwikkelingen blijft het de doelstelling van de Brusselse Regering om in 2024 terug bij een begrotingsevenwicht aan te sluiten, een aantal groeibevorderende strategische investeringen buiten beschouwing gelaten."³⁹

Volgens de meerjarenramingen die in november 2022 door de regering ingediend werden bij het parlement komen de consolidatiebehoeften (voorzien tekorten, niet in de begroting opgenomen strategische investeringen⁴⁰, code 8-verrichtingen⁴¹, te herfinancieren aflossingen) voor de periode 2023-2026 uit op € 3,83 miljard. Op 31 maart 2023 diende er nog in 2,57 miljard aan behoeften voorzien te worden, waarvan 823,00 miljoen in 2023.

³⁶ "De Europese Commissie stelt immers dat de belangrijkste budgettaire respons om de Coronacrisis in te dijken en de socio-economische impact te milderen van de Lidstaten zelf zal komen, met als gevolg dat de budgettaire tekorten zullen oplopen. Bijgevolg acht de Commissie het aangewezen om, bij de beoordeling van de verleende overheidssteun en bij de evaluatie van de budgettaire toestand, de flexibiliteitsclausules die in het Europees reglementair begrotingskader (the fiscal rules framework) zijn voorzien, ten volle te benutten. Tegelijkertijd merkt de Commissie wel steeds op dat de houdbaarheid van de overheidsfinanciën moet gevrijwaard blijven en dat een structurele ontsparing te allen tijde moet vermeden worden (mindfull to the preservation of fiscal sustainability)." in HRF, Voorbereiding van het stabiliteitsprogramma 2020, p. 17

³⁷ "Ontsnappingsclausule van het stabiliteits- en groeipact Op 20 maart 2020 heeft de Commissie een mededeling aangenomen over de activering van de algemene ontsnappingsclausule van het stabiliteits- en groeipact. De algemene ontsnappingsclausule, die in artikel 5, lid 1, artikel 6, lid 3, artikel 9, lid 1, en artikel 10, lid 3, van Verordening (EG) nr. 1466/97 en in artikel 3, lid 5, en artikel 5, lid 2, van Verordening (EG) nr. 1467/97 van de Raad is neergelegd, vergemakkelijkt de coördinatie van het begrotingsbeleid in tijden van ernstige economische neergang." in Brussels Hoofdstedelijk Parlement, Ontvangsten- en uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2021, Algemene Toelichting (A-268/1-2020/2021), p.243.

³⁸ Europese Commissie, COM(2023) 141 final, Communication from the Commission to the Council: Fiscal policy guidance for 2024, 8.3.2023.

³⁹ Brussels Hoofdstedelijk Parlement, Begroting van ontvangsten en uitgaven voor het begrotingsjaar 2022, Algemene Toelichting (A-631/1-2022/2023), p.219.

⁴⁰ De investeringen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffen hoofdzakelijk de mobiliteit en zijn niet opgenomen in het begrotingsdoel op middellange termijn (MTO) voor het Stabiliteits- en Groeipact van de Europese Unie. Het gaat om de renovatie van tunnels, viaducten en bruggen alsook de vernieuwing en uitbreiding van het metronetwerk.

⁴¹ De artikels met opschrift code 8 (kredietverleningen en deelnemingen) worden in het ESR2010 beschouwd als financiële operaties. Ze hebben dus geen impact op de begroting en worden bijgevolg niet in beschouwing genomen voor de berekening van het netto financieringssaldo van het Gewest. Ze komen boven op het netto begrotingssaldo. De code 8-verrichtingen worden vermeld op basis van de indicatieve gegevens die werden ingewonnen door het Agentschap van de Schuld van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Tabel 17: Verwachte tekorten, financierings- en herfinancieringsbehoeften, nieuwe financieringen van 2023 tot 2026 (in €) op 31.03.2023

	2023	2024	2025	2026	Totaal
Geplande consolidaties	1.799.000.000	786.500.000	673.000.000	568.000.000	3.826.500.000
Reeds in vorige jaren verrichte consolidaties die ingaan in het betrokken jaar	-225.000.000	-141.000.000	-25.000.000	-115.000.000	-506.000.000
Consolidaties voor het lopende jaar	-701.000.000	0	0	0	-701.000.000
Vlottende schuld	-50.000.000		0	0	-50.000.000
Nog te verrichten consolidaties	823.000.000	645.500.000	648.000.000	453.000.000	2.569.500.000

HOOFDSTUK 3: EVOLUTIE VAN DE STRUCTUUR VAN DE DIRECTE SCHULD MET CONSOLIDATIES

Hieronder zien we de bedragen van de consolidaties die tussen nu en eind 2026 zouden moeten plaatsvinden:

Tabel 18: Verwachte tekorten, herfinancieringen en nieuwe financieringen van 2023 tot 2026

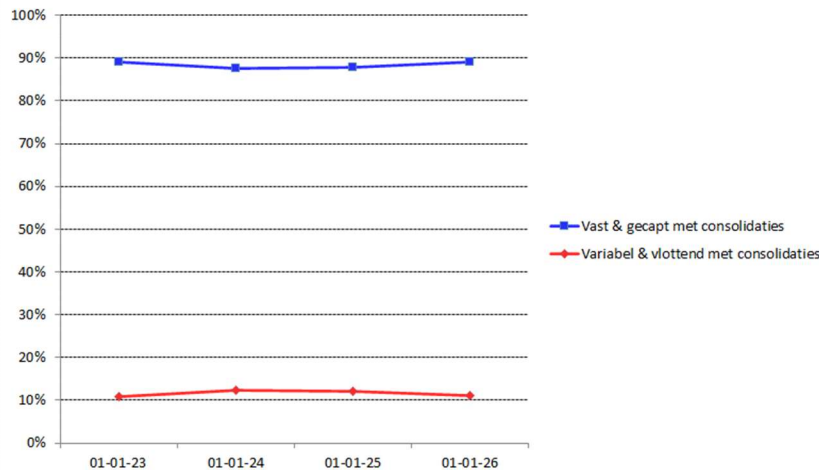
Jaar	Totaal
2023	1.799.000.000
2024	786.500.000
2025	673.000.000
2026	568.000.000

Rekening houdend met de toekomstige consolidaties (tegen vaste rente) zou de structuur op vaste rente (vaste + caps) van de directe schuld moeten schommelen tussen 87,66 en 89,03% tussen 2023 en 2026. Het deel variabele rente (variabel + vlottend) zou tussen 10,97% en 12,34% moeten liggen⁴².

⁴² Simulatie met de rentevoeten van 03.04.2023.

Grafiek 26: Evolutie van de structuur van de directe schuld met FCCB en consolidaties aan vaste rentevoeten (31.12.2023 – 31.12.2026)

HOOFDSTUK 4: BEREKENING VAN DE TOEKOMSTIGE PORTEFEUILLEKOSTEN (2023-2027); STRESSTESTS⁴³

Het Agentschap van de schuld van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft intern een model ontwikkeld voor de berekening van de kostprijs van de schuldportefeuille van het Gewest over een periode van vijf jaar. Dit model is gebaseerd op de evolutie van de curve van de reële toekomstige rentevoeten en houdt rekening met de toekomstige consolidaties, zowel bij variabele als bij vaste rentevoeten.

Het Agentschap heeft een historische analyse verricht van de volatiliteit van de rentetarieven en de vastgestelde verschillen tussen de spotrente en de toekomstige rente op de uitvoeringsdatum. De analyse is vooral kwantitatief. Er werd rekening gehouden met de economische omstandigheden van de betrokken periode.

Deze historische analyse resulteerde in een tabel met marges die de mogelijke verschillen weergeven tussen de spotrente en de toekomstige rente. Op basis daarvan worden verschillende varianten uitgewerkt en aangepast volgens de huidige economische toestand en de mogelijke risico's.

⁴³ Een oefening die erop neerkomt extreme, maar geloofwaardige rentevooraanwaarden te simuleren, om de gevolgen op de portefeuille te bestuderen. Het doel bestaat erin te meten in welke mate de portefeuille bestand is tegen dergelijke situaties.

Het model⁴⁴ heeft betrekking op drie macro-economische scenario's:

- reële toekomstige rentevoeten ;
- stijging van de rentevoeten met een maximale margetoename van 2,45% (= maximaal positief verschil dat werd opgetekend tussen de spotrente en de toekomstige rente over de periode 2004-2015);
- gematigde rentedaling met de historisch laagste rentevoeten als limieten.

Tabel 19: Gemiddelde jaarlijkse gewogen kostprijs (maandeinde) volgens de 3 macro-economisch scenario's

Jaar	Reële toekomstige rente	Stijging van de toekomstige rente	Daling van de toekomstige rente
2023	2,33%	2,58%	2,27%
2024	2,23%	2,51%	2,15%
2025	2,30%	2,68%	2,21%
2026	2,35%	2,79%	2,24%
2027	2,40%	2,90%	2,25%

HOOFDSTUK 5: RESULTATEN 2022 EN GEWESTELIJKE STRATEGIEËN 2023

5.1. HISTORISCH TRAJECT

Sinds 2018 brengen de strategische investeringen grondige wijzigingen teweeg in het gewestelijke schuldopbouwtraject.

Ter herinnering: vóór die datum en meer specifiek tijdens de staatsschuldcrisis van 2011-2012 had de minister van Financiën een strategie aangevat voor terugkeer naar een begrotingsevenwicht. In het kader van die strategie leverde het Gewest grote inspanningen, die leidden tot begrotingsoverschotten in de periode 2013-2017 en een aanzienlijke afname van de rechtstreekse schuld.

Deze trend wijzigde evenwel vanaf 2018 als gevolg van de strategische investeringen, die door de regering als budgettair neutraal beschouwd worden bij de berekening van het begrotingstekort.

Deze investeringen zijn volkomen specifiek van aard en worden als strategisch beschouwd omdat ze essentiële infrastructuurprojecten voor ons Gewest betreffen. Ze omvatten vooreerst de uitbreiding en

⁴⁴ De bijwerking van het model gebeurde op basis van de forwardrente van 03.04.2023 met uitzondering van 2023, waarvoor de toekomstige rentetarieven van 03.01.2023 werden gebruikt.

vernieuwing van de metro, naast de vernieuwing van kunstwerken zoals tunnels en viaducten, en ten slotte het verbeteren van de veiligheid naar aanleiding van de aanslagen van 2016 in Brussel.

Aanvankelijk waren deze strategische investeringen begroot op € 275,5 miljoen in de initiële begroting 2018. Vervolgens werd dit bedrag in aangepaste begroting 2018 opgetrokken naar € 360 miljoen, met een uitvoeringsgraad die uitkwam op 96%.

De geleidelijke uitvoering van de concrete projecten in het kader van de strategische investeringen vanaf 2018 leidde in 2019 tot het optrekken van dit investeringsbudget tot € 460 miljoen in de initiële begroting 2019 en € 472 miljoen in de aangepaste begroting. De uitvoering bleef evenwel beperkt tot € 457 miljoen.

In de initiële begroting 2020 werden de strategische investeringen begroot op € 499,99 miljoen.

Het oorspronkelijke consolidatieplan voor 2020 berustte zoals de vorige jaren op het totaalbedrag van de in 2020 geplande aflossingen (€ 206 miljoen) en het goedgekeurde bedrag voor de strategische investeringen (€ 500 miljoen), die samen het te financieren tekort vormen.

Daarom werd begin 2020 beslist het consolidatieplan 2020 met € 300 miljoen te verruimen om zo te komen tot een afname van de vlottende schuld, die 2019 afsloot op een vrij hoog niveau. De totale geplande basisconsolidaties voor 2020 waren vóór de gezondheids crisis dus opgelopen tot bijna één miljard.

Vanuit operationeel oogpunt dient opgemerkt te worden dat een aanzienlijk deel van de basisconsolidaties voor 2020 reeds gedekt waren in 2019, dankzij een strategie voor “bijkomende consolidaties” (opgehaald volume van € 414 miljoen) en financieringen met uitgestelde start (voor een totaalbedrag van € 95 miljoen).

In het eerste kwartaal en vóór de eerste gevolgen van de gezondheids crisis zichtbaar werden, waren consolidaties ten belope van iets meer dan € 300 miljoen aangegaan tegen historisch scherpe marges.

5.2. DUBBELE STRATEGIE VANAF DE UITBRAAK VAN DE COVID-CRISIS

Eind maart - begin april 2020, toen de gezondheids crisis uitbarstte en een hele waaier aan overheidsmaatregelen noodzakelijk begon te maken, ging de Front Office over op een dubbele strategie om te voorzien in de behoeften: deze dubbele strategie bestond erin om enerzijds langlopende financieringen te zoeken via consolidatie om de uitzonderlijke maatregelen te kunnen financieren - hoofdzakelijk inzake uitgaven - en anderzijds de meer conjuncturele gevolgen te dekken met financieringsproducten op kortere termijn (TB's - thesauriebewijzen met een looptijd van 6 maanden tot een jaar).

Hiermee werden meerdere doelstellingen beoogd. De eerste doelstelling was om het Gewest zekerheid te verschaffen door de kredietlijn (€ 1,2 miljard) als buffer te gebruiken. In een tijdspanne van enkele weken werd de kredietlijn volledig vrijgemaakt. Zo kon ze dienen als buffer om nieuwe besmettingsgolven en spanning op de financiële markten op te vangen mocht de gezondheids crisis voortduren. Dit is achteraf het geval gebleken.

Een andere doelstelling bestond erin doordacht gebruik te maken van consolidaties om geen beroep te doen op langlopende schuld voor de meer conjuncturele gevolgen, die geleidelijk zouden moeten verdwijnen, omdat ze doorgaans te maken hebben met vertragingen of verschuivingen op het vlak van ontvangsten.

In het totaal werd het basisconsolidatieplan voor 2020 toen uitgebreid met een "COVID"-consolidatievolume van € 500 miljoen, wat de behoeften voor 2020 op € 1,5 miljard bracht.

5.3. TWEEDE KWARTAAL 2020 EN « BIJKOMENDE CONSOLIDATIES » 2021

In het tweede kwartaal ontstond een zeer moeilijke marktsituatie. De OLO-rente verdubbelde en de investeerders waren zeer terughoudend voor de aankoop van overheidspapier. Voor verrichtingen op lange termijn verruimde de Front Office zijn creditmarges met 10 basispunten (0,10%) om een stimulans te creëren, naar het voorbeeld van de grote Europese emittenten (supranationals, zeer goede Duitse kredieten, enz.). Wat de korte termijn betreft, werden de thesauriebewijzen (TB's) uitgegeven met een licht positief rendement (0,10%) in een situatie waarbij roll-over (vernieuwing) van kortlopend papier onmogelijk geworden was.

Deze inspanningen hebben het Gewest in staat gesteld actief te blijven in het volledige tweede kwartaal en de doelstellingen van de dubbele strategie te bereiken. In het tweede kwartaal vonden consolidaties plaats ten belope van iets meer dan € 500 miljoenen en werden er langlopende TB's afgesloten voor ongeveer € 700 miljoen.

Hierdoor kon begin juni 2020, bij de eerste review met het ratingagentschap Standard and Poor's, aangetoond worden dat er al in zeer ruime mate voorzien was in de behoeften voor 2020. Na deze review werd de historische AA-rating behouden, maar het vooruitzicht wijzigde naar negatief omdat het tekort voor 2019 hoger lag dan verwacht, maar vooral wegens het zeer hoge begrotingstekort dat verwacht werd voor 2020 als gevolg van de gezondheidscrisis en het onzekere verloop ervan.

In de loop van het tweede semester normaliseerde de marktsituatie geleidelijk, parallel met een algemene versoepeling na het einde van de eerste golf. Aangezien het toen mogelijk werd OLO-tarieven maar ook creditmarges te verkrijgen die het niveau van vóór de crisis benaderden, pleitte de Front Office voor een voortzetting van de consolidaties via "bijkomende consolidaties" met ingangsdatum in 2021.

In het tweede semester werden er dan ook consolidaties verricht ten belope van meer dan een miljard, waarvan bijna de helft "bijkomende consolidaties" waren. Deze extra consolidaties gingen vanaf het jaarmidden gepaard met het opbouwen van een aanzienlijke cashpositie, waarbij de kredietlijn volledig onbenut bleef.

Voor 2020 als geheel maakten de consolidaties van het eerste kwartaal en van het tweede semester het mogelijk de toename van de financieringskosten op te vangen die zich voordeed in het tweede kwartaal als gevolg van de uitbraak van de COVID-crisis en de spanning op de financiële markten. Er werd in 2020 een gemiddelde marge van OLO + 16 basispunten verkregen, wat zeer nauw aansluit bij het historische niveau van OLO + 10 à 15 basispunten. Het hele jaar door en zelfs tijdens het tweede kwartaal bleven de marges van het Gewest steeds agressiever dan die verkregen door andere Belgische gefedereerde emittenten.

Deze voor een crisisjaar uitzonderlijke resultaten werden mogelijk gemaakt dankzij de constante aanwezigheid van het Gewest op de markten en een zeer ruime spreiding van de verrichtingen: 48 verrichtingen, 20 dealers, 29 verschillende looptijden.

2020 werd afgesloten met een directe schuld van € 5,8 miljard en een financieel tekort van € 1,5 miljard. Dit tekort is grotendeels te wijten aan de maatregelen en de gevolgen naar aanleiding van de gezondheids crisis, maar ook aan de eerder geplande strategische investeringen.

5.4. TRAJECT EN FINANCIËLE RESULTATEN 2021

2021 kon ingezet worden vanuit een zeer comfortabele situatie. Bij de jaarwisseling bestond de vlottende schuld van minder dan € 200 miljoen immers uit langlopende TB's ten belope van € 700 miljoen en ongeveer € 500 miljoen cash. Deze situatie was mogelijk dankzij iets meer dan een half miljard aan "bijkomende consolidaties" die in 2020 plaatsvonden.

Uitgaande van de oorspronkelijke begroting voor 2021 zou het toegestane maximumtekort voor het jaar op ongeveer € 1,5 miljard uitkomen (zoals in 2020). Wanneer we daar de aflossingen bijtellen, hadden de financieringsbehoeften dus moeten uitkomen op € 1,7 miljard. Bij de afsluiting in 2021 bedroeg het vastgestelde financiële tekort voor de rechtstreekse schuld evenwel slechts € 1,259 miljard. Dit lagere financiële tekort valt te verklaren door een lager dan voorziene begrotingsuitvoering in 2021.

De langlopende financieringen die werden aangegaan voor 2021 bedroegen € 1,241 miljard. Dit gebeurde via verschillende financieringskanalen: vooreerst via vier contante financieringspakketten op de financiële markten voor een totaal van € 1,115 miljard. Deze werden gespreid over het jaar, maar zorgden vanaf het jaarmidden al voor een zeer ruime dekking van € 915 miljoen. Verder via twee leningen in het kader van het Europese SURE-programma voor een totaalbedrag van € 94,5 miljoen en ten slotte via een verrichting met uitgestelde start die op voorhand voorzag in een financiering van € 31 miljoen. Deze financieringsverrichtingen op lange termijn werden ruim gediversifieerd dankzij 38 verrichtingen afgesloten bij 15 dealers en voor 20 verschillende looptijden. Dit leidde tot een substantiële bijkomende verbetering van de uitvlakking van het aflossingsplan en de diversificatie van de tegenpartijrisico's.

Zo konden de financieringskosten zeer laag gehouden worden op een niveau dicht bij dat van 2020, met een gemiddelde rente van bijna 0,76% voor de financiering op de kapitaalmarkt en een nog agressievere kredietrente van OLO +14 basispunten. Dit niveau is echt opmerkelijk. Het bevestigt dat de verlaging van de rating in maart 2021 (van AA met negatief vooruitzicht naar AA- met positief vooruitzicht) slechts weinig impact had op de beoordeling van het gewestelijke risico door de investeerders. Het Gewest kon zelfs agressievere financieringsvoorwaarden verkrijgen dan de andere gewestelijke en gemeenschapsemittenten, waaronder ook die met een hogere rating (Vlaanderen kon zijn AA-rating behouden tot in december 2021, het tijdstip waarop die rating ook werd verlaagd naar AA- door Moody's).

In 2021 gaf de vlottende schuld globaal beschouwd een stabiel verloop te zien. Bij de afsluiting stond de vlottende schuld op slechts € 397,5 miljoen.

5.5. 2022 EN NIEUWE MARKTEVOLUTIE

In het eerste kwartaal 2021 was een zekere terughoudendheid merkbaar in het investeringsbeleid van de investeerders. In de laatste weken van het jaar konden de eerste tekenen van een stijging van de langlopende rente opgetekend worden. De investeerders begonnen te anticiperen op het einde van het inschikkelijke beleid van de centrale banken, ondanks de nog zeer defensieve toon die op dat ogenblik gehanteerd werd, in het bijzonder door de ECB.

Deze stijgende trend werd eerst geleidelijk bevestigd in de eerste weken van 2022 maar zette zich vanaf februari door, op een beduidend meer uitgesproken wijze.

Deze trend werd vervolgens structureel in 2022 en zette zich sterker door naarmate er aankondigingen van de centrale banken volgden, evenals inflatie-anticiperingsen en nadien inflatiestijgingen, die in de hand gewerkt werden door de oorlog in Oekraïne.

Deze trend kwam meer concreet tot uiting in de financieringsvoorwaarden van de langlopende schuld: de kosten van de nieuwe financieringsverrichtingen op lange termijn lagen begin 2022 op ongeveer 1 à 1,5%, met inbegrip van een historische creditmarge van OLO+10 à 15 BP. Eind 2022 bedroegen de gemiddelde kosten voor nieuwe verrichtingen ongeveer 3 à 3,5%, met een creditmarge begrepen tussen OLO+40 BP en OLO+45 BP.

In 2022 werden er ten belope van € 1,271 miljard financieringen op lange termijn aangegaan, hoofdzakelijk tijdens de eerste jaarhelft. Dit resulteerde in zeer lage gemiddelde financieringskosten van 1,89% in 2022, met een gemiddelde marge die beperkt bleef tot OLO+23,75 BP. In het totaal ging het om 30 verrichtingen bij 14 dealers met 17 verschillende looptijden.

Naast deze verrichtingen op de spotmarkt had de Front Office vooraf al voorzien in een gedeeltelijke financiering voor 2022 in de vorm van € 211 miljoen aan financiering met uitgestelde startdatum (zgn. "forward"-verrichtingen). Dit bedrag komt boven op de € 1,271 miljard.

Wat de kortetermijnfinanciering betreft, hebben de negatieve kortlopende rentetarieven van de voorbije jaren geleidelijk plaatsgemaakt voor rentestijgingen in lijn met de richttarieven, die vanaf de tweede jaarhelft de hoogte ingingen. In de tweede jaarhelft ging de depositorente zo van -0,5% naar 2%. De kortlopende rente steeg sneller dan die op lange termijn, wat leidde tot een omgekeerde rentecurve, maar uiteraard ook tot een voorkeur voor korte looptijden bij de investeerders. In zijn tweede review in september 2022 heeft het ratingagentschap S&P het vooruitzicht verlaagd van stabiel naar negatief, hoofdzakelijk wegens de in 2022 opgetekende begrotingsresultaten en twijfels over het vermogen van het gewest om het in 2020 bepaalde begrotingstraject te blijven volgen. Dit traject beoogt een terugkeer naar een tot de strategische investeringen beperkt tekort in 2024.

2022 werd afgesloten met een hoger dan voorziene vlottende schuld, die vooral in de laatste weken van het jaar toenam. Dit is in hoofdzaak toe te schrijven aan laattijdige betaling van ontvangsten, meer bepaald afkomstig van de federale overheid.

5.6. EERSTE RESULTATEN 2023 EN VOORUITZICHTEN

Zoals ook in 2022 heeft de Front Office zijn consolidatieverrichtingen - die de voorkeur blijven genieten in de financieringsstrategie - aangevat van bij de start van het jaar. Zo kon bijna een half miljard euro aan financiering verworven worden in de eerste helft van januari 2023, waarmee de vlottende schuld die uitstond bij de afsluiting 2022 aanzienlijk teruggedrongen werd.

Deze strategie had als voordeel dat gebruik gemaakt kon worden van de nog matige rente bij de start van het jaar; nadien is de rente immers opnieuw gaan stijgen. De rentestijging en vooral die op korte termijn werd versterkt door de monetaire beleidsmaatregelen ter bestrijding van de hoger dan verwachte inflatie: de richttarieven werden in het eerste kwartaal 2023 tweemaal opgetrokken (waarbij de depositorente naar 3% steeg).

Aan het eind van het eerste kwartaal 2023 was er langlopende financiering verworven ten belope van bijna € 750 miljoen, tegen een gemiddeld tarief van 3,46% en een gemiddelde marge in de buurt van OLO+42,5 BP.

Net zoals in de vorige jaren kon al vooraf voorzien worden in een deel van de jaarbehoefte dankzij de strategie voor verrichtingen met uitgestelde start (zgn. "forward"-verrichtingen). Voor 2023 gaat het om € 225 miljoen, wat overeenstemt met het aflossingsvolume voor 2023. Dit bedrag komt boven op de € 750 miljoen aan financiering die in het eerste kwartaal werd verworven. Deze forward-verrichtingen zijn ook opportuun omdat ze aangegaan werden in vroegere jaren tegen lagere financieringskosten dan de huidige.

In zijn review van maart 2023 heeft het ratingagentschap zijn rating AA- gehandhaafd, evenals het negatieve vooruitzicht. Als belangrijkste aandachtspunt wordt opnieuw gewezen op de begrotingsprestaties, zowel inzake uitvoering van het tekort - en dus de gevolgen voor het schuldvolume - als wat betreft de naleving van het vooropgestelde meerjarentraject voor de begroting.

Vooruitzichten:

Na een gunstige start op de financiële markten in 2023 doemden er een aantal dreigingen en onzekerheden op. Sommige daarvan waren voordien al aanwezig maar lieten tot nog toe geen merkbare verbetering optekenen (inflatie, oorlog in Oekraïne, enz.), maar andere zijn nieuw, waaronder ongerustheid over de financiële gezondheid van de banken nadat sommige banken in de problemen raakten, eerst in de VS en later in Zwitserland.

Een van de oorzaken voor deze toegenomen kwetsbaarheid van banken schuilt in de aanzienlijke rentestijgingen sinds begin 2022.

Verder beginnen de beperkingen van de inflatiebestrijding via opeenvolgende en aanzienlijke verhogingen van de richtrente (vanaf half 2022 in stappen van 50 à 75 BP) duidelijk te worden, evenals de economische impact ervan, met onder meer een groeivertraging. Over de mogelijke evolutie van het monetaire beleid lopen de vooruitzichten op dit ogenblik uiteen.

Deze onzekerheid en het nog af te wachten monetaire beleid verontrusten de investeerders. Laatstgenoemden geven momenteel dan ook de voorkeur aan investeringen op korte termijn, temeer omdat die beter renderen als gevolg van de huidige omgekeerde rentecurve.

Onderstaande grafiek geeft de evolutie van de OLO 2047 weer. We kozen die als referentie omdat de directe schuldverrichtingen van de voorbije jaren een gemiddelde looptijd van 25 jaar hebben.

Er valt op te merken dat de OLO-rente en bij uitbreiding de marktrente bodemniveau's bereikt hebben tijdens de periode van midden 2019 tot eind 2021. Voor de vermelde OLO zakte de rente tot 0,50%. Tijdens die gunstige periode heeft de Front Office een groot deel van de langetermijnfinancieringen verworven waaruit de huidige schuldenportefeuille is samengesteld. Vervolgens gaven de marktvoorwaarden over heel 2022 forse stijgingen te zien, waarbij het obligatierendement van voornoemde OLO binnen het jaar steeg van 0,50% naar 3,00%. Zoals aangegeven hierboven gingen ook de creditmarges sterk de hoogte in. Deze stijging hield aan in het eerste kwartaal van 2023, weliswaar minder uitgesproken maar met een grillig verloop.

Tabel 20: Evolutie OLO 2047 (bron: Bloomberg) op 13.04.2023

5.7. STAND VAN ZAKEN OVER DE GECONSOLIDEERDE FINANCIËLE WAARBORGEN EN RISICO'S

Wat de gewaarborgde schuld betreft, zet de Front Office zijn dynamisch beheer verder, meer bepaald via de analyse van het tegenpartijrisico. Dit risico bepaalt de vergoeding ("fees") die de begunstigde instelling jaarlijks moet betalen voor de waarborg. Deze "fees" worden opgenomen in een reservefonds, dat bestemd is om eventuele gevallen van onvermogen op te vangen. Twee analyses ("reviews") per jaar en per instelling zorgen voor een strakke opvolging van het portefeuillerisico.

Er deden zich in 2022 geen gevallen van onvermogen voor in het kader van de door de Front Office beheerde waarborgen.

Op juridisch vlak heeft het Brussels Parlement op 28 maart 2019 een ordonnantie aangenomen met betrekking tot de door het Gewest gewaarborgde verbintenissen, die op 5 april 2019 in het Belgisch Staatsblad is verschenen.

Op operationeel vlak had de Front Office de gewaarborgde instellingen aanbevolen waakzaam te zijn voor de verwachte stijging van de marktvoorwaarden. Het Woningfonds splitste bijvoorbeeld zijn oproep 2021 op in twee, in de plaats van enkel op het einde van het jaar financiering te verwerven. Zo kon het fonds in 2021 de meer voordelige voorwaarden in het begin van het jaar benutten. In 2022 heeft de Front Office zijn steun verleend voor de toekenning van de gewestwaarborg om het fonds in staat te stellen grotendeels te voorzien in zijn jaarbehoefte (€ 190 miljoen op een capaciteit van € 210 miljoen) met een oproep die het uitschreef in het eerste kwartaal. Zo had het fonds zekerheid over zijn leningsvoorwaarden voor 2022, vóór de sterke rentestijgingen die de rest van 2022 kenmerkten. Net zoals in 2022 verleende de Front Office zijn steun voor de waarborg die het fonds aanvroeg om € 200 miljoen op te halen in het eerste kwartaal van 2023. Deze financiering werd succesvol geplaatst bij verschillende binnenlandse banken.

De portefeuille van de gewaarborgde schulden werd overigens ten belope van 98% opnieuw samengesteld, contract per contract, stroom per stroom (rente en aflossingen), instelling per instelling en op geconsolideerde wijze. Deze databank is uniek in België en geeft een beeld van het toekomstige gewestelijke risico dat verbonden is aan de verleende waarborgen. Net als voor de rechtstreekse schuldenportefeuille maakt deze databank het ook mogelijk om de duration, de kosten en de structuur van de gewaarborgde schuld te berekenen, per afzonderlijke instelling en op geconsolideerde basis.

Wat de geconsolideerde gewestelijke entiteiten betreft, heeft de Front Office een algemeen overzicht uitgewerkt, evenals een opvolging van de financiële risico's voor de belangrijkste entiteiten. De updates daarvan doen ook dienst voor de semestriële reviews van het ratingagentschap S&P. Aansluitend moet er gewezen worden op de PULSE-enquête die door de Front Office werd gehouden bij het uitbreken van de gezondheids crisis in 2020 om zich te vergewissen van de thesauriesituatie en de vooruitzichten inzake financiële stress ten gevolge van de COVID-crisis bij alle geconsolideerde en gewaarborgde gewestelijke entiteiten. Dit leverde een positieve balans op, die zowel het Gewest als het ratingagentschap kon geruistellen wat betreft de financiële situatie bij die entiteiten.

5.8. ANDERE ONTWIKKELINGEN

In het kader van zijn transversale opdrachten zal het Agentschap volgende acties voortzetten:

- onderhoud en bijwerking van de BFW⁴⁵ -calculator in het kader van de zesde staats hervorming;
- update van de berekening van de inflatiegevoeligheid van de geconsolideerde gewestbegroting 2023, wat kan leiden tot indekkingsverrichtingen;
- voortzetting en ontwikkeling van de samenwerking in de vorm van begeleiding en financieel advies voor de gewestelijke en gemeenschapsinstellingen.

⁴⁵ Bijzondere Financieringswet.

DEEL 4: GEWAARBORGDE SCHULD

De gewaarborgde schuld omvat alle voorwaardelijke verbintenissen van het Gewest. Deze schuld maakt geen deel uit van de overheidsschuld, maar is wel een potentiële schuld wanneer een beroep gedaan wordt op de waarborg. De door het Gewest verleende waarborgen kunnen zowel betrekking hebben op passiva (leningen, ...) als op activa (schuldvorderingen, ...).

HOOFDSTUK 1: WAARBORGBEHEER

Tot de prioriteiten die de Minister van Financiën en Begroting heeft bepaald sinds de legislatuur 2014-2019 behoren de invoering en de consolidatie van een nieuw systeem voor dynamisch waarborgbeheer, alsook een versterking van de monitoring door het Gewest.⁴⁶ Het Agentschap van de Schuld (Brussel Financiën en Begroting) werd belast met de uitvoering van die doelstelling.

HOOFDSTUK 2: VOORSTELLING VAN HET NIEUWE SYSTEEM VOOR DYNAMISCH WAARBORGBEHEER

Het beheer van de waarborgen werd toevertrouwd aan de directie Front Office (hierna “Front Office” genoemd) van het Agentschap van de Schuld, opgericht midden 2014. De Front Office werkte een dynamisch systeem uit op basis van een analyse van de eigenlijke toekenningsaanvraag, die moet beantwoorden aan het kader bepaald in de voorafgaande budgettaire machtiging.

Dankzij een geharmoniseerde methode kan de Front Office het individuele risicoprofiel van de aanvrager bepalen en de “fees” vaststellen: de jaarlijkse vergoeding die de begunstigde aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dient te betalen voor het gebruikte waarborgvolume.

De verplichtingen van de begunstigde zijn opgenomen in een bilaterale overeenkomst, terwijl de rol van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest als borg bepaald is in een waarborgovereenkomst. Beide overeenkomsten worden samen met het advies van de Front Office naar de Regering verstuurd ter ondersteuning van de toekenningsbeslissing.

Na de goedkeuring door de Regering analyseert de Front Office het gebruik dat van de waarborg gemaakt wordt, bijvoorbeeld via een advies over de verkregen financieringsniveaus.

Verder in de tijd zal de Front Office regelmatig de evolutie van het financiële profiel van de begunstigde volgen via een halfjaarlijkse ontmoeting en een bijwerking van de cijfergegevens met het oog op de aanpassing van het profiel en – indien nodig – de “fees”.

⁴⁶ Brussels Hoofdstedelijk Parlement, gewone zitting 2014-2015, 7 november 2014, A-51/2 – 2014/2015, bijlage bij de Algemene Toelichting - deel 1 (punt OO2.3), p.86.

Met de “fees” zal een reservefonds aangelegd worden dat in eerste lijn aangesproken wordt bij activering van de waarborg wegens onvermogen.

Dankzij dit dynamische en anticiperende beheer zal de Front Office een beter inzicht krijgen in de risico's die met de begunstigen verbonden zijn en kunnen helpen voorkomen dat de waarborg geactiveerd wordt. Ook zal de Front Office de werkelijke blootstelling van het Gewest inzake waarborgen nauwkeuriger kunnen bepalen (financiële in de plaats van boekhoudkundige visie).

Deze aanpak is baanbrekend in Europa en komt ook tegemoet aan de EU-vereisten inzake mededinging en aan de nieuwe methodologie van het ratingbureau Standard & Poor's voor de niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Het systeem werd toegepast in bilateraal verband voor meerdere entiteiten waaronder de BMWB, Hydrobru en het Woningfonds.

De ordonnantie van 28 maart 2019 houdende de bepalingen betreffende het beheer van de verbintenissen die worden gewaarborgd door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bepaalt dat deze procedure en deze methode systematisch toegepast worden voor elk overheidsbedrijf dat tot de non-profitsector behoort of opdrachten van algemeen belang vervult en dat een gewestelijke waarborg kan genieten krachtens een begrotingsordonnantie of krachtens een wetgevende of regelgevende grondtekst die een dergelijke waarborg toekennen.

HOOFDSTUK 3: HERSAMENSTELLING VAN DE UITSTAANDE GEWESTELIJKE WAARBORGEN OP BASIS VAN DE INDIVIDUELE VERRICHTINGEN

De Middle Office van het Agentschap van de Schuld (hierna de “Middle Office” genoemd) houdt volledige documentatie bij over alle toegekende waarborgen, wat betekent dat de dienst voor elke financiële verrichting die het voorwerp uitmaakt van een waarborg beschikt over:

- de kredietovereenkomst;
- de waarborgakte, als die niet vervat is in de overeenkomst;
- de trekking, in geval van een kredietlijn;
- de aflossingstabel, ofwel een vervaldagoverzicht van de individuele cashflows dat het mogelijk maakt het niet-afgeloste deel van de gewaarborgde schuld te bepalen tot die volledig afgelost is.

Zo is voor 98% van de gewaarborgde schuld omstandige documentatie aangelegd en vindt er analytische opvolging van plaats die gelijkwaardig is aan die van de directe schuld van de GOB. De resterende 2% betreffen waarborgen in tweede rang in verband met verrichtingsportefeuilles ten belope van kleine bedragen: hypothecaire leningen toegekend door sociale kredietmaatschappijen,

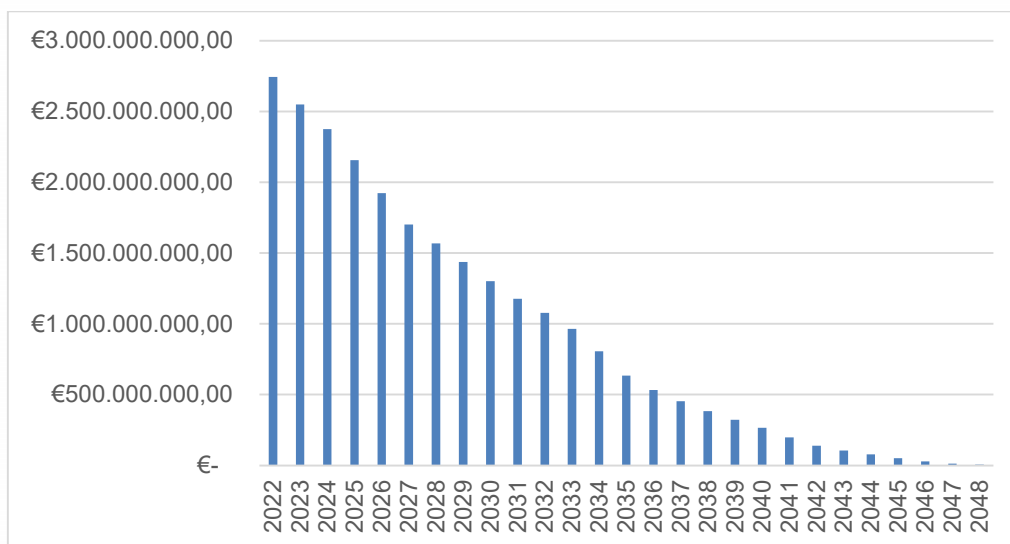

waarborgen verleend door het Waarborgfonds, groene leningen. Voor die verrichtingen baseert de Middle Office zich op de aangiften die gevalideerd zijn door de financiële verantwoordelijken van die maatschappijen.

Deze hersamenstelling zorgt voor een vooruitlopend beeld van de reeds verleende gewestwaarborgen en van het huidige volume waarvoor het Gewest zich verbonden heeft. Onderstaande grafiek toont het verloop van het totale uitstaande bedrag op lange termijn van de waarborgen die momenteel door het Gewest zijn toegekend aan de instellingen, op basis van de door de Middle Office aangelegde documentatie voor het opstellen van dit verslag, tot de volledige aflossing ervan.

De uitstaande door het Gewest gewaarborgde schuld op korte termijn bedroeg € 454,78 miljoen op 31/12/2022.

Grafiek 27: Verloop van de uitstaande door het Gewest gewaarborgde schuld op lange termijn

HOOFDSTUK 4: DE GEWESTBAARBORGEN IN CIJFERS

De twee onderstaande tabellen geven een overzicht van de gewaarborgde schuldportefeuille van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest:

Tabel 21: Machtigingen en waarborgen verleend in 2022

In duizenden €			
	Instelling	Machtigingen (begroting 2022)	Verstekte waarborgen (Regering)
1.	Woningfonds		
1.1.	Leningen bij de banken	210.000	210.000
1.2.	Leningen bij de BGHM	0	0
2.	Sociale Kredietmaatschappijen		
2.1.	Leningen aan particulieren	0 ⁴⁷	0
2.2.	Leningen bij de banken	25.000	4.000
4.	Haven van Brussel	0	0
5.	MIVB	0	0
6.	Economische expansie	0	0
7.	Waarborgfonds van het BHG	0	0
8.	BBGHGT		
8.1.	Missies 1 & 5	315.930	137.044
8.2.	Missie 2	600.000	432.736
9.	Brussel-Energie	36.000	0
11.	BMWV	20.000	0
14.	Aquiris	0	0
15.	SFAR (GIMB)	0	0
17.	WIELS	1.500	0
18.	Citydev (GOMB)	0	0
19.	BGHM		
19.1.	Leningen bij de banken	60.000	0
19.2.	Leningen bij de FRGE	0	0
20.	Hydrobru	0	0
23.	Net Brussel	24.000	0
24.	Ecoleningen	0	0
25.	Trieercentrum NV	60.000	0
30.	CHIREC	0	0
34.	Brussel-Ontmanteling	0	0
36.	BAOB	10.000	0
	TOTAAL	1.362.430	783.780

⁴⁷ Er geldt geen grensbedrag maar de leningen moeten voldoen aan de voorwaarden voor toekenning van de waarborg als bepaald in het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 1 februari 2001 betreffende de erkenning van kredietinstellingen en het verlenen van de gewestwaarborg voor goede afloop van de terugbetaling van kredieten toegestaan voor het bouwen, het kopen, het behouden en het verbouwen van volkswoningen en daarmee gelijkgestelde woningen.

Tabel 22: Gebruikmakingen⁴⁸ en uitwinningen van waarborgen en uitstaande bedragen in 2022

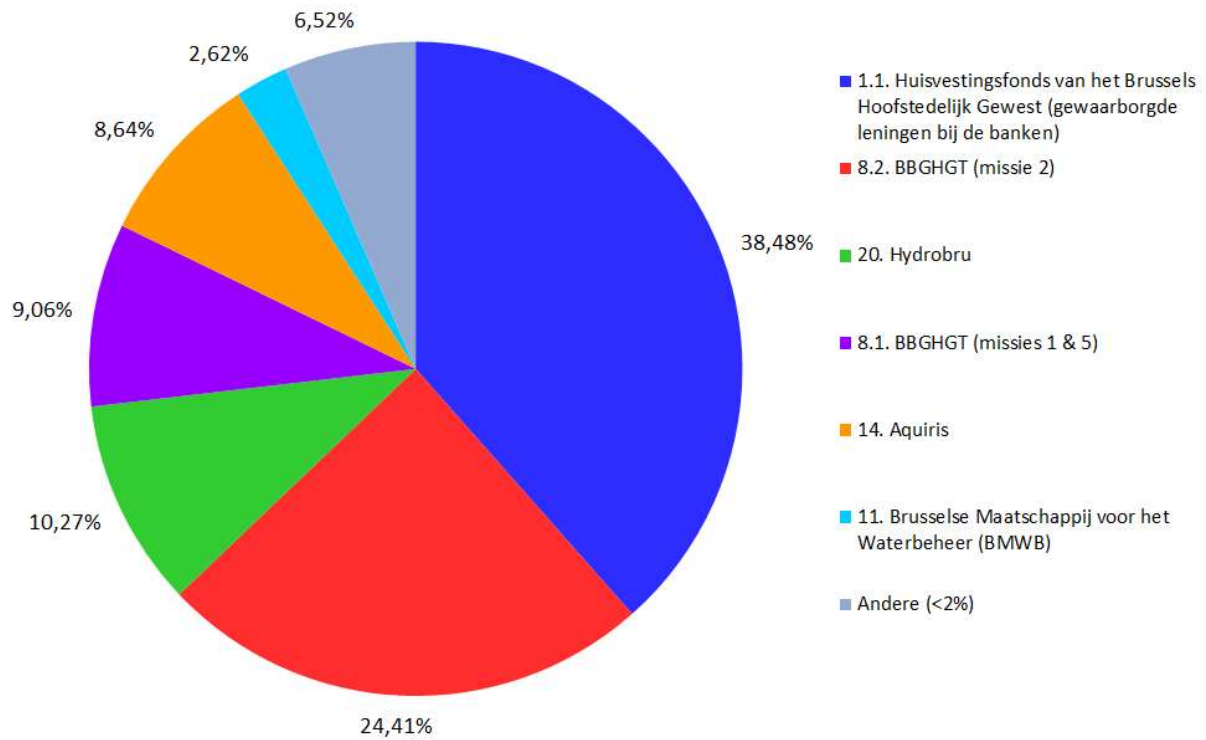
In duizenden €				
	Instellingen	Gebruikmakingen 2022	Uitwinningen van waarborgen	Uitstaand bedrag op 31.12.2022
1.	Woningfonds			
1.1.	Leningen bij de banken	210.000	0	1.265.028
1.2.	Leningen bij de BGHM	0	0	0
2.	Sociale Kredietmaatschappijen			
2.1.	Leningen aan particulieren	0	0	10.559
2.2.	Leningen bij de banken	4.000	0	35.671
4.	Haven van Brussel	0	0	15.279
5.	MIVB	0	0	2.000
6.	Economische expansie	0	0	0
7.	Waarborgfonds van het BHG	0	768	36.989
8.	BBGHGT			
8.1.	Missies 1 & 5	137.044	0	297.847
8.2.	Missie 2	432.736	0	802.433
8.9.	Swaps	0	0	35.000
9.	Brussel-Energie	0	0	0
11.	BMWV	0	0	86.248
14.	Aquiris	0	0	284.092
15.	Toekomstplan van de huisvesting (GIMB)	0	0	29.268
17.	WIELS	0	0	1.011
18.	Citydev (GOMB)	0	0	0
19.	BGHM			
19.1.	Leningen bij de banken	0	0	42.296
19.2.	Leningen bij de FRGE	0	0	0
20.	Hydrobru	6.000	0	337.715
23.	Net Brussel	0	0	0
24.	Ecoleningen	0	0	6.454
25.	Trieercentrum NV	0	0	0
30.	Brussel-Biogas	0	0	0
34.	Brussel-Ontmanteling	0	0	0
36.	BAOB	0	0	0
	TOTAAL	789.780	768	3.287.889

⁴⁸ Deze gebruikmakingen kunnen betrekking hebben op waarborgen verleend in 2022, maar ook op waarborgen die in vroegere jaren verleend werden.

Onderstaande grafiek geeft de procentuele uitsplitsing weer:

Grafiek 28: Aandeel in % van de verschillende instellingen in het totaal van het uitstaande bedrag van de gewaarborgde schuld op 31.12.2022

DEEL 5: BIJLAGEN

HOOFDSTUK 1: ENCOURS GEWESTSCHULD

1.1. TOTALE DIRECTE SCHULD (ENCOURS)

Tabel 23: Encours van de totale directe schuld op 31 december (in duizenden €)

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
1. Directe schuld stricto sensu (= netto te financieren saldo)						
1.1. Leningen op lange termijn	---	74.368	310.956	523.357	805.585	921.358
1.2. Leningen op korte termijn	---	51.520	60.590	-4.747	27.614	68.078
Subtotaal 1	---	125.888	371.546	518.610	833.199	989.436
2. Overgenomen Schuld						
2.1. Ex-Prov. Brabant	---	---	---	---	---	---
2.2. Agglomeratie	---	---	---	---	---	---
2.3. Net Brussel	---	---	---	---	---	---
2.4. DBDMH	---	---	---	---	---	---
Subtotaal 2	---	---	---	---	---	---
Totaal	---	125.888	371.546	518.610	833.199	989.436

	1996	1997	1998	1999	2000	2001
1. Directe schuld stricto sensu (= netto te financieren saldo)						
1.1. Leningen op lange termijn	1.039.766	1.000.741	1.069.731	918.330	941.092	918.671
1.2. Leningen op korte termijn	78.187	127.104	37.290	161.883	249.306	263.106
Subtotaal 1	1.117.953	1.127.845	1.107.021	1.080.213	1.190.397	1.181.776
2. Overgenomen Schuld						
2.1. Ex-Prov. Brabant	31.001	30.160	29.233	28.212	27.086	25.843
2.2. Agglomeratie	88.428	88.428	88.428	88.428	43.807	43.807
2.3. Net Brussel	18.266	18.266	18.266	18.266	18.266	18.266
2.4. DBDMH	19.984	19.984	19.984	19.984	19.984	19.984
Subtotaal 2	157.679	156.838	155.911	154.890	109.143	107.900
Totaal	1.275.632	1.284.683	1.262.932	1.235.104	1.299.541	1.289.676

BRUSSEL FINANCIËN EN BEGROTING

GEWESTELIJKE OVERHEIDSDIENST BRUSSEL

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
1. Directe schuld stricto sensu (= netto te financieren saldo)						
1.1. Leningen op lange termijn	977.770	1.063.505	1.136.208	1.049.446	1.125.288	1.001.341
1.2. Leningen op korte termijn	276.366	165.163	351.928	240.958	270.678	358.810
Subtotaal 1	1.254.136	1.228.668	1.488.136	1.290.404	1.395.966	1.360.151
2. Overgenomen Schuld						
2.1. Ex-Prov. Brabant	24.469	22.961	9.870	8.117	6.251	4.275
2.2. Agglomeratie	43.807	43.807	43.807	17.730	0	0
2.3. Net Brussel	18.266	0	0	0	0	0
2.4. DBDMH	19.984	0	0	0	0	0
Subtotaal 2	106.526	66.768	53.677	25.847	6.251	4.275
Totaal	1.360.661	1.295.436	1.541.813	1.316.251	1.402.217	1.364.426

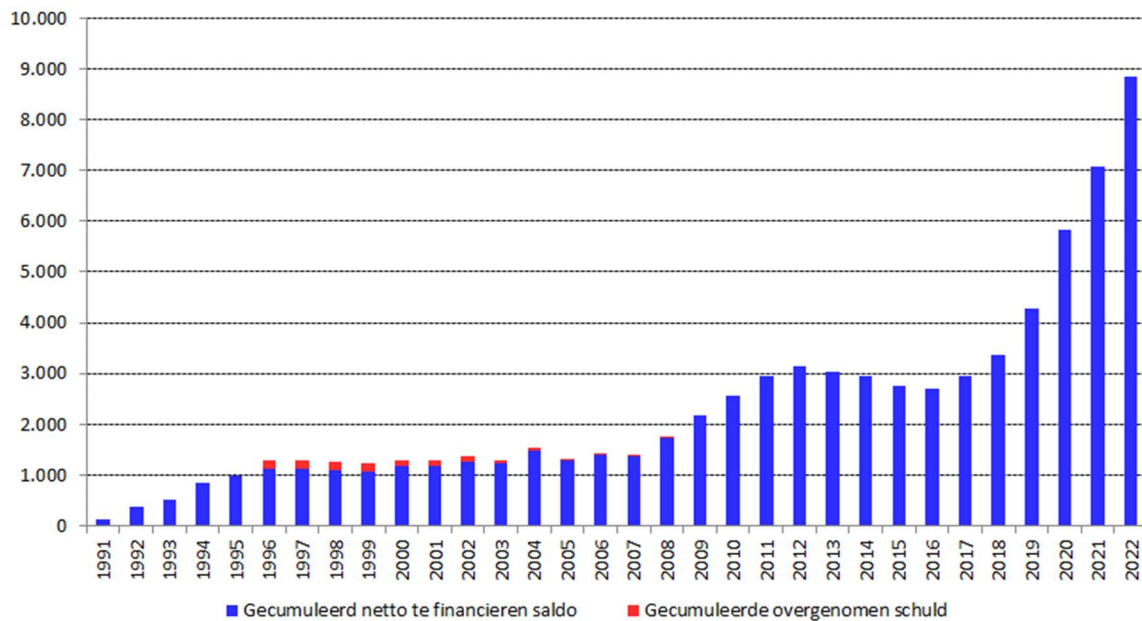
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1. Directe schuld stricto sensu (= netto te financieren saldo)						
1.1. Leningen op lange termijn	1.139.789	1.984.039	2.329.039	2.645.539	3.084.540	2.994.540
1.2. Leningen op korte termijn	592.401	202.874	240.731	291.905	61.496	25.988
Subtotaal 1	1.732.190	2.186.913	2.569.770	2.937.444	3.146.036	3.020.528
2. Overgenomen Schuld						
2.1. Ex-Prov. Brabant	2.190	0	0	0	0	0
2.2. Agglomeratie	0	0	0	0	0	0
2.3. Net Brussel	0	0	0	0	0	0
2.4. DBDMH	0	0	0	0	0	0
Subtotaal 2	2.190	0	0	0	0	0
Totaal	1.734.380	2.186.913	2.569.770	2.937.444	3.146.036	3.020.528

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1. Directe schuld stricto sensu (= netto te financieren saldo)						
1.1. Leningen op lange termijn	2.870.750	2.668.750	2.568.750	2.407.250	2.656.250	3.577.000
1.2. Leningen op korte termijn	79.147	81.626	119.262	551.343	708.437	714.766
Subtotaal 1	2.949.897	2.750.376	2.688.012	2.958.593	3.364.687	4.291.766
2. Overgenomen Schuld						
2.1. Ex-Prov. Brabant	0	0	0	0	0	0
2.2. Agglomeratie	0	0	0	0	0	0
2.3. Net Brussel	0	0	0	0	0	0
2.4. DBDMH	0	0	0	0	0	0
Subtotaal 2	0	0	0	0	0	0
Totaal	2.949.897	2.750.376	2.688.012	2.958.593	3.364.687	4.291.766

	2020	2021	2022			
1. Directe schuld stricto sensu (= netto te financieren saldo)						
1.1. Leningen op lange termijn	5.629.000	6.689.023	7.746.523			
1.2. Leningen op korte termijn	198.449	397.498	1.103.706			
Subtotaal 1	5.827.449	7.086.521	8.850.229			
2. Overgenomen Schuld						
2.1. Ex-Prov. Brabant	0	0	0			
2.2. Agglomeratie	0	0	0			
2.3. Net Brussel	0	0	0			
2.4. DBDMH	0	0	0			
Subtotaal 2	0	0	0			
Totaal	5.827.449	7.086.521	8.850.229			

Grafiek 29: Encours van de totale directe schuld 1990-2022 op 31 december (in miljoen €)

1.2. INDIRECTE SCHULD (ENCOURS)**Tabel 24: Encours van de indirecte schuld op 31 december (in duizenden €)**

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
1. Agglomeratie	96.321	98.995	66.345	63.735	61.061	61.061
2. M.I.V.B.	348.079	372.631	417.222	410.690	464.547	450.090
3. Gemeenteleningen ⁴⁹	670.363	647.480	589.510	556.689	311.810	91.175
4. Leningen BBGHGT	---	---	---	---	47.236	109.633
5. Gesubsidieerde werken ⁵⁰	89.300	85.644	82.301	77.944	73.493	71.354
6. GOMB ⁵¹	29.873	26.960	33.788	28.554	21.430	16.120
7. Net Brussel	---	---	18.766	17.297	16.206	17.780
8. Brand	---	---	14.970	14.367	13.383	15.802
9. Economische expansie	---	2.479	2.479	2.479	2.479	---
10. Ex-Provincie Brabant	---	---	---	---	---	33.398
11. BIWM	284	268	250	232	212	192
12. Huisvesting	306.951	247.936	209.688	163.316	143.242	70.730
Totaal	1.541.171	1.482.393	1.435.319	1.335.303	1.155.099	937.335

	1996	1997	1998	1999	2000	2001
1. Agglomeratie	---	---	---	---	---	---
2. M.I.V.B.	431.969	391.934	351.948	341.448	243.221	188.597
3. Gemeenteleningen	50.667	555	---	---	---	---
4. Leningen BBGHGT	213.488	220.367	179.772	132.568	119.866	114.604
5. Gesubsidieerde werken	34.187	31.688	29.080	26.366	23.267	20.461
6. GOMB	11.640	7.137	3.203	1.792	1.128	562
7. Net Brussel	---	---	---	---	---	---
8. Brand	---	---	---	---	---	---
9. Economische expansie	---	---	---	---	---	---
10. Ex-Provincie Brabant	---	---	---	---	---	---
11. BIWM	170	149	127	103	79	54
12. Huisvesting	57.555	50.247	41.763	46.038	85.255	67.686
Totaal	799.676	702.077	605.893	548.315	472.816	391.964

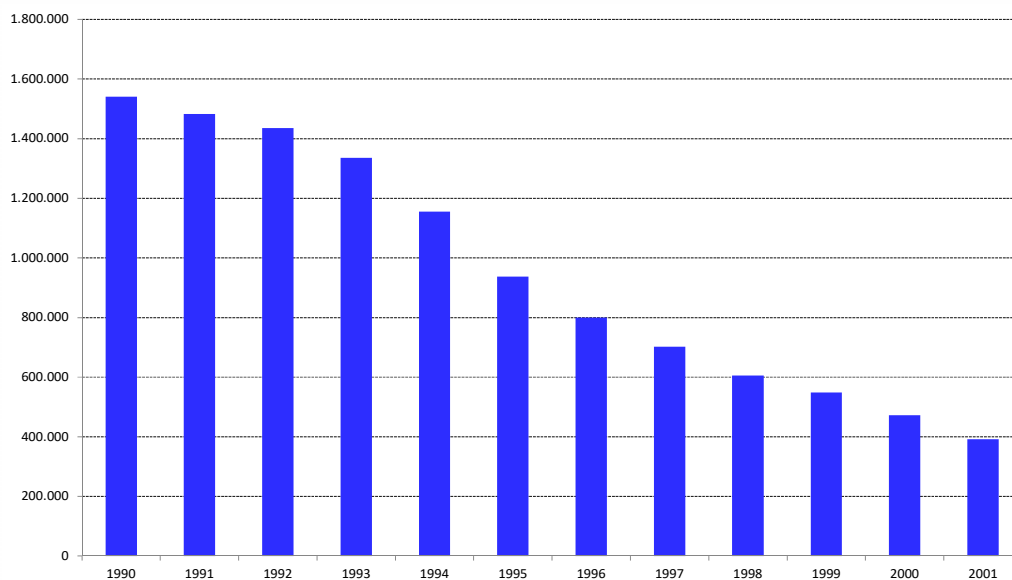
⁴⁹ Vanaf 1993 via het Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds van de Gemeentelijke Thesaurieën (BGHGT).

⁵⁰ Omvatten openbare werken, hygiëne en water.

⁵¹ Betreft de aankoop van industrieterreinen en het Militair Hospitaal.

Grafiek 30: Evolutie van de indirecte schuld op 31 december (in duizenden €)

1.3. GEWESTSCHULD STRICTO SENSU (ENCOURS)

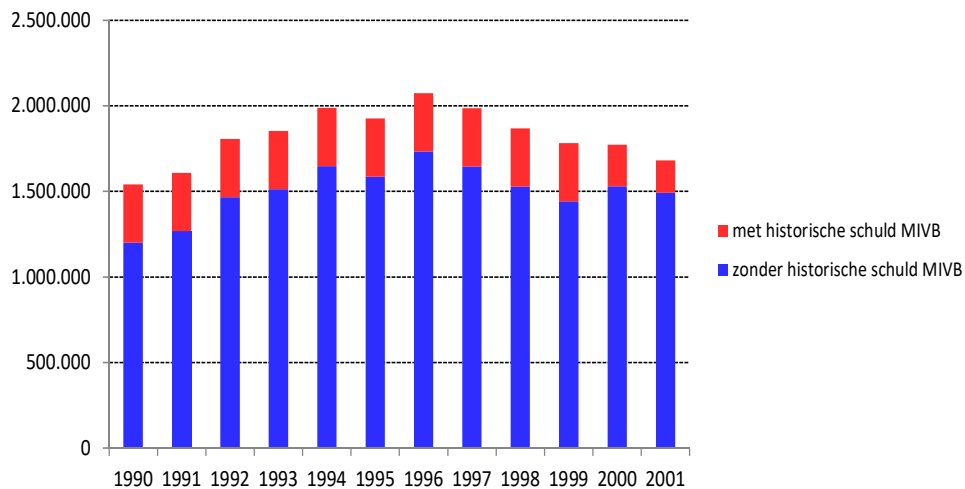
Tabel 25: Encours van de gewestschuld stricto sensu op 31 december (in duizenden €)

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
1. Totale directe schuld						
Subtotaal 1	---	125.888	371.546	518.610	833.199	989.436
2. Indirecte schuld						
Subtotaal 2	1.541.171	1.482.393	1.435.319	1.335.303	1.155.099	937.335
3. Omvang schuld						
Totaal 1 + 2	1.541.171	1.608.281	1.806.865	1.853.913	1.988.298	1.926.771
Waarvan historische schuld MIVB	341.448	341.448	341.448	341.448	341.448	341.448
Totaal zonder historische schuld MIVB	1.199.723	1.266.833	1.465.417	1.512.465	1.646.850	1.585.323

	1996	1997	1998	1999	2000	2001
1. Totale directe schuld						
Subtotaal 1	1.275.632	1.284.683	1.262.932	1.235.104	1.299.541	1.289.676
2. Indirecte schuld						
Subtotaal 2	799.676	702.077	605.893	548.315	472.816	391.964
3. Omvang schuld						
Totaal 1 + 2	2.075.308	1.986.760	1.868.825	1.783.419	1.772.357	1.681.640
Waarvan historische schuld MIVB	341.448	341.448	341.448	341.448	243.221	188.597
Totaal zonder historische schuld MIVB	1.733.860	1.645.312	1.527.377	1.441.971	1.529.136	1.493.043

Grafiek 31: Encours van de gewestenschuld stricto sensu op 31 december (in duizenden €)

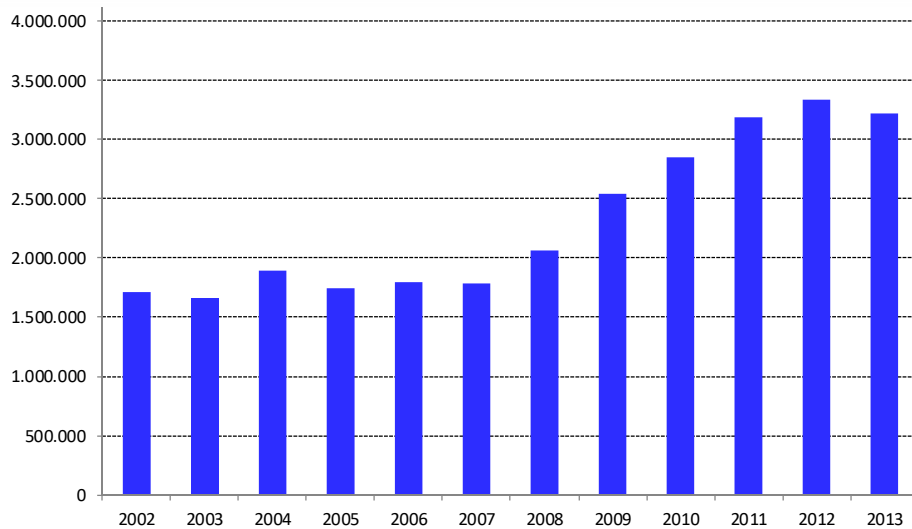
HOOFDSTUK 2: ENCOURS VAN DE SCHULD VOLGENS DE ESR95-NORM*Tabel 26: Encours van de schuld volgens de ESR95-norm op 31 december (in duizenden €)*

In duizenden €	2002	2003	2004	2005	2006	2007
1. Directe gewestenschuld						
1.1. Directe schuld stricto sensu	1.254.136	1.228.668	1.488.136	1.290.404	1.395.966	1.360.151
1.2. Overgenomen directe schuld	106.526	66.769	53.677	25.848	6.251	4.275
Totaal directe schuld	1.360.662	1.295.437	1.541.813	1.316.252	1.402.217	1.364.426
2. Andere geconsolideerde gewestenschulden						
2.1. MIVB	324.047	290.264	256.823	244.921	211.244	209.524
2.2. Leningen BGHGT	139.458	163.203	185.959	205.877	221.447	239.622
2.3. Gesubsidieerde werken	17.715	15.497	13.209	10.931	8.792	6.712
2.4. BIWM	27	0	0	0	0	0
2.5. Huisvesting	48.321	0	0	0	0	0
2.6. Brussels Waarborgfonds	798	1.708	1.739	453	734	1.092
Totaal andere schulden	530.366	470.672	457.730	462.182	442.217	456.950
3. Creditsaldi van instellingen die deel uitmaken van de consolidatieperimeter						
Totaal	- 176.897	- 104.451	- 109.621	- 31.069	- 51.810	- 34.499
Totaal schuld volgens ESR95 norm						
Totaal	1.714.131	1.661.658	1.889.922	1.747.365	1.792.624	1.786.877

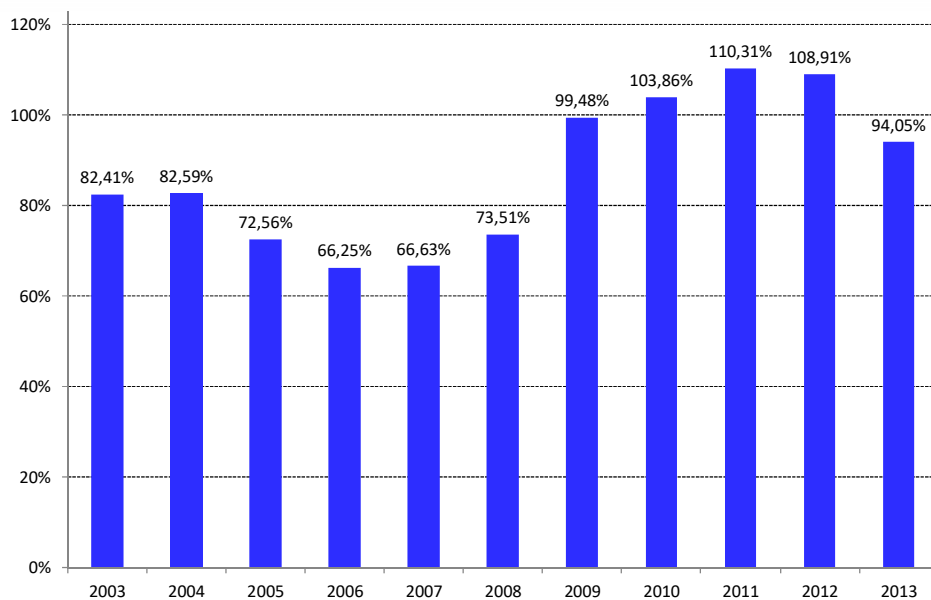
In duizenden €	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1. Directe gewestenschuld						
1.1. Directe schuld stricto sensu	1.732.190	2.186.913	2.569.770	2.937.444	3.146.036	3.020.528
1.2. Overgenomen directe schuld	2.190	0	0	0	0	0
Totaal directe schuld	1.734.380	2.186.913	2.569.770	2.937.444	3.146.036	3.020.528
2. Andere geconsolideerde gewestenschulden						
2.1. MIVB	177.739	190.244	146.594	125.770	109.373	95.205
2.2. Leningen BGHGT	256.221	251.459	235.572	248.810	231.209	204.206
2.3. Gesubsidieerde werken	5.059	3.482	2.298	1.314	578	333
2.4. BIWM	0	0	0	0	0	0
2.5. Huisvesting	0	0	0	0	0	0
2.6. Brussels Waarborgfonds	138	0	0	0	0	0
Totaal andere schulden	439.157	445.185	384.464	375.894	341.160	335.738
3. Creditsaldi van instellingen die deel uitmaken van de consolidatieperimeter						
Totaal	- 106.085	- 94.995	-103.656	-125.259	-145.159	-134.476
Totaal schuld volgens ESR95-norm						
Totaal	2.067.452	2.537.103	2.850.578	3.188.079	3.342.037	3.219.796

Grafiek 32: Evolutie van de gewestelijke geconsolideerde schuld volgens de ESR95-norm op 31 december (in duizenden €)

Grafiek 33: Evolutie van de totale schuld in verhouding tot de totale ontvangsten volgens de ESR95-norm op 31 december

HOOFDSTUK 3: ENCOURS VAN DE SCHULD VOLGENS DE ESR2010-NORM

De omschakeling naar de nieuwe norm vond plaats in september 2014.

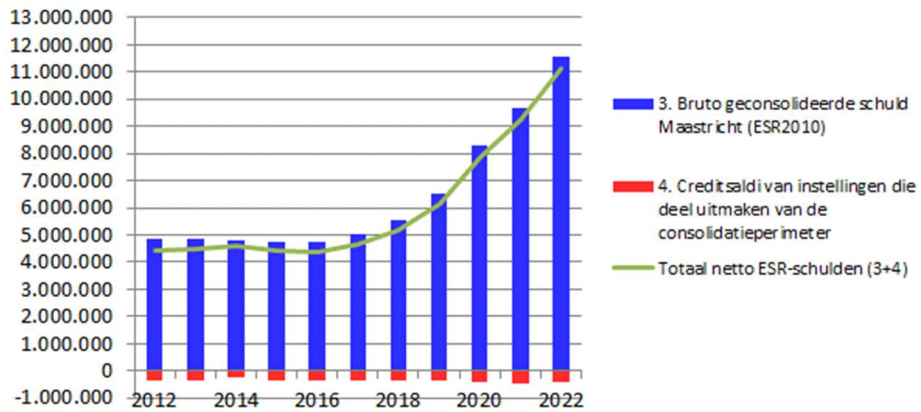
Tabel 27: Encours van de schuld volgens de ESR2010-norm op 31 december (in duizenden €)

In duizenden €	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1. Rechtstreekse gewestelijke schuld	3.146.036	3.020.528	2.949.897	2.750.376	2.688.012	2.958.593
2. Andere geconsolideerde gewestelijke schulden	1.683.377	1.814.754	1.860.770	2.009.946	2.039.627	2.051.001
3. Bruto geconsolideerde schuld volgens Maastrichtnorm (ESR2010)	4.829.413	4.835.282	4.810.667	4.760.322	4.727.639	5.009.595
4. Creditsaldi van de instellingen die tot de consolidatieperimeter behoren	-377.401	-355.585	-225.086	-335.049	-346.177	-367.423
Totale netto ESR-schuld (3+4)	4.452.012	4.479.698	4.585.581	4.425.273	4.381.462	4.642.171

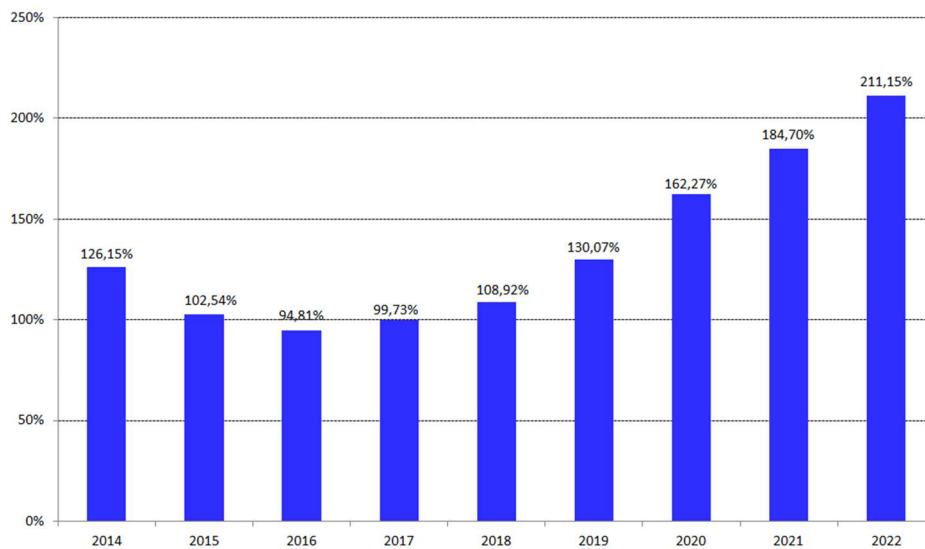
In duizenden €	2018	2019	2020	2021	2022	
1. Rechtstreekse gewestelijke schuld	3.364.687	4.291.766	5.827.449	7.086.521	8.850.229	
2. Andere geconsolideerde gewestelijke schulden	2.177.869	2.241.125	2.440.434	2.557.571	2.707.063	
3. Bruto geconsolideerde schuld volgens Maastrichtnorm (ESR2010)	5.542.557	6.532.891	8.267.883	9.664.093	11.557.291	
4. Creditsaldi van de instellingen die tot de consolidatieperimeter behoren	-353.905	-368.361	-433.553	-453.870	-419.095	
Totale netto ESR-schuld (3+4)	5.188.652	6.164.529	7.834.329	9.210.222	11.138.197	

Grafiek 34: Evolutie van de gewestelijke geconsolideerde schuld volgens de ESR2010-norm op 31 december (in duizenden €)

Grafiek 35: Evolutie van de totale schuld in verhouding tot de totale ontvangsten op 31 december (ESR2010-norm)

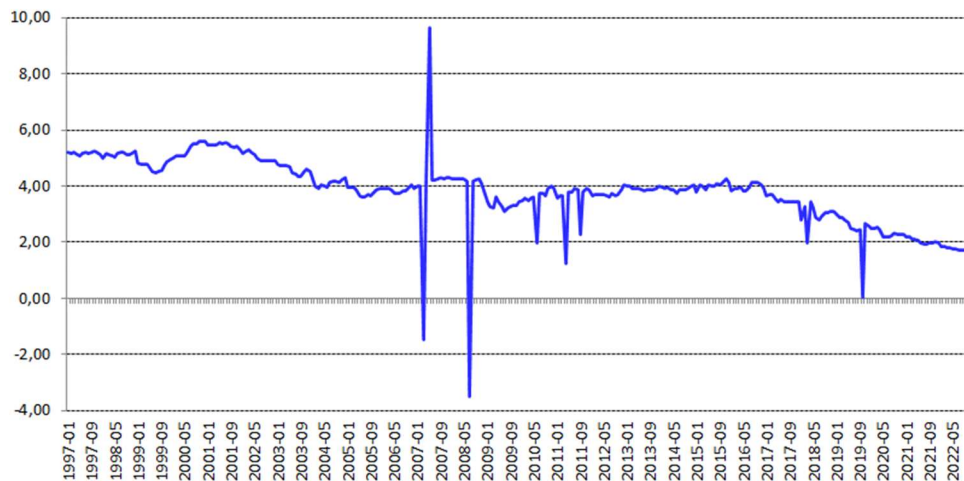

HOOFDSTUK 4: VERLOOP VAN DE FINANCIERINGSKOST VAN DE PORTEFEUILLE

Tabel 28: Verloop van de financieringskost van de portefeuille

Jaar	Gemiddelde jaarrente	Gemiddelde maandrente	
		Minimum	Maximum
1997	5,18 %	5,06 %	5,26 %
1998	5,13 %	5,00 %	5,23 %
1999	4,70 %	4,49 %	4,93 %
2000	5,31 %	5,00 %	5,61 %
2001	5,45 %	5,30 %	5,53 %
2002	5,03 %	4,88 %	5,29 %
2003	4,57 %	4,35 %	4,76 %
2004	4,11 %	3,90 %	4,32 %
2005	3,79 %	3,60 %	3,96 %
2006	3,86 %	3,73 %	4,02 %
2007	4,13 %	-1,49 %	9,63 %
2008	3,52 %	-3,49 %	4,27 %
2009	3,32 %	3,11 %	3,63 %
2010	3,56 %	1,98 %	4,01 %
2011	3,44 %	1,25 %	3,91 %
2012	3,74 %	3,62 %	4,03 %
2013	3,90 %	3,82 %	3,99 %
2014	3,93 %	3,74 %	4,03 %
2015	4,02 %	3,79 %	4,27 %
2016	3,98 %	3,83 %	4,15 %
2017	3,51 %	3,42 %	3,68 %
2018	2,96 %	1,99 %	3,42 %
2019	2,43 %	0,03 %	3,02 %
2020	2,37 %	2,18 %	2,54 %
2021	2,02 %	1,93 %	2,20 %
2022	1,75 %	1,70 %	1,85 %

Grafiek 36: Gemiddelde maandelijkse kostprijs (gewogen tegen het gemiddeld encours) ter financiering van de totale directe schuld (1997-2022)

HOOFDSTUK 5: VERLOOP VAN DE LOOPTIJD VAN DE PORTEFEUILLE

Tabel 29: Verloop van de looptijd van de portefeuille (in jaar)

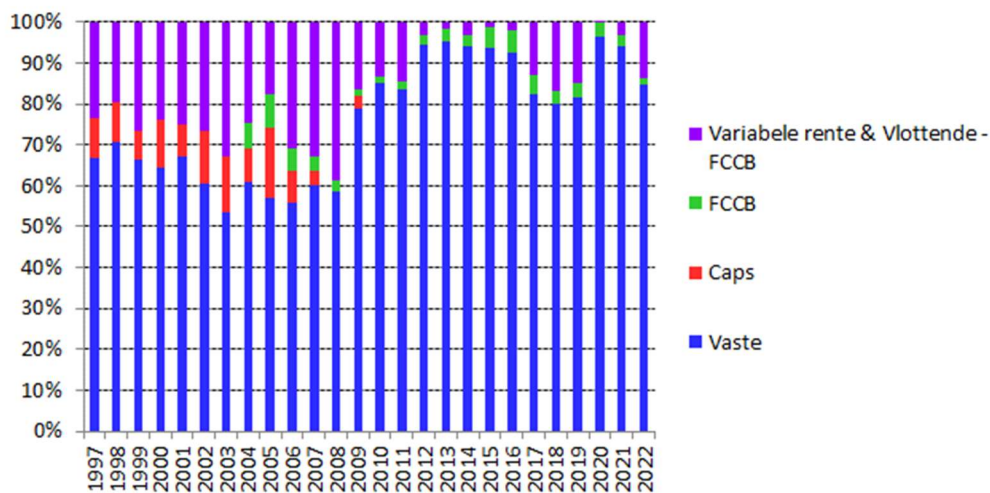
Jaar	Looptijd op 31 december	Looptijd einde maand	
		Minimum	Maximum
1998	4,14	3,26	4,14
1999	3,40	3,35	3,94
2000	3,29	2,84	3,56
2001	3,14	3,09	3,62
2002	3,32	2,67	3,60
2003	3,66	2,93	3,91
2004	3,61	2,84	4,18
2005	3,57	3,50	4,04
2006	5,12	4,85	5,38
2007	3,17	3,15	4,46
2008	3,05	2,87	3,58
2009	6,05	2,87	6,05
2010	7,78	6,12	9,84
2011	8,18	7,24	8,93
2012	8,96	7,48	9,02
2013	8,86	8,86	9,31
2014	9,99	8,93	10,20
2015	9,88	9,88	10,84
2016	9,65	9,65	10,48
2017	8,06	8,06	9,24
2018	8,90	7,76	9,52
2019	12,29	8,87	13,19
2020	19,40	12,36	19,40
2021	19,47	18,16	21,50
2022	16,77	16,77	19,68

HOOFDSTUK 6: VERLOOP VAN DE PORTEFEUILLESTRUCTUUR

Dankzij het gebruik van caps, bedoeld om de portefeuille te wapenen tegen een rentestijging, is slechts 0,26 tot 38,74% van de samenstelling van de schuld met variabele rente gebleven in de strikte zin van het woord (d.i. niet-beschermd) tussen 1997 en 2022 (13,60% in 2022). Het vastrentende gedeelte van de portefeuille bevond zich in diezelfde periode tussen 53,57 en 96,34% (84,63% in 2022); het beschermde gedeelte zat tussen 0,00 en 17,06% (0,00% in 2022); en het geneutraliseerde gedeelte (FCCB en beschermde vlottende schuld) tussen 1,45 en 8,27% (1,77% in 2022).

Grafiek 37: Verloop van de portefeuillestructuur (op 31 december)

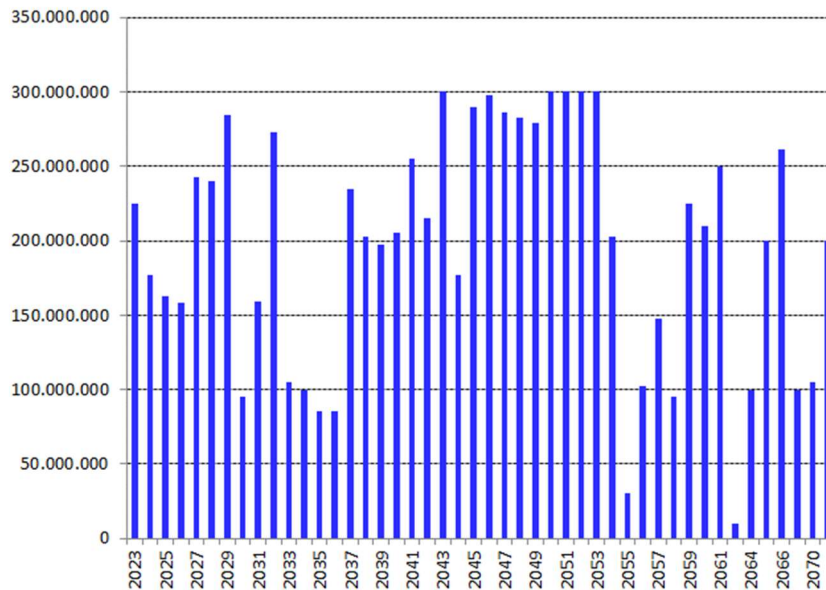

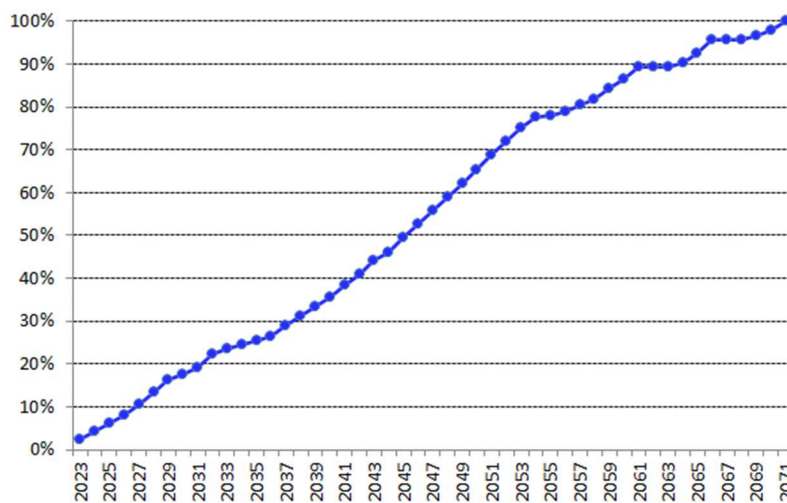
HOOFDSTUK 7: AFLOSSINGSPLAN VAN DE PORTEFEUILLE

Onderstaande grafieken geven het volledige aflossingsplan van de geconsolideerde schuldportefeuille weer, alsook de gecumuleerde aflossingen ervan op 31 maart 2023.

Grafiek 38: Aflossingsplan van de geconsolideerde schuld op 31 maart 2023 (2023-2071)

Grafiek 39: Gecumuleerde aflossingen van de geconsolideerde schuld op 31 maart 2023 (2023-2071)

HOOFDSTUK 8: ENCOURS VAN DE GEWAARBORGDE SCHULD EN WANBETALINGSGRADEN (DEFAULT RATES)

Tabel 30: Encours van de gewaarborgde schuld op 31 december (in duizenden €)

in duizenden euro	2020	2021	2022
1. Woningfonds			
1.1. Leningen bij de banken	1.056.968	1.154.070	1.265.028
1.2. Leningen bij de BGHM	0	0	0
1.3. Leningen bij de FRGE	0	0	0
2. Sociale Kredietmaatschappijen			
2.1. Leningen aan particulieren	9.251	10.131	10.559
2.2. Leningen bij de banken	42.009	36.227	35.671
3. Middelgrote woningen	0	0	0
4. Haven van Brussel	17.056	16.186	15.279
5. MIVB	6.000	4.000	2.000
6. Economische expansie	0	0	0
7. Waarborgfonds van het BHG	32.566	35.566	36.989
8. BBGHGT			
8.1. Missies 1 & 5	278.063	271.202	297.847
8.2. Missie 2	733.300	821.984	802.433
8.9. Swaps	62.500	45.000	35.000
9. Brussel-Energie	1.518	767	0
10. B2E (Filiaal GIMB)	0	0	0
11. BMWB	92.074	94.399	86.248
12. Brussel-Zuid	0	0	0
13. Gemeentelijke holding	0	0	0
14. Aquiris	370.116	313.599	284.092
15. SFAR (GIMB)	61.855	30.293	29.268
16. NV Flagey	0	0	0
17. WIELS	1.121	1.067	1.011
18. BGHM	0	0	0
19. Citydev (GOMB)			
19.1. Leningen bij de banken	45.644	44.006	42.296
19.2. Leningen bij de FRGE	0	0	0
20. Hydrobru	339.800	345.597	337.715
21. Brussel-Recyclage	0	0	0
22. Viangro	0	0	0
23. Net Brussel	0	0	0
24. Ecoleningen	6.013	6.306	6.454
25. Triercentrum NV	0	0	0
35. GPA	0	0	0
36. BAOB	---	0	0
TOTAAL	3.155.853	3.230.399	3.287.889

Risicograad (zonder Swaps) 2006-2022 voor de totale gewaarborgde schuld (gewestbijdrage / gewaarborgd encours)

2006	0,0872%		2010	0,0000%		2014	0,0000%		2018	0,0353%		2022	0,0236%
2007	0,0991%		2011	3,0514%		2015	0,0000%		2019	0,0354%			
2008	0,0068%		2012	0,0000%		2016	0,0481%		2020	0,0099%			
2009	0,0000%		2013	0,0014%		2017	0,0348%		2021	0,1429%			

HOOFDSTUK 9: LENINGEN VAN DE GECONSOLIDEERDE SCHULD

Tabel 31: Leningen van de geconsolideerde schuld (toestand op 31.03.2023)

Leningen in €					
Referentie	Bedrag	Type	Marge (BP)	Beschikbaar gesteld	Vervaldatum
2014_10_08_MTN_01	10.000.000,00	Euribor 6M	19,00	08.10.2014	08.04.2023
2009*1-4	65.000.000,00	Euribor 6M	60,00	29.07.2014	29.07.2023
2020_12_11_MTN_01	15.000.000,00	IRS 3Y	14,00	11.12.2020	11.12.2023
2019_03_20_LOAN02	50.000.000,00	EUR 6M	41,00	20.03.2019	18.04.2024
2021_05_20_MTN_01	20.000.000,00	IRS 3Y	1,30	20.05.2021	20.05.2024
2022_05_31_MTN_01	20.000.000,00	IRS 2Y	36,10	31.05.2022	31.05.2024
2022_05_31_MTN_02	15.000.000,00	IRS 31Y	81,00	31.05.2022	31.05.2024
2012_04_10_LOAN01	25.000.000,00	Euribor 6M	59,00	10.04.2012	26.06.2024
2014_07_07_LOAN01	31.500.000,00	Euribor 3M	60,00	07.07.2014	07.07.2024
2022_07_08_MTN_01	5.000.000,00	IRS 2Y	28,60	08.07.2022	08.07.2024
2012_08_01_MTN_01	25.000.000,00	IRS 12Y	148,00	01.08.2012	20.12.2024
2023_01_20_MTN_02	28.000.000,00	IRS 2Y	26,60	20.01.2023	20.01.2025
2015_02_26_SCHU01	15.000.000,00	Euribor 6M	1,80	26.02.2015	28.03.2025
2022_04_11_MTN_01	20.000.000,00	IRS 3Y	40,50	11.04.2022	11.04.2025
2019_03_20_LOAN01	50.000.000,00	EUR 6M	43,00	20.03.2019	18.04.2025
2009*6-1	20.000.000,00	IRS 16Y	80,00	04.09.2009	04.09.2025
2016_09_16_MTN_01	30.000.000,00	Euribor 6M	0,50	16.09.2016	14.10.2025
2023_01_20_MTN_03	28.000.000,00	IRS 3Y	12,50	20.01.2023	20.01.2026
2021_03_02_MTN_01	15.000.000,00	IRS 5Y	0,90	02.03.2021	02.03.2026
2006*1-1	75.000.000,00	Euribor 6M	0,00	10.05.2006	11.05.2026
2016_06_22_MTN_01	20.000.000,00	Euribor 6M	0,00	22.06.2016	29.07.2026
2018_10_08_MTN_01	10.000.000,00	IRS 8Y	-8,00	08.10.2018	08.10.2026
2020_12_10_MTN_01	10.000.000,00	IRS 6Y	11,60	10.12.2020	10.12.2026
2023_01_20_MTN_04	28.000.000,00	IRS 4Y	3,70	20.01.2023	20.01.2027
2012_02_15_SCHU01	5.000.000,00	IRS 15Y	151,00	15.02.2012	15.02.2027
2019_04_08_MTN_01	10.000.000,00	IRS 8Y	0,00	08.04.2019	08.04.2027
2017_04_13_MTN_01	25.000.000,00	EUR6M	27,00	13.04.2017	14.04.2027
2011_10_14_LOAN01	75.000.000,00	Euribor 6M	59,00	14.10.2011	14.10.2027
2017_12_15_MTN_01	25.000.000,00	EUR6M	30,00	15.12.2017	15.12.2027
2018_03_12_MTN_01	75.000.000,00	EUR3M	50,00	12.03.2018	30.12.2027
2022_12_29_MTN_01	5.000.000,00	EUR 5Y	14,10	29.12.2022	05.01.2028
2023_01_17_MTN_01	40.000.000,00	IRS 5Y	9,80	17.01.2023	17.01.2028
2023_01_24_MTN_02	15.000.000,00	IRS 5Y	17,30	24.01.2023	24.01.2028
2018_01_25_MTN_01	25.000.000,00	EUR6M	30,00	25.01.2018	21.03.2028
2010*5-1	100.000.000,00	IRS 18Y	54,00	06.04.2010	06.04.2028
2013_04_08_MTN_01	30.000.000,00	IRS 15Y	85,00	08.04.2013	08.04.2028

Leningen in €						
Referentie	Bedrag	Type	Marge (BP)	Beschikbaar gesteld	Vervaldatum	
2020_05_18_MTN_01	25.000.000,00	IRS 40Y	40,00	18.05.2020	16.10.2028	
2014_04_07_MTN_01	15.000.000,00	IRS 15Y	57,00	07.04.2014	07.04.2029	
2019_04_30_SCHU01	10.000.000,00	IRS 10Y	6,10	30.04.2019	30.04.2029	
2021_05_25_LOAN02	51.924.000,00	EUR 8Y	0,20	25.05.2021	06.06.2029	
2022_12_05_MTN_01	20.000.000,00	EUR 6M	8,00	05.12.2022	18.10.2029	
2012_12_03_SCHU01	35.500.000,00	IRS 17Y	113,00	03.12.2012	03.12.2029	
2009*8-2	20.000.000,00	Euribor 6M	52,00	17.12.2009	17.12.2029	
2009*8-1	132.000.000,00	IRS 20Y	70,00	21.12.2009	21.12.2029	
2012_02_06_SCHU01	10.000.000,00	IRS 18Y	178,00	06.02.2012	06.02.2030	
2020_04_29_MTN_01	10.000.000,00	IRS 10Y	47,90	29.04.2020	29.04.2030	
2010*6-1	75.000.000,00	IRS 20Y	55,00	07.05.2010	07.05.2030	
2020_02_25_MTN_01	50.000.000,00	IRS 11Y	8,40	25.02.2020	25.02.2031	
2021_05_17_MTN_01	15.000.000,00	IRS 10Y	15,60	17.05.2021	07.05.2031	
2021_05_19_MTN_01	15.000.000,00	IRS 10Y	15,80	19.05.2021	19.05.2031	
2021_05_19_MTN_02	14.000.000,00	IRS 10Y	18,10	19.05.2021	19.05.2031	
2021_06_29_MTN_02	15.000.000,00	IRS 10Y	12,80	29.06.2021	19.05.2031	
2023_01_23_MTN_02	25.000.000,00	IRS 9Y	41,00	23.01.2023	20.10.2031	
2012_02_27_MTN01	15.000.000,00	IRS 20Y	159,00	27.02.2012	27.02.2032	
2022_06_01_MTN_01	10.000.000,00	IRS 10Y	10,00	01.06.2022	01.06.2032	
2022_06_14_MTN_01	10.000.000,00	IRS 10Y	13,60	14.06.2022	01.06.2032	
2022_10_27_MTN_01	11.500.000,00	IRS 10Y	6,60	27.10.2022	06.07.2032	
2022_11_08_MTN_01	50.000.000,00	EUR 3M	18,50	08.11.2022	06.07.2032	
2012_08_09_SCHU01	15.000.000,00	IRS 20Y	160,00	09.08.2012	09.08.2032	
2012_08_09_SCHU02	1.500.000,00	IRS 20Y	160,00	09.08.2012	09.08.2032	
2022_11_18_MTN_01	10.000.000,00	EUR 6M	18,00	18.11.2022	18.10.2032	
2012_11_01_SCHU01	40.000.000,00	IRS 20Y	119,00	01.11.2012	01.11.2032	
2012_11_02_SCHU01	50.000.000,00	IRS 20Y	107,00	02.11.2012	02.11.2032	
2012_11_14_MTN01	10.000.000,00	IRS 20Y	116,00	14.11.2012	14.11.2032	
2012_12_06_MTN01	50.000.000,00	IRS 20Y	116,00	06.12.2012	06.12.2032	
2023_01_12_MTN_01	20.000.000,00	IRS 10Y	46,80	12.01.2023	12.01.2033	
2013_03_28_MTN_01	5.000.000,00	IRS 20Y	103,00	28.03.2013	28.03.2033	
2023_01_12_MTN_01	10.000.000,00	EUR 6M	44,70	13.01.2023	18.04.2033	
2023_01_24_MTN_01	20.000.000,00	IRS 10Y	45,00	24.01.2023	29.04.2033	
2019_10_24_MTN_01	30.000.000,00	IRS 14Y	4,20	24.10.2019	24.10.2033	
2023_01_20_MTN_01	20.000.000,00	EUR 6M	53,50	20.01.2023	28.10.2033	
2014_04_07_MTN_03	5.000.000,00	IRS 20Y	69,00	07.04.2014	07.04.2034	
2014_04_08_SCHU01	10.000.000,00	IRS 20Y	71,00	08.04.2014	08.04.2034	
2013_06_26_SCHU01	25.000.000,00	IRS 25Y	85,00	26.06.2013	26.06.2034	
2012_09_07_SCHU01	30.000.000,00	IRS 22Y	133,00	07.09.2012	07.09.2034	
2011_09_08_SCHU01	30.000.000,00	IRS 23Y	119,00	08.09.2011	08.09.2034	
2020_02_26_MTN_01	50.000.000,00	IRS 15Y	10,10	26.02.2020	26.02.2035	
2010*4-1	25.000.000,00	Euribor 6M	45,00	06.04.2010	06.04.2035	
2012_12_10_SCHU01	10.000.000,00	IRS 23Y	118,00	10.12.2012	10.12.2035	
2013_04_08_SCHU01	10.000.000,00	IRS 23Y	93,00	08.04.2013	08.04.2036	
2006*1-2	75.000.000,00	Euribor 6M	0,90	10.05.2006	12.05.2036	
2020_03_27_MTN_01	5.000.000,00	IRS 17Y	59,50	27.03.2020	27.03.2037	
2022_04_05_MTN_01	35.000.000,00	IRS 15Y	12,20	05.04.2022	05.04.2037	
2022_05_25_MTN_01	100.000.000,00	IRS 15Y	30,00	25.05.2022	25.05.2037	
2022_05_04_MTN_01	70.000.000,00	IRS 15Y	10,10	04.05.2022	22.06.2037	
2022_10_06_MTN_01	15.000.000,00	IRS 15Y	31,10	06.10.2022	06.10.2037	
2023_03_01_MTN_01	10.000.000,00	IRS 15Y	67,60	01.03.2023	06.10.2037	

Leningen in €					
Referentie	Bedrag	Type	Marge (BP)	Beschikbaar gesteld	Vervaldatum
2013_03_28_SCHU01	25.000.000,00	IRS 25Y	95,00	28.03.2013	28.03.2038
2020_03_28_SCHU01	31.000.000,00	IRS 20Y	109,00	28.03.2020	28.03.2038
2021_03_28_SCHU01	31.000.000,00	IRS 20Y	109,00	28.03.2021	28.03.2038
2022_03_28_SCHU01	31.000.000,00	IRS 20Y	109,00	28.03.2022	28.03.2038
2018_08_02_MTN_01	25.000.000,00	IRS 20Y	7,50	02.08.2018	02.08.2038
2018_08_02_MTN_02	10.000.000,00	IRS 20Y	9,00	02.08.2018	02.08.2038
2018_08_16_MTN_01	20.000.000,00	IRS 20Y	8,60	16.08.2018	16.08.2038
2020_04_15_MTN_01	5.000.000,00	IRS 18Y	55,70	15.04.2020	15.09.2038
2018_11_02_MTN_01	25.000.000,00	IRS 20Y	10,00	02.11.2018	02.11.2038
2019_02_15_MTN_01	50.000.000,00	IRS 20Y	30,60	15.02.2019	15.02.2039
2019_02_21_MTN_01	72.000.000,00	IRS 20Y	32,00	21.02.2019	21.02.2039
2019_03_01_MTN_01	25.000.000,00	IRS 20Y	31,50	01.03.2019	01.03.2039
2019_03_15_MTN_01	20.000.000,00	IRS 20Y	30,90	15.03.2019	15.03.2039
2019_04_29_MTN_01	30.000.000,00	IRS 20Y	30,80	29.04.2019	29.04.2039
2020_02_27_MTN_01	5.000.000,00	IRS 20Y	21,00	27.02.2020	22.06.2040
2019_10_08_MTN_01	100.000.000,00	EUR 6M	60,00	08.10.2019	23.06.2040
2020_12_11_MTN_03	100.000.000,00	IRS 20Y	26,10	11.12.2020	11.12.2040
2020_01_07_MTN_01	80.000.000,00	IRS 21Y	56,80	07.01.2020	07.01.2041
2020_12_09_MTN_01	30.000.000,00	EUR 6M	60,00	09.12.2020	01.04.2041
2021_02_15_MTN_02	20.000.000,00	EUR 6M	60,00	15.02.2021	14.04.2041
2022_06_01_MTN_02	100.000.000,00	IRS 19Y	43,40	01.06.2022	01.06.2041
2021_07_02_MTN_01	25.000.000,00	IRS 20Y	28,90	02.07.2021	02.07.2041
2022_08_24_MTN_01	65.000.000,00	IRS 19Y	46,70	24.08.2022	29.01.2042
2021_06_24_MTN_01	40.000.000,00	IRS 21Y	29,40	24.06.2021	24.06.2042
2021_07_02_MTN_02	25.000.000,00	IRS 21Y	31,30	02.07.2021	02.07.2042
2012_11_23_SCHU01	35.000.000,00	IRS 30Y	133,00	23.11.2012	24.11.2042
2022_08_24_MTN_02	50.000.000,00	IRS 20Y	48,70	24.08.2022	28.11.2042
2023_01_24_MTN_03	206.500.000,00	IRS 20Y	95,80	24.01.2023	24.01.2043
2022_09_26_MTN_01	25.000.000,00	IRS 21Y	58,10	26.09.2022	26.06.2043
2021_07_02_MTN_03	25.000.000,00	IRS 22Y	34,00	02.07.2021	02.07.2043
2018_07_06_MTN_01	20.000.000,00	IRS 25Y	20,00	06.07.2018	06.07.2043
2019_03_15_SCHU01	27.000.000,00	IRS 24Y	34,50	15.03.2019	16.11.2043
2019_03_15_SCHU02	4.000.000,00	IRS 24Y	34,50	15.03.2019	16.11.2043
2019_03_15_SCHU03	2.500.000,00	IRS 24Y	34,50	15.03.2019	16.11.2043
2023_01_25_SCHU01	15.000.000,00	IRS 21Y	95,20	25.01.2023	25.01.2044
2026_02_05_SCHU01	25.000.000,00	IRS 18Y	90,20	05.02.2026	05.02.2044
2019_02_08_MTN_01	10.000.000,00	IRS 25Y	35,00	08.02.2019	08.02.2044
2023_02_10_MTN_01	15.500.000,00	IRS 21Y	89,90	10.02.2023	10.02.2044
2014_04_07_MTN_02	20.000.000,00	IRS 30Y	91,00	07.04.2014	07.04.2044
2014_04_07_SCHU01	21.500.000,00	IRS 30Y	84,00	07.04.2014	07.04.2044
2019_04_29_MTN_02	50.000.000,00	IRS 25Y	34,50	29.04.2019	29.04.2044
2019_09_13_MTN_02	10.000.000,00	IRS 25Y	27,00	13.09.2019	13.09.2044
2019_11_04_SCHU01	10.000.000,00	IRS 25Y	24,10	04.11.2019	04.11.2044
2026_02_02_SCHU01	40.000.000,00	IRS 39Y	94,70	02.02.2026	02.02.2045
2028_01_24_MTN_01	100.000.000,00	IRS 17Y	115,30	24.01.2028	24.01.2045
2019_04_01_MTN_01	50.000.000,00	IRS 26Y	38,50	01.04.2019	22.06.2045
2020_07_20_MTN_01	100.000.000,00	IRS 25Y	57,20	20.07.2020	20.07.2045
2023_03_09_MTN_01	100.000.000,00	IRS 23Y	107,70	09.03.2023	09.03.2046
2021_06_28_MTN_01	25.000.000,00	IRS 25Y	44,60	28.06.2021	28.06.2046
2021_05_25_LOAN01	42.599.000,00	EUR 26Y	19,60	25.05.2021	04.12.2046
2022_03_11_MTN_01	130.000.000,00	IRS 25Y	53,00	11.03.2022	17.12.2046

Leningen in €					
Referentie	Bedrag	Type	Marge (BP)	Beschikbaar gesteld	Vervaldatum
2023_02_03_MTN_01	10.000.000,00	IRS 24Y	100,50	03.02.2023	03.02.2047
2023_02_15_MTN_01	6.000.000,00	IRS 24Y	104,10	15.02.2023	03.02.2047
2023_02_24_MTN_01	10.000.000,00	IRS 24Y	105,80	24.02.2023	03.02.2047
2022_04_05_MTN_02	65.000.000,00	IRS 25Y	51,20	05.04.2022	05.04.2047
2022_02_14_MTN_01	25.000.000,00	IRS 25Y	49,20	14.02.2022	22.06.2047
2021_10_07_MTN_01	95.000.000,00	IRS 26Y	42,10	07.10.2021	07.10.2047
2020_06_22_MTN_01	75.000.000,00	IRS 27Y	79,30	22.06.2020	22.12.2047
2022_01_14_MTN_01	50.000.000,00	IRS 26Y	57,10	14.01.2022	14.01.2048
2018_01_17_MTN_01	68.000.000,00	IRS 30Y	24,10	17.01.2018	17.01.2048
2018_01_22_MTN_01	35.000.000,00	IRS 30Y	25,40	22.01.2018	22.01.2048
2018_01_22_MTN_02	50.000.000,00	IRS 30Y	26,00	22.01.2018	22.01.2048
2022_04_14_MTN_01	10.000.000,00	IRS 26Y	53,00	14.04.2022	22.01.2048
2020_08_07_SCHU01	10.000.000,00	IRS 28Y	65,60	07.08.2020	07.08.2048
2018_08_17_MTN_01	60.000.000,00	IRS 30Y	28,10	17.08.2018	17.08.2048
2019_04_05_MTN_01	50.000.000,00	IRS 30Y	47,90	05.04.2019	05.04.2049
2019_04_05_MTN_02	10.000.000,00	IRS 30Y	48,50	05.04.2019	05.04.2049
2019_04_05_MTN_03	29.000.000,00	IRS 30Y	51,00	05.04.2019	05.04.2049
2019_04_16_MTN_01	11.000.000,00	IRS 30Y	49,50	16.04.2019	05.04.2049
2019_04_30_MTN_01	25.000.000,00	IRS 30Y	53,60	30.04.2019	30.04.2049
2019_05_03_MTN_02	34.000.000,00	IRS 30Y	53,10	03.05.2019	30.04.2049
2021_05_07_SCHU01	30.000.000,00	IRS 28Y	44,10	07.05.2021	07.05.2049
2021_06_29_MTN_01	25.000.000,00	IRS 25Y	53,80	29.06.2021	29.06.2049
2019_09_20_MTN_01	15.000.000,00	IRS 30Y	45,00	20.09.2019	20.09.2049
2020_03_03_MTN_01	50.000.000,00	IRS 29Y	39,80	03.03.2020	03.12.2049
2020_02_25_SCHU01	65.000.000,00	IRS 30Y	38,10	25.02.2020	25.02.2050
2020_04_14_MTN_01	13.000.000,00	IRS 30Y	75,80	14.04.2020	14.04.2050
2020_04_14_MTN_02	7.000.000,00	IRS 30Y	78,70	14.04.2020	14.04.2050
2020_07_24_MTN_01	25.000.000,00	IRS 30Y	68,60	24.07.2020	22.07.2050
2021_10_07_MTN_02	50.000.000,00	IRS 29Y	49,00	07.10.2021	07.10.2050
2019_10_31_MTN_01	100.000.000,00	IRS 30Y	39,30	31.10.2019	31.10.2050
2018_11_30_MTN_01	40.000.000,00	IRS 32Y	51,00	30.11.2018	30.11.2050
2020_06_05_MTN_01	50.000.000,00	IRS 30Y	99,20	05.06.2020	10.01.2051
2020_01_23_MTN_01	10.000.000,00	IRS 31Y	39,20	23.01.2020	23.01.2051
2020_10_08_MTN_01	50.000.000,00	EUR 6M	60,00	08.10.2020	23.01.2051
2020_04_21_MTN_01	50.000.000,00	IRS 31Y	83,70	21.04.2020	21.04.2051
2021_05_03_MTN_02	10.000.000,00	IRS 30Y	46,70	03.05.2021	03.05.2051
2021_05_07_MTN_01	5.000.000,00	IRS 30Y	49,30	07.05.2021	03.05.2051
2021_05_07_MTN_02	25.000.000,00	IRS 10Y	12,20	07.05.2021	07.05.2051
2021_05_25_MTN_01	15.000.000,00	IRS 30Y	57,90	25.05.2021	25.05.2051
2021_10_11_MTN_01	55.000.000,00	IRS 30Y	50,70	11.10.2021	11.10.2051
2019_10_17_MTN_01	25.000.000,00	IRS 32Y	44,40	17.10.2019	17.10.2051
2020_10_28_MTN_01	25.000.000,00	IRS 31Y	49,20	28.10.2020	15.12.2051
2020_11_05_SCHU01	5.000.000,00	IRS 31Y	49,30	05.11.2020	15.12.2051
2022_06_27_MTN_01	50.000.000,00	IRS 30Y	45,10	27.06.2022	26.06.2052
2020_07_15_MTN_01	200.000.000,00	IRS 32Y	78,00	15.07.2020	15.07.2052
2021_05_06_MTN_01	25.000.000,00	IRS 31Y	48,60	06.05.2021	15.07.2052
2020_12_11_MTN_02	25.000.000,00	IRS 32Y	51,30	11.12.2020	15.07.2052
2024_03_22_SCHU01	10.000.000,00	IRS 29Y	81,40	22.03.2024	22.01.2053
2020_01_31_MTN_01	10.000.000,00	IRS 33Y	41,70	31.01.2020	31.01.2053
2023_01_31_MTN_01	60.000.000,00	IRS 30Y	120,50	31.01.2023	31.01.2053
2023_02_03_MTN_02	34.000.000,00	IRS 30Y	118,70	03.02.2023	03.02.2053

Leningen in €						
Referentie	Bedrag	Type	Marge (BP)	Beschikbaar gesteld	Vervaldatum	
2024_01_24_MTN_01	131.000.000,00	IRS 29Y	72,20	24.01.2024	23.06.2053	
2020_10_08_MTN_03	10.000.000,00	EUR 6M	60,00	08.10.2020	30.09.2053	
2020_10_08_MTN_04	30.000.000,00	EUR 6M	60,00	08.10.2020	08.10.2053	
2022_03_11_MTN_02	178.000.000,00	IRS 32Y	78,50	11.03.2022	11.03.2054	
2025_03_17_SCHU01	25.000.000,00	IRS 29Y	139,40	17.03.2025	22.06.2054	
2020_12_07_MTN_01	30.000.000,00	IRS 35Y	48,70	07.12.2020	07.12.2055	
2022_02_11_MTN_01	17.000.000,00	IRS 34Y	70,00	11.02.2022	14.01.2056	
2022_01_14_MTN_02	50.000.000,00	IRS 34Y	70,70	14.01.2022	14.01.2056	
2020_12_22_SCHU01	35.000.000,00	IRS 36Y	55,00	22.12.2020	22.12.2056	
2020_03_19_MTN_01	53.000.000,00	IRS 37Y	85,10	19.03.2020	19.03.2057	
2019_09_13_MTN_01	30.000.000,00	IRS 38Y	66,10	13.09.2019	22.06.2057	
2020_02_17_MTN_01	25.000.000,00	IRS 37Y	51,00	17.02.2020	22.06.2057	
2022_01_14_SCHU01	30.000.000,00	IRS 35Y	75,80	14.01.2022	22.06.2057	
2019_09_23_MTN_01	10.000.000,00	IRS 38Y	64,30	23.09.2019	23.09.2057	
2026_02_11_SCHU01	50.000.000,00	IRS 32Y	126,00	11.02.2026	11.02.2058	
2020_06_12_MTN_01	15.000.000,00	IRS 38Y	91,90	12.06.2020	12.06.2058	
2019_11_04_SCHU02	30.000.000,00	IRS 39Y	60,90	04.11.2019	04.11.2058	
2019_04_24_MTN_01	50.000.000,00	IRS 40Y	75,80	24.04.2019	24.04.2059	
2019_05_03_MTN_01	30.000.000,00	IRS 40Y	75,40	03.05.2019	24.04.2059	
2019_09_30_MTN_01	30.000.000,00	IRS 40Y	69,60	30.09.2019	30.09.2059	
2020_05_25_MTN_01	50.000.000,00	IRS 39Y	119,50	25.05.2020	30.09.2059	
2020_05_27_MTN_01	41.000.000,00	IRS 39Y	114,40	27.05.2020	30.09.2059	
2019_10_29_MTN_01	10.000.000,00	IRS 40Y	57,40	29.10.2019	29.10.2059	
2019_11_14_MTN_01	14.000.000,00	IRS 40Y	58,90	14.11.2019	14.11.2059	
2020_01_07_MTN_02	15.000.000,00	IRS 40Y	15,90	07.01.2020	07.01.2060	
2023_01_10_SCHU01	30.000.000,00	IRS 37Y	109,00	10.01.2023	10.01.2060	
2020_04_30_MTN_01	50.000.000,00	IRS 40Y	107,70	30.04.2020	30.04.2060	
2020_08_25_MTN_01	65.000.000,00	IRS 40Y	74,40	25.08.2020	25.08.2060	
2020_10_08_MTN_02	50.000.000,00	EUR 6M	70,00	08.10.2020	23.12.2060	
2021_02_15_MTN_07	40.000.000,00	IRS 40Y	56,30	15.02.2021	15.02.2061	
2021_02_15_MTN_08	40.000.000,00	IRS 40Y	55,20	15.02.2021	15.02.2061	
2021_05_03_MTN_01	50.000.000,00	IRS 40Y	62,20	03.05.2021	03.05.2061	
2021_02_15_MTN_03	20.000.000,00	EUR 6M	60,00	15.02.2021	14.10.2061	
2020_12_10_MTN_02	100.000.000,00	IRS 41Y	64,70	10.12.2020	10.12.2061	
2022_08_23_SCHU01	10.000.000,00	IRS 41Y	89,70	23.08.2022	23.08.2063	
2020_11_30_MTN_01	100.000.000,00	IRS 44Y	62,50	30.11.2020	23.12.2064	
2020_11_30_MTN_02	200.000.000,00	IRS 45Y	63,60	30.11.2020	23.12.2065	
2020_05_05_MTN_01	100.000.000,00	IRS 46Y	117,40	05.05.2020	22.06.2066	
2020_06_12_MTN_02	50.000.000,00	IRS 46Y	100,06	12.06.2020	22.06.2066	
2020_11_12_MTN_01	25.000.000,00	IRS 46Y	62,20	12.11.2020	22.06.2066	
2021_05_04_MTN_01	53.000.000,00	IRS 45Y	69,30	04.05.2021	22.06.2066	
2021_05_04_MTN_02	23.000.000,00	IRS 45Y	69,30	04.05.2021	22.06.2066	
2021_06_22_MTN_01	10.000.000,00	IRS 45Y	77,10	22.06.2021	22.06.2066	
2023_07_15_SCHU01	100.000.000,00	IRS 48Y	92,40	15.07.2023	15.12.2069	
2021_06_21_MTN_01	10.000.000,00	IRS 49Y	82,90	21.06.2021	21.06.2070	
2023_01_23_MTN_01	95.000.000,00	IRS 47Y	103,50	23.01.2023	22.06.2070	
2021_05_11_MTN_01	200.000.000,00	IRS 50Y	77,60	11.05.2021	11.05.2071	

HOOFDSTUK 10: AFGELEIDE PRODUCTEN VAN DE GECONSOLIDEERDE SCHULD

Tabel 32: Afgeleide producten van de geconsolideerde schuld (toestand op 31.03.2023)

in €					
Referentie	Bedrag	Receiving leg	Paying leg	Begindatum	Vervaldag
2013_04_08_SWAP01	50.000.000	EURIBOR 6M	IRS 10Y	08.04.2013	08.04.2023
2006*1-1 SS	75.000.000	EURIBOR 6M	IRS 18Y	28.09.2010	10.05.2026
2018_04_14_SWAP01	75.000.000	EURIBOR 3M	EURIBOR 6M	14.04.2018	14.10.2027
2009*8-2 S	20.000.000	CMS 10-2Y	EURIBOR 6M	17.12.2009	17.12.2029
2018_03_21_SWAP01	25.000.000	EURIBOR 6M	-0,25%	21.03.2018	21.03.2032
2013_06_26_SWAP01	25.000.000	IRS 21Y	EURIBOR 6M	26.06.2013	26.06.2034
2010*4-1 S	25.000.000	IRS 20Y	3,22%	06.04.2010	06.04.2035
2013_04_08_SWAP03	10.000.000	IRS 23Y	EURIBOR 6M	08.04.2013	08.04.2036
2006*1-2 S	75.000.000	EURIBOR 6M	IRS 30Y	10.05.2006	10.05.2036
2013_03_28_SWAP03	25.000.000	IRS 20Y	EURIBOR 6M	28.03.2013	28.03.2038
2020_03_28_SWAP01	31.000.000	Driemaandelijkse formule ⁵²	4,00%	28.03.2020	28.03.2038
2021_03_28_SWAP01	31.000.000	Driemaandelijkse formule ⁵³	4,00%	28.03.2021	28.03.2038
2022_03_28_SWAP01	31.000.000	Driemaandelijkse formule ⁵⁴	4,00%	28.03.2022	28.03.2038
2009*2-5 S CALL	36.000.000	EURIBOR 6M	IRS 1Y	30.04.2009	30.04.2038
2009*2-2 S CALL	61.500.000	EURIBOR 3M	4,08%	06.04.2009	06.04.2039
2014_04_07_SWAP01	30.000.000	IRS 25Y	EURIBOR 3M	07.04.2014	06.04.2039
2020_12_23_SWAP01	50.000.000	EURIBOR 6M	EURIBOR 3M	23.12.2020	23.06.2040
2009_04_01_SWCM01	30.000.000	EURIBOR 6M	6,05%	01.04.2009	01.04.2041
2009*3-4 S CALL	20.000.000	EURIBOR 6M	7,97%	14.04.2009	14.04.2041
2009*4-1 SS	125.000.000	EURIBOR 6M	IRS 1Y	31.01.2011	29.07.2041
2012_03_31_SWAP01	50.000.000	EURIBOR 6M	IRS 30Y	31.03.2012	31.03.2042
2009*7-123 S CALL	50.000.000	EURIBOR 6M	IRS 30Y	21.09.2009	21.09.2050
2012_11_30_SWAP01	50.000.000	EURIBOR 6M	2,76%	30.11.2012	30.11.2042
2012_06_26_SWAP01	50.000.000	EURIBOR 6M	IRS 40Y	26.06.2012	26.06.2052
2017_12_27_SWAP01	50.000.000	EURIBOR 6M	IRS 40Y	26.06.2017	26.06.2052
2010_10_14_SWCA01	75.000.000	EURIBOR 6M	IRS 1Y	14.10.2010	14.10.2055
2010_10_14_SWCA02	75.000.000	EURIBOR 6M	IRS 1Y	14.10.2010	14.10.2055
2010*1-1 S	50.000.000	EURIBOR 3M	IRS 1Y	23.06.2010	23.06.2060
2010*1-3 S	50.000.000	EURIBOR 6M	IRS 1Y	23.06.2010	23.06.2060
2019_02_11_SWAP01	50.000.000	EURIBOR 3M	IRS 41Y	11.02.2019	23.06.2060
2011*1-1 S	50.000.000	EURIBOR 6M	IRS 50Y	18.04.2011	18.04.2061
2011_04_18_SWAP01	50.000.000	EURIBOR 6M	IRS 50Y	18.04.2011	18.04.2061
2011*1-4 S	50.000.000	EURIBOR 6M	IRS 1Y	14.10.2011	14.10.2061
2011*1-5 S	50.000.000	EURIBOR 6M	IRS 50Y	14.10.2011	14.10.2061
2011*1-4 S	50.000.000	EURIBOR 6M	IRS 1Y	14.10.2011	14.10.2061
2011*1-5 S	50.000.000	EURIBOR 6M	IRS 50Y	14.10.2011	14.10.2061

⁵² IF(((IRS20Y-IRS2Y)>0);3,25%;0,00%)⁵³ IF(((IRS20Y-IRS2Y)>0);3,25%;0,00%)⁵⁴ IF(((IRS20Y-IRS2Y)>0);3,25%;0,00%)

DEEL 6 : GLOSSARIUM

1. GEWESTELIJKE BEGRIPPEN

Agentschap van de schuld	Zij is verantwoordelijk voor de optimalisering van het beheer van de directe gewestsschuld. Met die bedoeling verzekert ze financieringsbehoeften van het Gewest op korte, middellange en lange termijn. Ze gebruikt alle financiële producten (of afgeleide producten) met betrekking tot de rentevoetcurve om het portefeuillerisico en de kostprijs ervan te verminderen, d.i. de liquiditeiten- en rentevoetrisico's. Door de financiering hiervan op de Belgische en Europese markten, is het Agentschap van de schuld ertoe gedwongen nauwe betrekkingen aan te knopen en te onderhouden met de binnenlandse en internationale bankwereld. Ze informeert het kabinet van de Minister van Financiën, de Regering en het Brusselse parlement, evenals de controleorganen zoals de Inspectie van Financiën, het Rekenhof, het ratingbureau Standard & Poor's over haar beheersmethoden en resultaten. Ze controleert ook de evolutie van de indirecte schuld en de gewaarborgde schuld door het Gewest. Voor het beheer van de waarborgen heeft het Agentschap van de Schuld sinds 2015 een dynamisch systeem uitgewerkt dat berust op een analyse van de effectieve toekenningsaanvraag. Die aanvraag moet immers passen binnen het kader dat omschreven wordt door de voorafgaande budgettaire machtiging.
Centralisatie van de thesaurieën	Het FCCB is ontstaan vanuit een politiek streven om de thesaurieën van de autonome bestuursinstellingen (zie FCCB) te centraliseren om zo schaalvoordelen te realiseren dankzij het optimaliseren van de thesauriestromen. Eerst worden de gewestelijke subsidies voor de deelnemende instellingen gestort op de transitrekeningen van het gewest. Vervolgens worden de instellingen gefinancierd naargelang van hun behoeften, via een systeem van automatische overboekingen tussen die transitrekeningen en de eigen rekeningen van de instellingen. Dit betekent dat de subsidies opgenomen blijven in de rekening-courant van het gewest tot ze daadwerkelijk gebruikt worden. Zo kan het gewest consolidaties (LT-leningen) met hoge rentekosten vermijden en aanzienlijke besparingen verwezenlijken.
ESR2010	Het Europees Systeem van nationale en regionale Rekeningen (ESR2010) legt een gemeenschappelijk boekhoudkundig kader vast voor de lidstaten van de Europese Unie. Dit systeem vervangt de ESR95-norm met ingang van 1 september 2014.
Financieel coördinatiecentrum (FCCB)	Het Financieel Coördinatiecentrum voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werd opgericht bij ordonnantie van 19 februari 2004 en is sinds 1 oktober van datzelfde jaar actief. Het FCCB, dat geregeld wordt door de OOBBC (ordonnantie houdende de bepalingen die van toepassing zijn op de begroting, de boekhouding en de controle) sinds die in 2006 werd aangenomen, centraliseert vandaag de thesaurieën van 20 ABI's (autonome bestuursinstellingen), goed voor zowat anderhalf miljard € en is daarmee een strategische tool voor het optimaliseren van de gewestelijke financiën.
Gewaarborgde schuld	De gewaarborgde schuld omvat alle voorwaardelijke verbintenissen van het Gewest. Deze schuld maakt geen deel uit van de overheidsschuld, maar is wel een potentiële schuld wanneer een beroep gedaan wordt op de waarborg. De door het Gewest verleende waarborgen kunnen zowel betrekking hebben op passiva (leningen, ...) als op activa (schuldvorderingen, ...).
Indirecte schuld	Deze omvat de leningen die het Gewest betaalt voor rekening van andere instellingen. De terugbetaling van die leningen is in de begroting opgenomen als "herbudgettering".

Overgenomen schuld	Waar de begrippen netto te financieren saldo en directe schuld stricto sensu tot in 1995 niet konden worden onderscheiden, is dat niet langer zo sinds begin 1996. Een deel van de indirecte schuld (overgenomen schuld genoemd), in casu de schulden van de DBDM, van het Agentschap Brussel-Net, van de voormalige provincie Brabant en van de vroegere Agglomeratie Brussel werden opnieuw onderhandeld en opgenomen in de totale directe schuld. Vanaf 2009 worden de begrippen netto te financieren saldo en directe schuld stricto sensu opnieuw door elkaar gebruikt. Sinds die datum is de overgenomen schuld opgehouden te bestaan. Naargelang van de terugbetaling ervan, zal de terugbetaling van nieuwe leningen uitsluitend gebeuren onder het begrip netto te financieren saldo.
Schuld ESR2010	De ESR2010-norm voorziet in het consolideren van alle schulden op de balans (uitgezonderd handelsschulden) van alle instellingen die behoren tot de sector van de deelstaatoverheden (S.1312) met die van de diensten van de Regering (de Gewestelijke Overheidsdienst Brussel). Deze consolidatie is van louter boekhoudkundige aard en het resultaat ervan wordt "geconsolideerde brutoschuld" of "Maastrichtschuld" genoemd.
Totale directe schuld	Deze omvat de gecumuleerde netto te financieren saldi (directe schuld stricto sensu) sedert de oprichting van het Gewest evenals de overgenomen schuld. De terugbetaling van de leningen is in de begroting opgenomen als "kapitaalaflossingen".
Totale directe schuld (encours)	Het encours van de totale directe schuld bestaat uit de directe schuld stricto sensu (vlottende schuld, voor de korte termijn en geconsolideerde directe schuld stricto sensu, voor de lange termijn) en de overgenomen schuld. De vlottende schuld bestaat uit de vaste termijnvoorschotten (VTV) de thesauriebewijzen (TB) en de kaskredieten. De vlottende schuld (CT) en de geconsolideerde directe schuld (LT) vormen het gecumuleerd netto te financieren saldo. De geconsolideerde directe schuld stricto sensu (LT) en de overgenomen schuld (LT) vormen de geconsolideerde schuld (LT).

2. ANALYSEMIDDELEN

Aflossingsplan	Het kapitaalaflossingsplan duidt de manier aan waarop alle leningen worden terugbetaald (vervaldata en bedragen).
Euribor (European Interbank Offered Rate)	De euribor is de interbancaire rentevoet die in Europa gebruikt wordt. Dat is de rentevoet tegen welke een bank van eerste rang verondersteld wordt fondsen in euro te lenen aan een andere bank van eerste rang. De renten, die dagelijks worden berekend, hebben betrekking op de vervaldata van minder dan 1 jaar. De euribor heeft de nationale interbancaire rentevoeten vervangen van de landen die deel uitmaken van de eurozone sedert 1 januari 1999.
Financieringskost-prijs	De basis van dagelijkse berekening van de financieringskosten is van het type "full costing" (geconsolideerde schuld + vlottende schuld + lasten en afgeleide producten + FCCB effect).
Gemiddeld maandelijks en jaarlijks encours	Encours gewogen door het aantal dagen van hetzij de maand, hetzij het jaar. De belangrijkste verklaring van de stijging of de daling van het gemiddeld encours ligt in het beheer van de thesaurie- en begrotingsstromen. De stijging van het gemiddeld encours is te wijten aan een negatief differentieel tussen de ontvangst- en uitgavenstromen. De daling heeft een positief differentieel tussen die beide zelfde stromen.
Gemiddelde type-afwijking/gemiddelde	Dit analysemiddel geeft de waarde van de spreiding rond het gemiddelde van de toekomstige aflossingen. Het geeft de kwaliteit weer van de afvlakking van het aflossingsplan, en zo het risico van de portefeuilleliquiditeiten.

Herfinancieringsrisico	Het herfinancieringsrisico is het risico dat het Gewest de in de voorgaande jaren aangegane leningen en de bijhorende rentelasten niet kan terugbetalen, omdat het de terug te betalen bedragen niet kan lenen.
Liquiditeitsrisico	Het liquiditeitsrisico is het gevaar om geen financiering te vinden op korte, middellange en lange termijn om een bestaand of toekomstig tekort te dekken. Dit risico wordt automatisch vertaald in een vraag van de kredietinstellingen naar hogere creditmarges op referentierentevoet (Euribor, IRS, OLO) bij de consolidatie van de leningen en dus in een hogere financieringsprijs voor de leningnemer. De kwaliteit van de afvlakking van het aflossingsplan van de directe schuld verkleint de herfinancieringsconcentraties en dus het liquiditeitsrisico.
Looptijd	De looptijd wordt omschreven als de verhouding van de huidige gewogen waarde van elke financiële stroom tot de huidige waarde van alle financieringsstromen. Daarmee kan op basis van alle geactualiseerde cash flows (intresten en aflossingen) het renterisico geëvalueerd worden en evenzeer het gemiddelde risico van de portefeuilleliquiditeiten. Door de berekening van de looptijd kan de "gewogen gemiddelde levensduur" worden bepaald van de stromen aan intresten en aan aflossingen die worden gegenereerd door het encours van de directe schuld.
"Mark to market" risico	Het "mark to market"-risico geeft aan in welke mate de directe schuld (met de eraan gekoppelde swaps) gevoelig is voor het marktrenterisico. Het geeft de verandering in waarde weer, uitgedrukt in euro, die de financiële verbintenissen van het Gewest ondergaan bij een verandering met 1 basispunt (0.01%) van de nulcouponrente voor een gegeven looptijd. Een positief cijfer betekent dat de waarde van de verbintenissen van het Gewest toeneemt wanneer de referentierente met 1 basispunt daalt.
Portefeuillestructuur	De structuur van de portefeuille bestaat uit twee delen: - het deel dat niet onderhevig is aan of beschermd tegen het renterisico (geconsolideerde schuld tegen vaste rente; geconsolideerde schuld tegen beschermde variabele rente; en vlottende schuld waarvan het risico is geneutraliseerd door de creditpositie van het FCCB); - het deel dat onderhevig is aan het renterisico (geconsolideerde schuld tegen variabele rente; en vlottende schuld waarvan het risico niet wordt geneutraliseerd door de creditpositie van het FCCB).
Renterisico	Het renterisico bepaalt het niveau van blootstelling van de portefeuille van de totale directe schuld aan een rentestijging. Diverse financiële instrumenten zijn beschikbaar om de portefeuille te beschermen: rente swap (IRS; forward swap; ...); FRA (= rentewaarborg); rentevoet opties (cap; floor; collar; ...).
Tegenpartijrisico	Het tegenpartijrisico (of kredietrisico) vloeit voort uit de onzekerheid dat een van de tegenpartijen haar financiële verplichtingen niet of slechts deels vervult.

3. FINANCIËLE PRODUCTEN

Cap	Een cap is een onderhands contract tussen twee tegenpartijen dat aan zijn koper toelaat, in ruil van de betaling van een premie (uitgedrukt in percentage van het nominaal), een lening te garanderen met variabele rentevoet tegen een stijging van de rentevoet boven een bovengrensrente. Het is een geheel van opties op rentevoeten met opeenvolgende vervaldagen ("roll-over"-systeem). Bij elke vereffening (fixing) wordt de hoogte van de rente vergeleken met de uitoefeningsprijs van de cap. Als de rentevoet hoger is dan die van de uitoefeningsprijs, dan ontvangt de koper van de cap van de verkoper het renteverskil maal het nominale
-----	---

	bedrag vergeleken met het aantal dagen van de periode. Is de rentevoet lager dan de uitoefeningsprijs, dan wordt de optie niet uitgevoerd.
Cap met deactiveergrens	De cap met deactiveergrens is een cap waaraan een bovengrensrente (deactiveergrens) werd gekoppeld met de bedoeling om de te betalen premie te verlagen. Als de vereffeningrente boven de bovengrensrente stijgt, wordt de cap gedeactiveerd voor de vastlegging in kwestie.
Collar	Een collar is de combinatie van de aankoop van een cap (te betalen premie) en van de verkoop van een floor (te ontvangen premie) met de bedoeling de te betalen premie voor de aankoop van een cap te verlagen (of zelfs te annuleren – dan spreken we van “zero cost collar”).
Floor	Een floor is een onderhands contract tussen twee tegenpartijen waarmee de koper ervan zich kan indekken, in ruil voor de betaling van een premie (uitgedrukt in percentage van het nominaal), tegen een daling van de rentevoeten onder een bodemrente. Het is een geheel van opties op rentevoeten met opeenvolgende vervaldagen (“roll-over”-systeem). Bij elke vereffening (fixing) wordt de hoogte van de rente vergeleken met de uitoefeningsprijs van de floor. Als de rentevoet lager is dan die van de uitoefeningsprijs, dan ontvangt de koper van de floor van de verkoper het renteverschil maal het nominale bedrag vergeleken met het aantal dagen van de periode. Is de rentevoet hoger dan de uitoefeningsprijs, dan wordt de optie niet uitgevoerd.
FRA (Forward Rate Agreement)	De FRA is een onderhandse overeenkomst (geen premie te betalen) tussen twee tegenpartijen die toelaat vanaf het sluiten ervan een rentevoet te waarborgen op een ontlening of een toekomstige belegging op de monetaire markt van een maand tot een jaar. Een ontlenaar legt de kostprijs vast van zijn toekomstige schuldenlast met de aankoop van de FRA (bescherming tegen een rentestijging); een uitlener verzekert zich van een gewaarborgde beleggingsrente door een FRA te verkopen (bescherming tegen een rentedaling). De tegenpartij verzekert zich van een ontleningsrente (de aankoper) of een uitleningsrente (de verkoper) die vooraf gekend zijn maar ziet af van de winst van een mogelijke daling (de aankoper) of stijging (de verkoper) van de rente in zijn voordeel. De vervaldag van de FRA is gelijk aan de aanvangsdatum van de waarborg. Op die datum wordt de waarde van de referentierentevoeten (euribor) vergeleken met de gewaarborgde rente (FRA).
Geconsolideerde lening	Een lening consolideren is de operatie die erin bestaat een deel van de kortetermijnschuld (< 1 jaar) om te zetten in langetermijnschuld (> 1 jaar) ofwel tegen variabele rentevoet of tegen vaste rentevoet.
IRS (Interest Rate Swap)	Een IRS is een swap van de rentevoeten. Het is een operatie van uitwisseling van rentestromen uitgedrukt in eenzelfde munt. Hij maakt het, gedurende een bepaalde periode, mogelijk om met een tegenpartij twee stromen van vorderingen uit te wisselen, waarvan de ene een schuldenlast voorstelt en de andere een belegging (men spreekt van de twee benen van de swap). Er bestaan 3 varianten van swap: <ul style="list-style-type: none">- variabele rentevoet naar variabele rentevoet (basis swap);- vaste rentevoet naar variabele rentevoet (klassieke swap);- variabele rentevoet naar vaste rentevoet (klassiek swap). Men is ofwel betaler (men betaalt de vaste rente want men ontleent en men krijgt de vlottende rente want men leent uit), ofwel ontvanger (men krijgt de vaste rente want men leent uit en men betaalt de vlottende rente want men ontleent).
Swaption	Samentrekking van de woorden swap en option. Een swaption is een optie op een swap. Ze laat toe over te gaan tot de aankoop (call swaption) of verkoop (put swaption) van het recht (en niet de verplichting) om een swap van rentevoeten te sluiten op een bepaalde datum (Europese swaption) of voor een bepaalde duur (Amerikaanse swap). De kenmerken van de swap worden op voorhand vastgelegd (notioneel bedrag; begin- en einddatum; referentietarieven).

Swap van forward rentevoeten	Werkt op dezelfde manier als de IRS behalve dat de aanvangsdatum van de swap niet gelijk is aan de datum van sluiting van de swap. De aanvangsdatum van de swap wordt vastgelegd op een toekomstige datum (forward).
Thesauriebewijzen (TB)	Handelspapier dat een schuldvordering vertegenwoordigt en dat de vorm krijgt van een titel (van schuldvordering). De titel wordt uitgegeven op een discountbasis referentie euribor). Hij wordt uitgegeven door een privéonderneming of een openbare instelling, anders dan een kredietinstelling om kapitalen op korte termijn te verwerven (termijn minder dan 1 jaar). Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft een programma van thesauriebewijzen op korte termijn (van 1 dag tot 1 jaar) opgezet, dat sinds 3 april 2009 deel uitmaakt van het MTN-programma. Sinds 23 december 2022 kan met dit programma tot maximaal 11 miljard € aan titels worden uitgegeven.
Voorschot op vaste termijn (VVT)	Het voorschot op vaste termijn is een lening die slaat op een bepaald bedrag dat op een vaste vervaldag moet worden terugbetaald. Het is bedoeld voor de financiering van kasbehoeften. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest beschikt over vaste termijn voorschotlijnen van 1 dag tot 1 jaar bij de kassier van het Gewest, en van meer dan 30 dagen bij verschillende banken.

INDEX

GRAFIEKEN

Grafiek 1: Uitstaand bedrag van de totale directe schuld 1991-2022 op 31 december (in miljoenen €).....	18
Grafiek 2: Verschil tussen gemiddeld jaarlijks uitstaand bedrag en uitstaand bedrag van de totale directe schuld op 31 december (in duizenden €).....	19
Grafiek 3: Euriborrente op 3, 6 en 12 maanden.....	20
Grafiek 4: Evolutie van de IRS-rente tussen 2008 en 2022.....	21
Grafiek 5: Gemiddelde maandelijkse kostprijs ter financiering van de directe schuld (2020-2022).....	21
Grafiek 6: Evolutie duration (maandeinde) en gewogen maandelijkse kost (1998-2022).....	23
Grafiek 7: Evolutie van de structuur van de schuld van 31 december 2021 (links) tot 31 december 2022 (rechts).....	24
Grafiek 8: Financieringen in 2022 volgens type (links) en afkomst (rechts).....	30
Grafiek 9: Gemiddelde looptijd volgens financieringsvorm op lange termijn in 2022.....	30
Grafiek 10: Financieringsvormen op 31 december 2022 volgens bedrag (links) en volgens gemiddelde looptijd (rechts).....	31
Grafiek 11: Verdeling van de afgeleide producten per producttype op 31.12.2022.....	32
Grafiek 12: Rating van de bancaire tegenpartijen op 31.12.2022 per financieringstype (links) en per afgeleid product (rechts).....	32
Grafiek 13: Gewogen maandelijkse samenstelling (per aantal dagen van de maand) van de vlottende schuld in 2022.....	36
Grafiek 14: Jaarvolume emissies thesauriebewijzen (in nominale waarde).....	39
Grafiek 15: Gemiddeld jaarlijks uitstaand bedrag thesauriebewijzen (van 2001 tot 2022).....	39
Grafiek 16: Aandeel van de TB in de vlottende schuld in 2022.....	40
Grafiek 17: Verdeling van het totaal bewegingen 2022.....	45
Grafiek 18: Verdeling van het gemiddeld totaal uitstaand bedrag (eigen + transitrekeningen) 2022.....	45
Grafiek 19: Evolutie van het globale financiële uitstaande bedrag van het FCCB.....	46
Grafiek 20: Verloop van het netto te financieren saldo van de instellingen voor 2023.....	47
Grafiek 21: Evolutie van de kwaliteit van de thesaurieplanning van het FCCB.....	48
Grafiek 22: Bedrag van de stortingen en trekkingen op de transitrekeningen in 2022.....	53
Grafiek 23: Grafische weergave van de gewogen afwijkingen tijdens het jaar 2022.....	53
Grafiek 24: Aflossingsplan (2023-2027) van de geconsolideerde schuld op 31.12.2022.....	54
Grafiek 25: Gecumuleerde aflossingen van de geconsolideerde schuld (2023-2027) op 31.12.2022.....	55
Grafiek 26: Evolutie van de structuur van de directe schuld met FCCB en consolidaties aan vaste rentevoeten (31.12.2023 – 31.12.2026).....	58
Grafiek 27: Verloop van de uitstaande door het Gewest gewaarborgde schuld op lange termijn.....	69
Grafiek 28: Aandeel in % van de verschillende instellingen in het totaal van het uitstaande bedrag van de gewaarborgde schuld op 31.12.2022.....	72
Grafiek 29: Encours van de totale directe schuld 1990-2022 op 31 december (in miljoen €).....	75
Grafiek 30: Evolutie van de indirecte schuld op 31 december (in duizenden €).....	77
Grafiek 31: Encours van de gewestsschuld stricto sensu op 31 december (in duizenden €).....	78
Grafiek 32: Evolutie van de gewestelijke geconsolideerde schuld volgens de ESR95-norm op 31 december (in duizenden €).....	80
Grafiek 33: Evolutie van de totale schuld in verhouding tot de totale ontvangsten volgens de ESR95-norm op 31 december.....	80

Grafiek 34: Evolutie van de gewestelijke geconsolideerde schuld volgens de ESR2010-norm op 31 december (in duizenden €).....	82
Grafiek 35: Evolutie van de totale schuld in verhouding tot de totale ontvangsten op 31 december (ESR2010-norm).....	82
Grafiek 36: Gemiddelde maandelijkse kostprijs (gewogen tegen het gemiddeld encours) ter financiering van de totale directe schuld (1997-2022).....	83
Grafiek 37: Verloop van de portefeuillestructuur (op 31 december).....	85
Grafiek 38: Aflossingsplan van de geconsolideerde schuld op 31 maart 2023 (2023-2071).....	86
Grafiek 39: Gecumuleerde aflossingen van de geconsolideerde schuld op 31 maart 2023 (2023-2071).....	86

TABELLEN

Tabel 1: Cijfers van de schuld van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op 31 december (in miljoen € of in %).....	8
Tabel 2: Verloop van de inflatiestructuur.....	9
Tabel 3: Geconsolideerde brutoschuld volgens Maastrichtnorm en creditsaldi van de S1312-instellingen op 31 december.....	11
Tabel 4: Verhouding Totale schuld / Totale ontvangsten (op 31 december).....	12
Tabel 5: Evolutie van de euriborrente tussen 2021 en 2022.....	20
Tabel 6: Evolutie van de IRS-rente tussen 2021 en 2022.....	20
Tabel 7: Structuur van de portefeuille op 31 december 2022.....	24
Tabel 8: Evolutie van de rentegevoeligheid van de portefeuille.....	25
Tabel 9: Gevoeligheid van de Gewestportefeuille voor de marktrente (nulcouponobligaties) op 31.12.2022.....	26
Tabel 10: Dekkingsgraad van de schulddienst (GOB).....	27
Tabel 11: Voorzien consolidatiebedrag in 2023.....	28
Tabel 12: Jaargemiddelde van de kortetermijnschuld in 2022.....	36
Tabel 13: Financiële lasten opgelopen in 2022 in € voor de kortetermijnschuld (< 1 jaar).....	37
Tabel 14: 20 pararegionale instellingen nemen deel aan het FCCB.....	44
Tabel 15: Evolutie van het globale financiële uitstaande bedrag van het FCCB.....	46
Tabel 16: Evolutie van het saldo van de 19 transitrekeningen.....	52
Tabel 17: Verwachte tekorten, financierings- en herfinancieringsbehoeften, nieuwe financieringen van 2023 tot 2026 (in €) op 31.03.2023.....	57
Tabel 18: Verwachte tekorten, herfinancieringen en nieuwe financieringen van 2023 tot 2026.....	57
Tabel 19: Gemiddelde jaarlijkse gewogen kostprijs (maandeinde) volgens de 3 macro-economisch scenario's..	59
Tabel 20: Evolutie OLO 2047 (bron: Bloomberg) op 13.04.2023.....	65
Tabel 21: Machtigingen en waarborgen verleend in 2022.....	70
Tabel 22: Gebruikmakingen en uitwinningen van waarborgen en uitstaande bedragen in 2022.....	71
Tabel 23: Encours van de totale directe schuld op 31 december (in duizenden €).....	73
Tabel 24: Encours van de indirecte schuld op 31 december (in duizenden €).....	76
Tabel 25: Encours van de gewestschuld stricto sensu op 31 december (in duizenden €).....	77
Tabel 26: Encours van de schuld volgens de ESR95-norm op 31 december (in duizenden €).....	79
Tabel 27: Encours van de schuld volgens de ESR2010-norm op 31 december (in duizenden €).....	81
Tabel 28: Verloop van de financieringskost van de portefeuille.....	83
Tabel 29: Verloop van de looptijd van de portefeuille (in jaar).....	84
Tabel 30: Encours van de gewaarborgde schuld op 31 december (in duizenden €).....	87
Tabel 31: Leningen van de geconsolideerde schuld (toestand op 31.03.2023).....	88
Tabel 32: Afgeleide producten van de geconsolideerde schuld (toestand op 31.03.2023).....	93

Gewestelijke portaalsite:

Het recentste gepubliceerde jaarverslag van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is beschikbaar en kan gedownload worden op de website van Brussel Financiën en Begroting:

<https://overheidsdienst.brussels/BFB/Publicaties/Agentschap%20van%20de%20jaarlijkse%20schuld/2022/>

Voor bijkomende informatie:

Dhr. Faenza

T +32 (0)2 204 25 85

sfaenza@sprb.brussels

Adres:

Gewestelijke Overheidsdienst Brussel

Brussel Financiën en Begroting - Agentschap van de Schuld

(ter attentie van de heer Faenza - Iris Tower 22/06)

Sint-Lazarusplein 2

B - 1035 Brussel

Verantwoordelijke uitgever:

Mark Dehoux, directeur-generaal van Brussel Financiën en Begroting (BFB) - Juni 2023

(update erratum 23.08.2023)

© Gewestelijke Overheidsdienst Brussel

Alle rechten voorbehouden